

პოლიტიკა

პარლამენტის საახალწლო ნაძვის ხე ქანონკროქტაბით ინხნძალა

რეკორდსმენობაზე ორინტირებულ დეპუტატებს 2004 წლის ბოლო დეკადაში მართლაც დიდი ჯაფა დაადგებათ.

A2

უცხოეთი

წინასაარჩევნო საგზადისი უკრანაში

დროა უკრაინის პრეზიდენტებს შინ ირჩედნენ და არა მოსკოვში.

A5

იარაღილი იოზი „გაპი“ და გაჴათი “24 საათი”

ახოკსილაჴანე პოქაჴს, როგლის მიჴანსაჴ ნარმოაღჴანს მოსახლოზისათჴის საგართლაბიჴი დაგზარაჴა.

A7

გაჴათ “24 საათის” ანოსნაბი შაბიძლიათ, მოისმინოთ რადიო “მწვანე ტაღლის” ეთარში, FM 107.4

აზინდი	21/12	22/12
თბილისი	10	12
ქუთაისი	13	16
ბათუმი	16	18
სოხუმი	11	13
ფოთი	14	17
თელავი	9	11
ზუბდიდი	13	16
გორი	8	10
ახმეტა	9	10
ჟიათარა	10	12
ბაბრა	8	9
სამტრადი	13	16

უცხოარი ვალატის ოფიციალარი ქარსი ლართან მიგართაბაჴი	
აშშ დოლარი	1.7910
ევრო	2.3944
გირვანქა სტერლ.	3.4901
რუბლი	0.0642

ძაღოვნაბის საბანი დაბრძალდა

ზოგიერთი დეპუტატის აზრით - არასაკმარისად

იური ლოჴინი, დოქო

2005 წელს ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის განსამტკიცებლად მთავრობა 126 მილიონ ლარს "ინდის". თავდაცვის სამინისტროს დაფინანსების საქმეში პროგრესი უფრო ნათლად გამოჩნდება, თუ ვიტყვით, რომ მიმდინარე წელს ამ უწყებას 91 მილიონი ლარი ჰქონდა გამოყოფილი. გარდა ამისა, მომავალ წელს პრივატიზაციის პროცესიდან მთავრობა 200 მილიონი ლარის მიღებას გეგმავს, საიდანაც 80 მილიონს "სამხედროები" მიიღებენ.

გიორგი ასანიშვილი

ასეთი დინამიკის მიუხედავად, პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის წევრების გული მთავრობამ მაინც ვერ მოიგო. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის ნიკა რურუას თქმით, აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ შემოთავაზებული ვარიანტის მიხედვით, ქვეყნის თავდაცვის საქმეს მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ) მხოლოდ 1,16 პროცენტი მოხმარდება, მაშინ, რო-

დესაც, ნატო-ს სტანდარტების თანახმად, ეს მაჩვენებელი 2 პროცენტზე ნაკლები არ უნდა იყოს.

"ნატო-სთან ინდივიდუალური თანამშრომლობის პროგრამიდან გამომდინარე, საქართველოს ეს ვალდებულება აღებული აქვს," - შეახსენებს მთავრობას რურა და გამოდის ინიციატივით, რომ თავდაცვის სფეროსთვის მშპ-ს ორი პროცენტის გამოყოფა 2006 წლიდან ოფიციალურად დაკანონდეს.

ამ ინიციატივას დეპუტატი ივლიანე ხაინდრაჴა ეჭვის

თვლით უყურებს და მიიჩნევს, რომ რადგან საქართველოს საერთაშორისო ვალდებულება უკვე აღებული აქვს, ნიკა რურუას წამოწყება სრულიად ზედმეტია. **"ეს იმ შემთხვევაში უნდა მოხდეს, თუ მთავრობა ვალდებულების შესრულებაზე უარს იტყვის,"** - აცხადებს რესპუბლიკელი პარლამენტარი.

მის მიერ მოყვანილ არგუმენტს კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე არასწორად თულის და თავის მხრივ შენიშნავს:

ბაბრძალაბა A2 ბაჴრძაჴა

დამოკრატოზასიის ახალი ტაღდა

26 დეკემბრის მოახლოებასთან ერთად უკრაინაში საარჩევნო ციებცხელებამ ახალი ძალით იფეთქა. უკრაინის მოვლენებს განსაკუთრებული ინტერესით დსთ-ს სივრცეში აკვირდებიან. საგარეოდოდ, "ვარდების რევოლუცია" ამ სივრცისთვის შეიძლება ერთგვარ კანონზომიერებად იქცეს.

გიორგი კანდელაკი აქიათ-თბილისი

უკრაინაში უკანასკნელ ხანს განვითარებულმა მოვლენებმა ბევრი ყოფილი საბჭოეთის ტერიტორიაზე აღმოცენებულ დემოკრატიზაციის ახალ ტაღდაზე ალაპარაკა. კიევში გამართული დემონსტრაციების ცქერისას,

ტელეკრანებთან მიმსდარი ან უკრაინის დედაქალაქში ჩასული ქართველები უამრავ მსგავსებას პოულობდნენ ვარდებისა და ნარინჯისფერ რევოლუციებს შორის. ამავე დროს, სხვა დიქტატორული თუ ავტორიტარული პოსტ-საბჭოთა სახელმწიფოების, ბოლო ათწლეულის განმავლობაში ძირითადად შუუცვლელი ლიდერები ლამის

გლოვას მისცემოდნენ, მაშინ როცა ამავე ქვეყნებში მოღვაწე დემოკრატიულ ძალებს იმის რწმენა გაუჩნდათ, რომ ერთ მშვენიერ დღეს მათმა ქვეყნებმაც შეიძლება მოიპოვონ თავისუფლება.

ქართულ და უკრაინულ რევოლუციებს შორის არსებული მრავალი მნიშვნელოვანი

ბაბრძალაბა A8 ბაჴრძაჴა

ირინა ხაჴამადა: "რუსეთში დასრულდა პოლიტიკა და დიფყო სჴაქტაქლი"

რუსუდან ნიქარაძი საჴ. კორ. მოსკოვი

ჩვენს თვალწინ რუსეთის პოლიტიკური ელიტა ორ დაპირისპირებულ ბანაკად გაიყო. მემარჯვენე ძალთა კავშირი ხაჴამადა-ნემცოვი-რიჴკოვი-ჩუბაისის მეთაურობით ახალ დემოკრატიულ ოპოზიციად ყალიბდება. ირინა ხაჴამადა აარსებს ახალ პოლიტიკურ პარტიას "ჩვენი არჩევანი". რუსეთში ნარინჯისფერთა "გამოდვიძებაზე" კრემლი საინტერესოდ რეაგირებს: ველიკორუსული დერჴავნიკობის ნიშნით გამორჩეული მსხვილი საპარლამენტო ბლოკი "როდინა" ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის დაწყებაზე აკეთებს განცხადებას და მოქმედ რეჴიმს "უპირისპირდება". დემტრი როგოზინის სახალხო-პატრიოტულ ალტკინებასა

ბაბრძალაბა A3 ბაჴრძაჴა

წვრილი აქციონერაბი - ყვალაზა "უფლავო" მესაქუთრათა ფანა

სოფიკო ოხანაშვილი

საქართველოში ასიათასობით აქციონერია, თუმცა მათი დიდი ნაწილი საკუთარი უფლებებით ვერ სარგებლობს. საქართველოში ძალიან ხშირია შემთხვევები, როცა აქციების მქონე ან არმქონე მენეჴერები აძევენ ან ავიწროებენ მცირე პაკეტების მქონე აქციონერებს, რომლებმაც თავის დროზე აქციები მასობრივი პრივატიზებით ან თანამშრომლებისათვის აქციების დარიგების გზით შეიძინეს. სიტუაციას ისიც ამძიმებს, რომ აქციონერთა უფლებების დარღვევისას ცოტამ თუ იცის, რა გზას დაადგეს, ან, უარეს შემთხვევაში - მათ საერთოდ არ იციან, რა უფლებები აქვთ.

ემზარ კაბანაძე 73 წლის მარტოხელა პენსიონერია, რომელიც უკვე რამდენიმე წელია, უშედეგოდ ცდილობს, სხვადასხვა, ნაწილობრივ თუ მთლიანად პრივატიზებულ საწარმოებში საკუთარი აქციების შესაბამისი დივიდენდების მიღებას.

ბაბრძალაბა A4 ბაჴრძაჴა

ინჴაბა ხელმოწერის კამპანია გაჴათ "24 საათოზა"

იქითხათ "24 საათი" და! თქვენ გაქნაბათ პოზიცია!

რედაქციის მისამართი: ვაჴა ფშაველას №45 ტელ 20 24 24

ხელმოწერის ფასები:

1 თვით 13 ლარი;
3 თვით 39 ლარი;
6 თვით 78 ლარი;
ერთი წლით 156 ლარი.

ყარადლა!

თუ ხელშეკრულება გაფორმდება უშუალოდ რედაქციასთან, ხელმოწერი მიიღებს შემდეგ შეღავათებს:

წ-თვიან ხელმოწერაზე 10 პროცენტი ფასდაკლება, ანუ 78 ლარის ნაცვლად, 70,20 ლარი; ერთწლიან ხელმოწერაზე 20 პროცენტი ფასდაკლება, ანუ 156 ლარის ნაცვლად, 124,80 ლარი.

მუხროვანის ინციდენტი

შინაგანი ჯარის მუხროვანის ბრიგადა გუშინ სამოცდახუთმა ჯარისკაცმა თვითნებურად დატოვა. ახალშეუქმელები სოციალური პირობების გაუმჯობესებას და სამხედრო სამსახურის საცხოვრებელი ადგილების მიხედვით გაელას ითხოვდნენ.

მუხროვანიდან თბილისში ჯარის-კაცები ფეხით ჩამოვიდნენ და დილი-დანვე ომბუდსმენის ოფისის ეზოში შეიკრიბნენ. დახმარებისთვის მათ სა-ხალხო დამცველს მიმართეს. ამ ფაქ-ტთან დაკავშირებით პირველი კომენ-ტარებიც სწორედ იქ გაკეთდა.

ჯარისკაცებთან შეხვედრის შემ-დეგ სამხედრო ომბუდსმენმა ირაკლი სესიაშვილმა განაცხადა, რომ "მუხ-როვანში ჯარისკაცები გაუსაძლის პი-რობებში იმყოფებიან".

მისი თქმით, მუხროვანში ჯარის-კაცებს მართლაც არ ჰყოფნით საკეე-ბი და ეს ბატალიონში გამეფებული კორუფციის ბრალია.

სახალხო დამცველის მოადგილემ ბაჩო ახალაიაშ ჯარისკაცთა აღმშნ-ულ ქმედებას "ანტისახელმწიფოებ-რივი საქციელი" უწოდა.

"რამდენიმე დეპუტირი პრო-ვოკაციას წამოეგო და სამხედრო ნაწილი დატოვა. ეს ანტისახელმწი-ფოებრივი მოქმედებაა და ისინი ჩვენგან მხარდაჭერას ვერ მიიღებ-ენ," - აღნიშნა ახალაიამ.

მუხროვანის ინციდენტის გამო გუშინ თავდაცვის სამინისტროში სა-განგებო პრიფიცი გაიმართა. **"სამ-ხედრო ნაწილის თვითნებურად და-ტოვებისთვის დაისჯება ყველა ჯა-რისკაცი, რომელმაც ეს ნაბიჯი გა-დდგა, და მათი ოფიცერები** - აღ-ნიშნა გუშინ თავდაცვის ახალმა მინი-სტრმა.

ირაკლი ოქრუაშვილმა მოუღებლ-ად მიიჩნია ჯარისკაცთა მოთხოვნა მათი საცხოვრებელი ადგილების მი-ხედვით სხვადასხვა სამხედრო დანა-ყოფებით განაწილების თაობაზე.

მინისტრის განცხადებით, მუხ-როვანის ბრიგადა ერთ-ერთი ყველა-ზე უკეთესმოწყობილი სამხედრო ნა-წილია და ჯარისკაცების პრეტენზიე-ბი, ბრიგადაში გაუასაღლის სოცია-ლური პრობლების შესახებ, საფუძე-ლის მოკლებულია. **"ყველაზე მეტად-ის მაინტერესებს, რა მომთქმედეს ოფიცერებმა ამ ინციდენტის აღსაკ-ვეთად,"** - აღნიშნა ოქრუაშვილმა.

საქართველოს შინაგანი ჯარების სარდალი, გენერალ-ლეიტენანტი გო-გი თათუხაშვილი მუხროვანის ბრიგა-დიდან ახალშეუქმელების გაქცევას პროვოკაციას უწოდებს და აცხადებს, რომ გაქცევამი მონაწილე ყველა ჯა-რისკაცი და ოფიცერი კაპონის შესა-ბამისად დაისჯება.

გენერალური შტაბის ხელმძღვა-ნელმა პირებმა მუხროვანის ბრიგადა გუშინ ჟურნალისტებთან ერთად მოი-ნახულეს, რათა მასმედიის წარმომად-გენლებს ჯარისკაცების საცხოვრებე-ლი პრობები ადგილზე გაეცნოთ.

თათუხაშვილის შეფასებით, მუხ-როვანში ჯარისკაცთა საცხოვრებელი პირობები დამატაციფიკაციდან, თუმცა იმის გამო, რომ ყაზრმების რეიმონტი ახლახან დასრულდა, ჯერ-ჯერობით, წყლის და გაზობის პრობ-ლემბა არსებობს, რომელიც უახლოეს ხაზში მოგვარდება.

რაც შეეხება მომხდარ ინციდ-ენტს, თათუხაშვილის თქმით, ჯარის-კაცთა მიერ სამხედრო ნაწილის თვი-

თნებურად მიტოვება **"გარკვეული ძალების ხელშეწყობის გარეშე ვერ მოხდებოდა,"** თუმცა რომელ ძალებ-ზეა საუბარი, მან არ დააკონკრეტა. ამასთან, თათუხაშვილის აზრით, ჯა-რისკაცების პროვოცირება ბრიგადის გარედან განხორციელდა. **"დაისჯება ბრიგადის შიდა დაზვერვაც, რომელმაც ნაწილის ტერიტორიაზე საჭე-ვო გადაადგილებები ვერ შენიშნა,"** - აღნიშნა მან.

მომხდართან დაკავშირებით მოკ-ვლევა უკვე დაწყებულია -ჩართულია უშიშროების სამინისტრო და გენერა-ლური პროკურატურა. გუშინვე მოიხ-და ჯარისკაცების დაკითხვაც. საინ-ტერესოა, რომ უშიშროების სამინის-ტრიდან გამოსული ჯარისკაცები უარყოფდნენ იმას, რომ მათ ცუდ პი-რობებში უხედობლად სამხედრო სამ-სახურის გაელა.

გუშინვე ამ ფაქტს პარლამენტის თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძე გა-მოეხმნურა. იგი ჯარისკაცების დასჯე-ას მოითხოვს. ბურჯანაძის განცხადე-ბით, **"დღევანდელ დღეს ხელისუფ-ლების დადანაშაულება ჯარისკა-ცების მიმართ უყურადღებოაში, უსამართლოა და დაუნახაობაა."**

პარლამენტის თავმჯდომარის გა-ნცხადებით, საქართველოს კონსტი-ტუცია ჯარისკაცების გაფიცვას პრო-დაპირ კრძალავს.

"ასეთ დროს ნებისმიერი ჯარის-კაცი და ოფიცერი კანონით გათვა-ლისწინებული ზომებით უნდა დაი-საჯოს," - განუცხადა ჟურნალისტ-ებს ნინო ბურჯანაძემ.

"ის, რომ ჯარისკაცებს პირობე-ბის კიდევ უფრო გაუმჯობესება სურთ, გასაგებია, მაგრამ ობიექტუ-რი რეალობაც უნდა დანიხონ, თუ რა ბრალდებში იყვნენ ადრე და დღეს რა პირობებში აქვთ," - დასძინა პარ-ლამენტის თავმჯდომარემ.

ჯარისკაცების დასჯას ითხოვს ქვეყნის პრემიერ-მინისტრიც. **"ორი აზრი არ არსებობს, უდისციპლინი და დამორჩილებული ჯარისკაცი კანონის სრული სიმკაცრით უნდა დაისაჯოს,"** - აღნიშნა ზურაბ ჟვანი-ამ.

მუხროვანის ბატალიონის გაფიც-ულ წევრებს მშობლებიც შეუერთდნ-ენ, რომლებიც აცხადებენ, რომ მათ შეილებს თითქმის ორი თვე დაბანის საშუალებაც კი არ ჰქონდათ.

მუხროვანის ბატალიონის წევრე-ბი გუშინ თბილისში, მე-8 პოლკის ტე-რიტორიაზე იმყოფებოდნენ.

თუ რა სასჯელი შეეფარდებათ მათ, ჯერჯერობით უცნობია. როგ-ორც პოლიციის და საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მინისტრმა ვანო მე-რბიძემოცლა აღნიშნა, **"ჯარისკაცე-ბის ქმედება დეზერტირობად არ შე-ფასდება, ვინაიდან 48 საათი არ გა-სულა, რაც მათ ბრიგადა თვითნებუ-რად დატოვეს."**

თავდაცვის მინისტრის განცხა-დებით, მუხროვანის ინციდენტი ამო-სწურულია. თუმცა, როგორც ირაკლი ოქრუაშვილი აცხადებს, **"ამ ინცი-დენტის გამოძიება ახლა დაიწყო."**

24 საათი

კალოვნების საბანი დაბრძოლდა

პირველი გავარდიან

"ეს ვალდებულება ახლაც არ სრუ-ლება, რასაც ისიც ადასტურებს, რომ 2005 წელს მთავრობამ თვდაც-ვის სამინისტროსთვის მშპ-ს ორი პროცენტის ნაცვლად, მხოლოდ 1,16 პროცენტი გამოყო."

ერთი სიტყვით, გუშინდელი საკო-მიტეტო მოსმენის დროს როლები გა-ცვლილი იყო: ნიკა რურუა ოპოზიცი-ონერობდა, ივლიანე ხაინდრავა კი

სამხედრო უწყებაში ოქრუაშვილის პირველი ოფისიკალური ღონისძიება

ნინო გომართელი

საქართველოს თავდაცვის სამინი-სტროს კრწანისის სასნაპო (ვენტრში ორმოცმა სამხედრო მოსამსახურემ აშშ-ს საზღვაო ქვეითთა მობილური ჯგუფის მიერ ჩატარებული რვაკვირი-ანი წვრთნის პროგრამა დაასრულა.

ოთხ ქართველ ოფიცერსა და 36 სერჟანტს აშშ-ს საზღვაო ქვეითთა მო-ბილურმა ჯგუფმა მოსამზადებელი სა-ბრძოლო მოქმედებების ინსტრუქტო-რთა კურსი ჩაუტარა, რომელიც უსაფ-რთხოების სფეროში საქართველოს დახმარების პროგრამის ფარგლებში ხორციელდებოდა. სასნაპლო კურსი მოიცავდა ინსტრუქტაჟს როგორც სროლის ხელოვნებაში, ასევე საველე წვრთნების ჩატარებაში.

ამერიკის საზღვაო ქვეითები ქარ-თველ ჯარისკაცებს დაგზმანენ ინსტ-რუქტორის უნარ-ჩვევების გამოშუამ-ევებაში, რომელსაც შემდგომში წვედამ-დელების საწყისი სამხედრო მომზადე-ბის დროს გამოიყენებენ. ამ მეთოდით ქართველი ჯარისკაცები სათანადოდ გაიწვრთნებიან სამხედრო სამსახურის დაწეების პირველზე ეტაპზე. კურსის დახვეწის ცერემონიასაც საქართველო-ს ახალი თავდაცვის მინისტრი ირაკ-ლი ოქრუაშვილი და საქართველოში აშშ-ს საგანგებო და სრულფუნქციანი ელჩი რიჩარდ მაილსი დაესწრნენ.

როგორც თავდაცვის მინისტრმა ირაკლი ოქრუაშვილმა ცერემონიაზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა, ეს სამკაოდ მნიშვნელოვანი დღეა საქარ-

მთავრობის "ინტერესებს" იცავდა.

ფინანსთა მინისტრის მოადგიე-ლეს ლამა გოცირიძეს ამ დავაში უწყებრივი ინტერესი ამოირავებდა. **"ასეთი საკანონმდებლო ინიცია-ტივა საბიუჯეტო სისტემას დანაე-რვეს,"** - ამტკიცებდა გოცირიძე, რომლისთვისაც ბევრს არაფერს ნი-შნავს ის გარემოება, რომ ანალოგი-ურ ნაბიჯს რიგ ქვეყნებში (რუმინე-თი, ბულგარეთი, ესტონეთი, მაკე-დონია და სხვა) უარყოფითი შედე-

გები არ გამოუწვევია.

რაც შეეხება სხვა ძალოვან უწყე-ბებს, 2005 წლის ბიუჯეტის პროექტის მიხედვით, მომავალ წელს ისინი შემ-დეგნაირად დაფინანსდებიან: გაერ-თიანების პროცესში მყოფი შინაგან საქმეთა და უშიშროების სამინისტ-როები მიიღებენ 155 მილიონ ლარს, სახელმწიფო დაცვის სამსახური კი, - 30 მილიონს, რომლის ძირითადი ნაწი-ლი მილსადენების უსაფრთხოებაზე დაიხარჯება.

მნიშვნელოვანი

საქართველოს შეიარაღებული ძალების მშენებლობაში.

ინდოპრუსი

თველოს შეიარაღებული ძალების მშე-ნებლობაში, რადგან აქამდე, "საქარ-ველოს შეიარაღებულ ძალებს არ ჰქონდა ფუფუნება, მყიდლდა საკუ-თარი სამხედრო ინსტრუქტორები, რომლებიც ახალწვეულთა მომზადე-ბას თავად უძღვებდნენ. აღნიშნული რეაკირიანი პროგრამის შემდეგ კი ეს უკვე შესაძლებლია."

აშშ-ს ელჩმა საქართველოში რიჩ-არდ მაილსმა კი კრწანისის სასნაპლო ცენტრის ინსტრუქტორებს, კურსან-ველი ეტაპის დასრულება მიულოცა და მომავალი წარმატებები უსურვა.

როგორც მაილსმა აღნიშნა, საქარ-

თველოს შეიარაღებული ძალების მომ-ზადების დონე მომავალი უკვე ბევრა-დაა დამოკიდებული სწორედ ამ ინსტ-რუქტორებზე.

შპს "საქაერონავიგაცია"

აცხადებს კონკურსს შემდეგ ვაკანსიებზე:

საჰაერო მოძრაობის მართვის სისტემის პროგრამული უზრუნველყოფის სპეციალისტები

მოგვმართონ 25-40 წლის პირებმა რომლებიც:

- ფლობენ UNIX ოპერაციული სისტემის საფუძელებს მომხმარე-ბლის დონეზე;
- ფლობენ კომპიუტერული პროგრამირების საფუძელებს;
- აქეთ უმაღლესი განათლება;
- თავისუფლად ფლობენ ქართულ და ინგლისურ ენებს;
- სასურველია სამუშაო გამოცდილება;

შერჩეული კანდიდატები გაივლიან მომზადებას, რომლის მი-ზანია სისტემის პროგრამული უზრუნველყოფის კონფიგურირე-ვის და გაშვების შესწავლა, რათა აუცილებლობის შემთხვევაში შეძლოს შეცვლის ოპერაციული სისტემის პარამეტრები. ასევე შეისწავლიან სისტემის უზრუნველყოფის ყველა საშუალებებს.

საჰაერო მოძრაობის მართვის სისტემის ტექნიკური მომსახურების სპეციალისტები

მოგვმართონ 25-40 წლის პირებმა რომლებიც:

- ფლობენ UNIX ოპერაციული სისტემის საფუძელებს მომხმარე-ბლის დონეზე;
- ფლობენ კომპიუტერული პროგრამირების საფუძელებს;
- აქეთ უმაღლესი განათლება;
- თავისუფლად ფლობენ ქართულ და ინგლისურ ენებს;
- სასურველია სამუშაო გამოცდილება;

შერჩეული კანდიდატები გაივლიან მომზადებას, რომლის მი-ზანია სისტემის მდგომარეობის შეფასების (ანალიზი) და დაზია-ნებების აღმოფხვრის ხერხების შესწავლა.

საჰაერო შეჯგოვიანებაის გაღაცების სისტემის ტექნი-კური მომსახურების სპეციალისტები (საჰააჰლო)

მოგვმართონ 25-40 წლის პირებმა რომლებიც:

- ფლობენ კავშირგაბმულობის (კომუნიკაციების) სისტემის სა-ფუძელებს;
- პერსონალურ კომპიუტერთან მუშაობის ცოდნა მომხმარებლ-ის დონეზე;
- აქეთ უმაღლესი განათლება;
- თავისუფლად ფლობენ ქართულ და ინგლისურ ენებს;
- სასურველია სამუშაო გამოცდილება.

შერჩეული კანდიდატები გაივლიან მომზადებას, რომლის მი-ზანია სისტემის მდგომარეობის შეფასების (ანალიზი) და დაზია-ნებების აღმოფხვრის ხერხების შესწავლა.

(VHF) რადიოკავშირის ძვესისტემის ტექნიკური მომსა-ხურების სპეციალისტები

მოგვმართონ 25-40 წლის პირებმა რომლებიც:

- ფლობენ რადიოკავშირის სისტემის საფუძელებს;
- პერსონალურ კომპიუტერთან მუშაობის ცოდნა მომხმარებლ-ის დონეზე;
- აქეთ უმაღლესი განათლება;
- თავისუფლად ფლობენ ქართულ და ინგლისურ ენებს;
- სასურველია სამუშაო გამოცდილება.

შერჩეული კანდიდატები გაივლიან მომზადებას, რომლის მი-ზანია სისტემის მდგომარეობის შეფასების (ანალიზი) და დაზია-ნებების აღმოფხვრის ხერხების შესწავლა.

დაინტერესებულმა პირებმა, რომლებიც აქმაყოფილებენ შემოი მოყვანილ პირობებს, 2005 წლის 31 იანვრამდე უნდა წარმოადგინონ წერილი (აღწერა თუ რატომ გსურთ ვაკანსიის დაკავება), ბიოგრა-ფიული მონაცემები (CV), ასევე სასურველია, სარეკომენდაციო წე-რილი (იმ შემთხვევაში, თუ შესაძლებელი გამოცდილება არსე-ბობს) და 1 ფოტოურათი თქმსამართზე: თბილისი, აეროპორტის დასა-ხლება №8. ან გამოაცხადვნონ ელექტრონული ფოსტით მისამართზე: office@aimav.com.ge

დამატებითი ინფორმაციისათვის დაგვიკავშირდით ტელეფონზე: +995 32 947739, + 995 32 947373

კახეთი კიდევ ერთი

პოლიციელი დააკავეს

ზვიად რააძი

კახეთიდან

გუშინ საღამოს კახეთის საოლქო პროკურატურამ ძალადობის ბრალ-დებით დანაშაულში ეჭვმიტანილი, სი-ლხაღის თემშიანლური პოლიციის უფ-როსი თემურ ქუსიკაშვილი დააკავა.

თემურ ქუსიკაშვილი რაგითი მე-ხუთე პოლიციელია, რომელიც თვით ძალოვანი უწყების სამიზნე ხდება. დანაშაული, რომლის გამოც ქუსიკაშ-ვილი დააკავეს, რამდენიმე თვის წინ მოხდა. ეკრძოდ, დარღულებულ გა-ლიკო ჩერქეზიანს, რომელმაც საქონი-ლის მწვემსდის დროს 16 სული მოკოხა დააკავა, პოლიცია ფიზიკური შეარე-ით აიძულებდა, რომ დანაშაული თავი-ის თავზე აეღო. კახეთის ოლქის პრო-კურორის თემურ ცაბუტაშვილის თქმით, პოლიციელებმა განყოფილე-ბაში არ იკმარეს და ჩერქეზიანს შემდე-გ იმ ადგილზეც ურტყეს, სადაც სა-კუთხოდ დაიკარგა. "მომხდართან და-კავშირებით ძიება თითქმის ერთ თვე-ზე მეტია, მიმდინარეობს. დაზარალე-ბული ჩერქეზიანის დაკითხვა კი მხო-ლოდ მას შემდეგ მოხერხდა, როცა იგი

წვრთნები კონფლიქტარ ზონაებში

სამხრეთ ოსეთის თვითგამოცხა-დებულ რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ გუშინ ცხინვალში, სამ-შვილობითა გაერთიანებული შტაბის ტერიტორიაზე ოკრეირიანი სამტაბო-სამეთაურო წვრთნები დაიწყო. **"წვრთნების დროს ჩვენ გავანალი-ზები იმ შეიარაღებულ შეტაკებებს, რომელთაც ქართულ და სამხრეთ ოსურ შეიარაღებულ ჯგუფებს შორ-ის აგვისტოში ჰქონდა ადგილი,"** - განუცხადა ერთ-ერთ რუსულ საინ-ფორმაციო სააგენტო "ინტერფაქსს" დე ფაქტო სამხრეთ ოსეთის თავდაც-ვის მინისტრის მოადგილემ იბრაგიმ გაიხევმა.

ოსეთს არც მეორე კონფლიქტუ-რი ზონა - აფხაზეთი ჩამორჩება, რომ-ლის შეიარაღებულ ძალებში ოპერა-ტოულ-სამოპოლიზაციო შეკრებები დაიწყო.

როგორც თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი ანატოლი ზაიცევი აცხადებს, **"ეს გე-გმოური შეკრებებია, რომელიც შეი-არაღებულ ძალებში ახალი სასწავ-ლო წლის დაწყებამდე ყოველწლიუ-რად ტარდება."**

სწავლებები 24 დეკემბრამდე გას-ტანს. მათზე შემუშავდება საბრძოლო

ორი სიტყვით

თბილისი. საქართველოს პრეზი-დენტი და განათლების მინისტრი 20 დეკემბრის თბილისის უკრაინულ სკოლას ეწვივნენ.

უკრაინული წარმოშობის საქარ-თველოს მოქალაქეებს პრეზიდენტი სამი კვირის წინათ უნდა შეხვედრო-და, მაგრამ შესვედრა მოულოდნელად გადაიღო. უკრაინული სკოლის მოს-ნაელებმა პრეზიდენტის თანდასწ-რებით საქართველოს დროშა აღმარ-თეს და ქვეყნის ჰიმნი შეასრულეს.

მიხეილ სააკაშვილი მოსწავლეებს აუკრაინულ ენაზე მიესალმა. "ძალიან ამაღელვებელია, როცა პატივს სცემ საკუთარ ენას და კულტურას, ასევე ამაღელვებელია, როცა შეგძლია სხვა ხალხებს და სხვა კულტურებს სცე პატივი. მიმანია, რომ ყველა სკოლა, სადაც არაქართული წარმო-შობის მოქალაქეები იზრდებიან, ზუს-ტად ასე უნდა ინარჩუნებდნენ საკუთ-არ კულტურას და ენას," - განაცხადა პრეზიდენტმა სააკაშვილმა.

მან უკრაინაში მიმდინარე პრო-ცესებზეც გაამახვილა ყურადღება, თუმცა დასძინა, რომ მას, როგორც სხვა ქვეყნის პრეზიდენტს, წინასწარ რამის თქმის უფლება არა აქვს. "ჩვენ-თვის ძალიან საამაჰოა, როცა უკრაინ-ის რეალობის ლიდერები ყველა სა-ჯარო გამოსვლაში საქართველოს ახ-სენებენ," - აცხადებს მიხეილ სააკაშ-ვილი. **მეღია-ნიუსი.**

■ ■ ■
თბილისი. პოლიტიკური მოძრაო-ბა "მომაგლის მთავრობის" ლიდერი გია მაისაშვილი ამერიკიდან საქარ-თველოში დაბრუნდა. თბილისის აერო-პორტში მას თანამოაზრეები და ახლო მეგობრები დახვდნენ.

როგორც გია მაისაშვილმა განა-ცხადა, მისი საქართველოში ჩამოსე-ლის მთავარი მიზანია, ქართულ სა-ზოგადოებას გააცნოს მის მიერ შემუ-შავებული, სახელმწიფოს მშენებლო-ბის ახალი მოდელი. მაისაშვილმა უარყო გაერცხლებული ინფორმაცია, თითქმის შესაძლოა, იგი ხელისუფლე-ბის ან რომელიმე პოლიტიკური გაერ-თიანების წევრი გახდეს.

მანვე არაკომპეტენტური და ამ-ბიკური უწოდა საქართველოს ახალ ხელისუფლებას. შეგახსენებთ, რომ გია მაისაშვილი "ნაციონალური მოძ-რაობის" წინასაარჩევნო პროპაგან-დამი აქტიურად იყო ჩართული და იგი პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის თანამოაზრედ მოიაზრებოდა. **მე-ღია-ნიუსი.**

ООО САКАЭРОНАВИГАЦИЯ

объявляет конкурс на следующие вакансии:

Специалисты программного обеспечения систем УВД.

Обращаться лицам в возрасте 25-40 лет, которые должны

- иметь базовые знания программ операционных систем, подобных Unix на уровне пользователя;*
- иметь базовые знания по компьютерному программированию;*
- иметь высшее образование;*
- свободно владеть грузинским и английским языками;*
- желательно иметь опыт работы.*

Они проходят подготовку, имеющую своей целью получение знаний по конфигурации и наладке программного обеспечения, чтобы менять операционные параметры системы, а также получают подготовку по всем программным средствам, обеспечивающим

Специалисты технического обслуживания систем УВД

Обращаться лицам в возрасте 25-40 лет, которые должны

- базовые знания программ операционных систем, подобных Unix (на уровне пользователя)
- базовые знания по компьютерному программированию.
- иметь высшее образование;
- свободно владеть грузинским и английским языками;
- желательно иметь опыт работы.

Они проходят подготовку, имеющую своей целью получение знаний, обходимых, чтобы уметь анализировать состояние системы и знать любые способы исправления неисправностей.

Специалисты технического обслуживания для системы передачи речевых сообщений (телефонной связи)

Обращаться лицам в возрасте 25-40 лет, которые должны

- базовые знания системы связи.
- знания компьютера на уровне пользователя
- иметь высшее образование;
- свободно владеть грузинским и английским языками;
- желательно иметь опыт работы.

Они проходят подготовку, имеющую своей целью получение знаний, необходимых, чтобы уметь анализировать состояние системы и знать любые способы устранения неисправностей.

Специалисты технического обслуживания для подсистемы УКВ радиосвязи:

Обращаться лицам в возрасте 25-40 лет, которые должны

- базовые знания системы радиосвязи.
- знания компьютера на уровне пользователя
- иметь высшее образование;
- свободно владеть груз

კაკა კაკატიტაძის სკაილი

“ერთად ერთი” და სახელმწიფო

ღია წერილი მეგობრებს მონიტორინგის კომისიიდან

“მთელი საქართველო განახლებულ პირველ არხს ელოდება,” - ეს მე-სიჯი ამ თვეების მანძილზე სახელმწიფო არხის ეთერით ტრიალებდა. რამდენიმე კვირის წინ ტელევიზიის მონიტორინგის კომისიის წევრებმა არხზე კოკა ყანდიაშვილის დაბრუნებას საპროტესტო პრესკონფერენცია მოუძღვნეს. თუმცა, პროტესტი პროტესტად დარჩა და დღეს განახლებული პირველი არხის ეთერით ყანდიაშვილის გადაცემას აუცილებლად ნახავს ის, ვისაც, რა თქმა უნდა, პირველ არხზე გადართვა არ დაეჭვარება და არა მხოლოდ ყანდიაშვილის გადაცემას. განახლებული არხის ეთერით მაღელ ეკა ბერიძის ხილვაც შეიძლება.

ახუ ზემოდსენებული მესიჯი უფრო რომ გაეშალოთ, გამოდის, რომ მთელი საქართველო სულმოუთქმელედ ელოდა ყანდიაშვილისა და ბერიძის გადაცემებს. მართლა არ მესმის, ვის მოტყუებას ცდილობენ პირველი არხის ხელმძღვანელები და თან ასე ურცხვად.

მაშინ, როდესაც საქართველოში სატელევიზო მედიის თავისუფლება სერიოზული საფრთხის წინაშე აღმოჩნდა და როცა შექმნილი ობიექტური რეალობის ფონზე გამოსავალი, ჯერ-ჯერობით, ვერ მოიძებნა, საზოგადოებრივი ტელევიზიის შექმნის იდეა ბოლო იმედს დარჩა იმ ადამიანებით, ვინც დარწმუნებულია, რომ მედიის თავისუფლება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია.

ამ ადამიანებმა ბევრი რამ გააკეთეს, რომ პირველი არხი ნამდვილ საზოგადოებრივ არხად იქცეს, რომ საზოგადოებრივი არხის კანონმდებლობა ყველა საერთაშორისო სტანდარტს შეესაბამებოდეს, მაგრამ მათ, რომელთაგან რამდენიმე ტელევიზიის მონიტორინგის კომისიის წევრია, არაფერი გააკეთეს იმისათვის, რომ ტელევიზიის ხელმძღვანელის ადვილი ვინმე სხვას დაეკავებინა და არა ზაზა შენგელიას.

პრობლემაც სწორედ აქედან დაიწყო და იმით გაგრძელდა, რომ დღეს “განახლებული არხის” ეთერით ისინი გვესაუბრებიან, რომლებიც სამი წლის წინ სტუდიაში აბლოკისმეტებით ხვედებოდნენ კორუმპირებულ ჩინოვნიკებს და უსტვენდნენ და ფეხებს უბაკუნებდნენ მათ, ვინც მევარდნაძის რეჟიმის წინააღმდეგ გამოდიოდა და სიახლეს ითხოვდა. სწორედ მაშინ გამოჩნდა მათი პოზიცია, ღირებულებები და ზოგადოდ მორალი, და არა მაშინ, როცა 2003 წლის 20 თუ 21 ნოემბერს, როცა რევოლუციის ბედი უკვე გადაწყვეტილი იყო, “ხალხის მხარეზე დადგნენ”.

პრობლემის არსი კი არის ის, რომ ეს ადამიანები თავის დროზე შევარდნაძის ერთგულები იყვნენ, მთავარი ისაა, რომ ისინი ყოველთვის იქ დგანან, სადაც ხელისუფლება და ყოველდღეობაა, რადგან მათი შინაგანი მოთხოვნილებაა, ემსახურონ ხელისუფლებას და პირადად პრეზიდენტს, იქნება ეს შევარდნაძე, სააკაშვილი თუ ვინმე სხვა.

დღეს კი ჩვენ არა სახელისუფლებო, არამედ საზოგადოებრივ ტელევიზიაზე ვსაუბრობთ, ტელევიზიაზე, სადაც მხოლოდ საზოგადოების ინტერესები და მოთხოვნები იქნება გათვალისწინებული. და სადაც ის ადამიანები იმუშავენ, რომელთაც ამის მორალური უფლება აქვთ.

რევოლუცია ყველაზე კარგი ლუსტრაცია აღმოჩნდა პოლიტიკური სპექტრისთვის. პოლიტიკოსები, რომლებიც საკუთარ წარსულზე პასუხისმგებლობას არ კისრულობდნენ, ერთ დღეს ამ აუცილებლობის წინაშე დადგნენ და შესაბამისად, მარცხიანაზიციის მსხვერპლნი აღმოჩნდნენ ისინი, ვინც საკუთარი წარსულის გამო ამას საბარლიანად იმსახურებდა.

მაგრამ საკუთარ წარსულზე პასუხისმგებლობა არა მხოლოდ პოლიტიკოსებს უნდა დაეკისროს, არამედ საზოგადოების ყველა წევრს, მითუმეტეს ჟურნალისტებს, რომლებიც აქვთ პრეტენზია, ხალხს ინფორმაცია და ამ ინფორმაციის ანალიზი მიაწოდონ, და მითუმეტეს, იმ ტელევიზიის ეთერით, რომელიც გადასახადებლად შემოსული ფულით ფინანსდება.

ყველა საზოგადოებას აქვს ის მორალური კოდექსი, რომელიც ამ საზოგადოების სიჯანსაღეს უზრუნველყოფს და უკვე დავდა დრო, რომ ეს კოდექსი ქართულ საზოგადოებაშიც აშკრავდეს.

რამდენიმე ხნის წინ “ხალგაზრდა ორისკითა ასოციაციამ” საჯაროდ განაცხადა იმ კანონდარღვევების შესახებ, რომელიც სახელმწიფო ტელერადიო კორპორაციაში შესაძლოა, უამრავი ფინანსური მაქინაციის წყაოთ გამხდარიყო.

მათ შორისაა რამდენიმე შპს-სთან ერდროულად ზუსტად ერთი და იგივე ხელშეკრულებების გაფორმება, რისი ერთ-ერთი მიზნეი ისიც შესაძლოა ყოფილიყო, რომ ტელევიზიას ტენდერი არ გამოეცხადებინა.

წლების განმავლობაში ტელევიზია ყოველწლიურად 700 ათას ლარს ლიცენზიავდა ქართულ ტელევიზილს, რომელიც 1999 წლიდან აღარ არსებობს, როგორც იურიდიული პირი. სამაგიეროდ, ამ არასრულეი იურიდიულ პირის ხელძღვანელი მანანა მევარდნაძე იყო; შესაბამისად, არგუშენტი, რომლითაც ტელევიზიის ხელმძღვანელობას თავის გამართლებას შეუძლია, მარტივი და გასაგებია - პრეზიდენტის შვილს უარს ხომ არ ვეტყობით.

დღეს ეს ადამიანები, რომელთა ხელში რამდენიმე მილიონიანი დაფინანსება მოხდება, იტყვიან თუ არა უარს ათასგვარ კანონდარღვევაზე, რაც მათ ფულის “მოხვეჭის” საშუალებას მისცემს; ეტყვიან თუ არა უარს ახალი პრეზიდენტის ოჯახის წევრებს მათ მოთხოვნაზე? რა თქმა უნდა, არა, ან რატომ უნდა თქვენ უარი, როცა მათთვის არათუ არავის მუთუხოვია პასუხი იმაზე, რაც აქამდე გააკეთეს, არამედ ახლა “სრულიად განახლებული”, საზოგადოებრივი ტელევიზიის შექმნასაც ანდობენ.

ამ სიტუაციაში, მე და არა მხოლოდ მე, ველოდებ, რომ მონიტორინგის კომისიის წევრები, რომლებიც ჩემი მეგობრები არიან და რომელთაც მე ვეწოდები, სწორ გადაწყვეტილებას მიიღებენ. მათ, ისევე როგორც ბევრ სხვა ადამიანს, ნამდვილად უნდათ, რომ ამ ქვეყანაში ქვეშარიტად საზოგადოებრივი ტელევიზია შეიქმნას, მაგრამ მათ ისიც კარგად უნდა ესმოდათ, რომ რაც დღეს ამ არხზე ხდება, მტკარაფერია, თუ არა ამ იდეის სრული დისკრედიტაცია და თავმივე ჩაკვლა.

რადიო მწევანე

რადიო მწევანე გალდა თავისუფალი აზრის რადიო

FM 107.4

ჯერ-ჯერობით "კავკასიელი" მთელი მსოფლიოსთვის მხოლოდ თეთრკანიანს ნიშნავს...

„რადიო ღილა“ ყოველდღე კვირის გარდა 10-დან 12 საათამდე

ირინა ხაკაბადა: "რუსეთში დასრულდა პოლიტიკა და დაიწყო სპექტაკლი"

პირველი გავარდინა

და მის საპრეზიდენტო ამბიციებზე კრემლი ჯერ არ რეაგირებს. პოლიტიკური პარტია “ჩვენი არჩევანის” ლიდერთან ირინა ხაკამადასთან საუბრით, რუსეთის პოლიტიკური ცხოვრების რამდენიმე აქტუალურ ასპექტზე, ასე თუ ისე, მთაბეტქილების შექმნა შეიძლება. თუმცა, ძნელი მისახვედრი არ უნდა იყოს, თუ საიდან იწყება როგოზინის “როდინა” და რაშია ხაკამადას “არჩევანი”. ერთსაც და მეორესაც რუსული ინტელიგენცია “რეჟმის პროექტი” არქმევს.

- თქვენმა ოპონენტმა დმიტრი როგოზინმა გამოაცხადა, რომ რუსეთში ლიბერალური პროექტი დამთავრდა, ამიტომ რუსეთის სახალხო-პატრიოტული ძალები ბოლო “როდინადან” სათავეს უდებენ ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას. თუმცა, მოსკოვში ამბობენ, რომ ხაკამადაც და როგოზინიც კრემლის პროექტებია. მართალია?

- თუ ასეთივე წარმატებით იბრძოლებს დიმა როგოზინი ახალი პოლიტიკურ-პატრიოტული კოალიციის შესაქმნელად, როგორი წარმატებოთაც იგი დღეს ცდილობს აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის რუსეთისათვის შემოერთებას, მაშინ მე მას წარმატებებს ვუსურვებ დამარცხების გზაზე. ყველამ იცის, რომ როგოზინი კრემლის პროექტება სწორედ მომავალი მეშვიდრის რანგში, რათა კიდევ უფრო გაამძაფრონ ავტორიტარული რეჟიმის შექმნის პროცესი. რაც შეეხება მე, ახალი პოლიტიკური პარტია “ჩვენი არჩევანი” ნამდვილად არ არის კრემლის პროექტი. აგ-

იხსნით, რატომაც: ჩვენი პარტია დემოკრატიზმის პრინციპებზეა გათვლილი და მისთვის მიუღებელია ის, რაც დღეს რუსეთში, პრეზიდენტის ადმინისტრაციასა და ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებზე ხდება. მიუღებელია იმ სახელმწიფოს მოდელი, რასაც პრეზიდენტი პუტინი და მისი მიმდევრები აშენებენ. ჩვენ შეურიგებლობას ვუცხადებთ იმას, რომ ჩვენ თვალწინ უპრინციპო, ამორალური, კორუმპირებული და მაფიოზური სახელმწიფო ყალიბდება. რუსეთში დღეს ჩინეთის მაგალითზე, მონობოლურ ეკონომიკურ პრინციპებზე დამყნობილი ავტორიტარული რეჟიმი მყარდება, რომელიც ახრჩობს საშუალო და მცირე ბიზნესს. პოლიტიკური პარტია “ჩვენი არჩევანი” იმიტომ შევქმენით, რომ დაიკავას რუსი მოსახლეობის ინტერესები, პატიოსანი ბიზნესის ინტერესები. გინდათ გათხრათ, რა ხდება დღეს მოსკოვში? ვითომ ძველი საცხოვრებელი სახლების ალეების მომიზნებოით ქუჩაში ყირან მოსახლეობას, ცენტრდან გარეუბნებში ასახლებენ, სამაგიეროდ იქ ელიტარულ სახლებს ციმბირელი ოლიგარქები იშენებენ. ამიტომაა დღეს მოსკოვში საძინელი ფასები რჩებიან, ერთთაიხიანი ბინა რომ იქირავეო, თვეში ათასი დოლარი აღარ გყოფნის. ერთი უბრალი მაგალითი: იცით, როგორ ებრძვის კრემლი საერთაშორისო ტერორიზმს? იური ლუჟოვმა ამ დღეებში გამოსცა ბრძანება, ტერორისტული აქტების თავიდან აცილების მიზნით მეტროებთან გარე ვაჭრობის აკრძალვაზე, ვაგზლებთან კომერციული ჯიხურების აღებაზე. სინამდვილეში კი

მიდის არა ტერორიზმთან ბრძოლა, არამედ მოსკოვის დიდი კომერციული ბაზრის გადანაწილება, მინის გადანაწილება, მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმომადგენელთა შევიწროება. ასე ნებისმიერი იდეა აბსურდამდე შეიძლება მივიდეს.

- რუსეთის უზენაესმა სასამართლომ ამ დღეებში აცილება მისცა რუსეთის წამყვანი პოლიტიკური პარტიების სარჩელს 2003 წლის დეკემბრის საპარლამენტო არჩევნების გაუქმებაზე. როგორი იქნება რუსი დემოკრატებისა და მემარჯვენათა შემდგომი ნაბიჯები?

- ჩვენი პარტია, “იაბლოკო” და დემოკრატიული ძალები მივმართავთ ევროპულ სასამართლოს, თუმცა ეს ჩვენი თვითმიზანი სულაც არ იყო. სხვა გზა არ დავგვიტოვეს. ამ ბოლო ფაქტმა უჩვენა ის, რომ რუსეთში აღარ არის სასამართლო სისტემა, ეს კი პოლიტიკური ხელისუფლების კრიზისზე მიანიშნებს. ჩვენ იძულებული ვართ, ჩვენი სამართლიანი ინტერესები სტრასბურგში დავიცვათ. რუსეთის პრეზიდენტის იმიჯის ყველა-სამაგიეროდ იქ ელიტარულ სახლებს მისივე ადმინისტრაციის მიერ კონტროლირებადი პრესა და ტელეარხები. ყველა ტელეარხი დღეს ერთ პარტიას ექვემდებარება. ჩვენი პროცესი ერთ თვეს გრძელდებოდა და მას მხოლოდ გაზეთი “კომერსანტი” ეხმაურებოდა. როგორც კი პროცესი წავაგეთ, ეს თემა უმაღ იქცა ფედერალური ტელეარხების განხილვის მთავარ საგნად. ასეთ ქვეყანაში სასამართლო პროცესის მოგების იმედით არც გვექონია. შეხედეთ, რა ხდება: ჩვენს პრესკონფერენციებზე ნახევ-

რად ცარიელი დარბაზებია და მარტო საქართველოსა და უკრაინის ტელეარხები მოდიან. ჩვენ სასამართლო პროცესი იმიტომ წავაგეთ, რომ რუსეთში დასრულდა პოლიტიკა და დაიწყო სპექტაკლი.

- როგორ პოლიტიკურ შეფასებას მისცემთ რუსეთის ჩარევას აფხაზეთის არჩევნებში?

- აშკარაა, რომ რუსეთი არღვევს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას აფხაზეთის არჩევნების პროცესში ჩარევით. უკვე აღარავის სჯერა რუსეთის დეკლარაციებისა საქართველოს სუვერენიტეტის პრინციპების დაცვაზე. მე მომწონს, რომ აფხაზეთში რუსეთის ჩარევას საქართველო ტოლერანტულად მესხედ და სწორდაც იქცევა. მოსკოვის ასეთი ღია, აშკარა ჩარევა მის შიდა პროცესებში საკითხის გადაჭრამდე ვერ მიგვიყვანს. რატომ გვაქვს საქართველოსთან მიმართებაში ორმაგი სტანდარტები, ვერ გაშივია.

- თქვენი პრესმდივანი და თანაშემწეები უკვე წარიწჯისფერი ტანსაცმლით დადიან. ხომ არ გავიწროებენ ამის გამო?

- ჩვენ უკვე გამოვაცხადეთ, რომ ეს ჩვენი ოფიციალური ფერია. წარიწჯისფერი მოდური კოფთა კი ჩემმა თანაშემწემ, არ დაიჯერებთ და იცით, სად იყიდა? რუსეთის უზენაესი სასამართლოს ფოიეში, თანაც ზუსტად იმ დღეს, როცა ჩვენ საჩრცი წავაგეთ დღეებში 2003 წლის არჩევნების გაუქმებაზე. წარიწჯისფერი კოფთები სასამართლოს უფუტკთან იყიდება, ათი დოლარი ღირს. იმ ბუფეტში, სხვათა შორის, ფუნთუშები ძალიან იაფია.

პარლამენტის სახალწლო ნაძვის ხე კანონპროექტებით იხუნძლება

საქართველოს პარლამენტი აპირებს, მთელ მსოფლიოს გააცნოს თავი. საფინანსო-საპროექტო კომიტეტის თავმჯდომარის რომან გოცირიძის თქმით, ახალ წლამდე დარჩენილ მცირე დროში 100-ზე მეტი კანონი მისაღები და თუ ქვეყნის უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანო ამას მოახერხებს, გინესის რეკორდების წიგნში შევა. “პარლამენტი ერთად შეგხვდეთ ახალ წელს, - რეკორდსმენის სახელის მისახვეჭად, ზურაბ ტყემლაძე მზად არის, სახალწლო სუფრასაც კი შეელოოს.

გიორგი ასანიშვილი

დღეს დაწყებული რიგგარეშე სესიის “პროგრამა” პარლამენტის თავმჯდომარეზეც დიდ ეფექტს ახდენს. წინორეკავანძე დღის წესრიგს “მთაბეტქდავს” უწოდებს და მხოლოდ იმაზე წუხს, რომ “პარლამენტმა მაინც ვერავის მონაწნა თავი და გამუდმებული კრიტიკის საგანია”.

რეკორდსმენობაზე ორიენტირებულ დეპუტატებს 2004 წლის ბოლო დეკადაში მართლაც დიდი ჯაფა დაადგებათ. საქმე მხოლოდ კანონპროექტების სიმრავლეში როდია - რიგგარეშე სესიის მსვლელობაში აუცილებლად გარჩნდება აზრთა სხვადასხვაობა იმ დოკუმენტების მიმართაც, რომლებიც მთავრობასა და საპარლამენტო უმრავლესობას შორის, თითქოს, უკვე შეჯერებულია.

ერთ-ერთ ასეთ დოკუმენტს წარმოადგენს ე.წ “ფინანსური ამნისტია”. პარლამენტის ბიუროს გუშინდელ სხდომაზე საბოლოოდ დადასტურდა იმ ექვთის საფუძვლიანობა, რომ ეს კანონპროექტი ცალკეულ პიროვნებებზეა მოგებული და სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობიდან მათ დახსნას ისახავს მიზნად.

“ამ მუხლით არის ვინმე დაჭერილი?” - გაცივებით იკითხა ზურაბ ტყემლაძემ, როდესაც აღმოჩინა, რომ კანონპროექტი გაჩნდა მუხლი “სიცოცხლისთვის სამიმი პროდუქციის შემოტანის, დამზადებისა და რეალიზების” ბრალდებით დაკავებული ამნისტირების შესახებ.

იური ლუგოვინი, ფოტო

ბა მთლიანი შიდა პროდუქტის 0,15 პროცენტის ფარგლებში დაფინანსდეს. **“მთლიან შიდა პროდუქტზე საზოგადოებრივი ტელევიზიის დაფინანსების მიზმა დაუშვებელია. ასეთი პრეცედენტი მთელ მსოფლიოში არ არსებობს,”** - აცხადებს ფრაქცია “დამოუკიდებელი მაჟორიტარები” თავმჯდომარე ვანო ჩხარტიშვილი.

ბიუროს გუშინდელ სხდომაზე წამოიჭრა კიდევ ერთი საკითხი, რომელიც შემდგომში, შესაძლოა, მთავრობასა და საკანონმდებლო ორგანოს შორის დავის საგნად იქცეს. კონტროლის პალატის თავმჯდომარე ზურაბ სოსელია პარლამენტისგან შევლას ითხოვს და აღნიშნავს, რომ მართალია, 2005 წელს კონტროლის პალატის ბიუჯეტი ერთი მილიონი ლარით იზრდება, მაგრამ ნა-

მატი თანხა ძველი დავალიანების დაფრავას მოხმარდება და საშუალო ხელფასის გაზრდა ვერ მოხერხდება.

“კონტროლის პალატაში საშუალო ხელფასი 150 ლარია, რაც კვალი იტოვებენ, შვიდიდან ათამდე, სულაც არაა, მაგრამ საქმე ის არის, რომ ეს მუშაკები სხვა, უფრო მაღალანაზღაურებად სახელმწიფო დაწესებულებებში გადადგნენ. ჩვენი პარტიი მხოლოდ თქვენა ხართ და თუ არ გვივცევენ, კონტროლის პალატა კვალიფიციური კადრებისგან დაიქლება,” - კანონმდებლებისგან ითხოვს

დახმარებას ზურაბ სოსელია. მისი თქმით, საშველი ის იქნება, თუ კონტროლის პალატის მუშაკების საშუალო ხელფასი 2005 წელს 500 ლარამდე გაიზრდება.

სოსელიას გამოსვლა თითქოს სიგნალი ყოფილიყო, ბიუროს წევრები ერთად ალაპარაკდნენ მისი მოთხოვნის შესახებ, რომ კონტროლის პალატა, საშუალო ხელფასის ოდენობის მხრივ, ბოლო ადგილზეა და ყველა სამთავრობო უწყებას ჩამორჩება, ზურაბ ტყემლაძის თქმით კი, გაუგებარია, როდესაც გარემოს დაცვის სამინისტროს აპარატის მუშაკს ან ფინანსთა სამინისტროს რიგით მოხელეს კონტროლის პალატის თავმჯდომარეზე გაცილებით მაღალი ხელფასი აქვს.

ამ თემაზე გაჩაღებულ დისკუსიას პარლამენტის თავმჯდომარე აჯამებს. **“სხვა სამთავრობო უწყებების ფონზე, კონტროლის პალატა მართლაც საკოდავად გამოიყურება. არ მინდა ვიფიქრო, რომ ვინმეს შეგნებულად უნდა მისი დასუსტება, მაგრამ თუ ამ უწყებაში ხელფასები არ გაიზრდება, სხამალალ პოლიტიკურ განცხადებას გავაკეთებ,”** - მთავრობას სიძუწნის გამოხატაარ არ ურჩევს პარლამენტის სპიკერი.

ხელფასების პრობლემა, კონტროლის პალატის გარდა, სხვა უწყებებშიც რომ აწუხებთ, პარლამენტარებსა და მათ ლიდერს ბესო ჯუღელი შეახსენებს. იგი წინო ბურჯანაძეს მიმართავს: **“მე არ ვიცი, რა ურთიერთობა გაქვთ საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარესთან, მაგრამ მაინც გეტყვით: შესაზღვრებები რვაჯერ ნაკლებ ხელფასს იღებენ, ვიდრე სხვა სამხედრო უწყებების თანამშრომლები.”**

ჯუღელის საყვედურს პარლამენტის თავმჯდომარე მთლიანად ეთანხმება და თავის მხრივ, დასძენს: **“საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარე სულ წუნუნებია, პარლამენტში ლობისტეზე ვერ ვიპოვებ...”**

პარლამენტის საახალწლო ნაძვის ხეზე, უამრავ კანონპროექტთან ერთად, ერთი ახალი ფრაქციაც “წამოიკიდება”: იგი 10 დეპუტატისგან შედგება და სათავეში ღენტების მაჟორიტარი დეპუტატი გოგი ლიპარტილიანი უდგას. ფრაქციაში შედიან გურამ ვახტანგაშვილი (ლიახვის მაჟორიტარი), რევაზ სუჯაშვილი (ყაზბეგის მაჟორიტარი), რევაზ ფირაშვილი (“ნაციონალური მოძრაობა-დემოკრატები”), გიორგი ასანიძე (კრწანისის მაჟორიტარი), მერაბ სამადაშვილი (ნაძალადვეის მაჟორიტარი), თემურ ჭეშემელი (დიდუბის მაჟორიტარი), გოჩა ქიმაძე (ადიგენის მაჟორიტარი), ენხელ მკოიანი (წინწმინდის მაჟორიტარი) და ვახტანგ აბაშიძე (ხელვაჩაურის მაჟორიტარი).

პრადიმ-ნიუსი

წინასაარჩევნო სამზადისი უკრაინაში

ხათუნა ბაბიივი

საკუთარ გამარჯვებაში დაჯერებული პროდასავლური ლიდერი და ზედს შეგუებული პრორუსული პრეზიდენტობის კანდიდატი

დროა, უკრაინის პრეზიდენტებს შინ ირჩევენ და არა მოსკოვში.

ზიდენტებს შინ ირჩევენდენ და არა მოსკოვში".

ვიქტორ იანუკოვიჩმა, თავის მხრივ, მოუწოდა იუშენკოს, დაეთანხმოს განმეორებითი ტურის შედეგებს დამოუკიდებლად იმისაგან, მის სასარგებლოდ იქნება იგი მიღებული თუ არა. გარდა ამისა, მან შესთავაზა იუშენკოს, ერთად ჩამოაყალიბონ ეროვნული თანხმობის მთავრობა.

ვიქტორ იანუკოვიჩმა მოუწოდა იუშენკოს, არ დაეშვა ქვეყნის გახლეჩა. **"ჩვენ არჩევნები მშვიდ ვითარებაში უნდა ჩავატაროთ. მე მესმის, რომ ეს რეგულაცია სულში დიდ ხნის განმავლობაში მნიფებოდა, მაგრამ ჩვენ მაინც უნდა ვიფიქროთ ჩვენი ერის მომავალზე. მოდიო, ვიფიქროთ იმ სოციალურ შედეგებზე, რაც შეიძლება მოჰყვეს ქვეყნის გახლეჩას,"** - აღნიშნა იანუკოვიჩმა. ქვეყნის გახლეჩა დაუშვებლად მიაჩნია ვიქტორ იუშენკოსაც. მისი თქმით, ქვეყნის ენობრივი, კონფლიური თუ აღმოსავლური და დასავლური ორიენტაციის ნიშნების მიხედვით დაყოფის შესახებ საუბრისათვის მიზეზები "არ არსებობს". **"მოდიო, შევწყვიტოთ სეპარატიზმის გაღვივება,"** - განაცხადა ვიქტორ იუშენკო.

იანუკოვიჩმა აღიარა მისადმი ვლადიმირ პუტინის გადაჭარბებული კეთილგანწყობა, თუმცა ეს ისეთივე ბუნებრივია, როგორიც იუშენკოს კანდიდატურისადმი დასავლეთის მხარდაჭერა.

რაც შეეხება დებატების დასკე-

ნით ნაწილს, უნდა აღინიშნოს, რომ ვიქტორ იანუკოვიჩის სიტყვა მეტისმეტად განოწანსწორებული და რუსულ ენაზე წარმოთქმული იყო, ხოლო ვიქტორ იუშენკოს სიტყვა წარმოთქმული იყო უკრაინულ ენაზე და გათვლილი იყო მოსახლეობის აბსოლუტურად ყველა ფენაზე.

განმეორებითი არჩევნები უკრაინაში სულ რაღაც 5 დღეში გაიმართება, რასაც მოუთმენლად ელდის არა მარტო უკრაინელი ხალხი, არამედ დანარჩენი მსოფლიოც. ევროკავშირის საგარეო პოლიტიკისა და უსაფრთხოების უმაღლესი წარმომადგენლის ზაიგივ სოლანას განცხადებით, უკრაინის მიმართ ევროკომისიის გეგმების რეალიზება მთლიანად განმეორებითი ტურის სამართლიანად ჩატარებაზე იქნება დამოკიდებული. მიმდინარე წლის 9 დეკემბერს ბრიუსელში შემუშავებულ იქნა მოქმედების გეგმა, რომელიც 7 პარტნიორ-ქვეყანას ეხება, მათ შორისაა უკრაინა და ისრაელი. აღნიშნული გეგმა არ ითვალისწინებს ევროკავშირში ზემოხსენებულ ქვეყნების განვევრიანებას, არამედ განსაზღვრავს მხოლოდ თანამშრომლობის მიმართულებებს საზღვარის პოლიტიკის ბაზაზე.

26 დეკემბერს ვიქტორ იუშენკოს გამარჯვებაშია დარწმუნებული უკრაინის საპრეზიდენტო არჩევნებზე აშშ-ს პრეზიდენტის სპეციალური წარმომადგენელი, რესპუბლიკელი სენატორი რიჩარდ ლუგარი. **"თუ ყველა საარჩევნო უბნის განადგურება არ მოხდა, იუშენკო გამარჯვებულია,"** - აღნიშნა ლუ-

გარმა ტელეკომპანია "ენ-ბი-სი"-სთან ინტერვიუში. მან 26 დეკემბერის არჩევნებს "განმეორებითი და ისტორიული მომენტი" უწოდა.

პროდასავლური ლიდერის გამარჯვება უკრაინას დასავლეთთან ინტეგრირების შესაძლებლობებს უზსენის, რაც ასე არახელსაყრელია რუსეთისთვის. რუსეთის შემფოთებაზე მეტყველებს გეოპოლიტიკური პრობლემების რუსეთის აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის გენერალ-პოლკოვნიკის ლეონიდ ივანოვის განცხადება, რომელმაც იუშენკოს გამარჯვების შემთხვევაში უკრაინის ნატო-ში 5 წელიწადში განვევრიანების ვარაუდი უკვე გადანყევტილ საკითხად აღიქვა. "ნატო-ში უკრაინის მიღების გადაწყვეტილება მნიშვნელოვანი პოლიტიკური ნაბიჯია. მიუხედავად იმი-სა, რომ უკრაინის სამხედრო ძალევი ვერ აკმაყოფილებს ნატო-ს სტანდარტებს, იგი მაინც დაჩქარებული წესით იქნება მიღებული იქნაში იუშენკოს გამარჯვების შემთხვევაში. აშშ და ნატო უკრაინის რუსეთისაგან მოწყვეტას ლამობენ, რათა ჩვენ წინააღმდეგ ძლიერი პლაცდარმი შექმნან ახალ სამხედრო საფრთხეებთან ერთად," - აღნიშნა ივანოვმა. "უკრაინის ნატო-ში განვევრიანებისთანავე რუსეთი თავის სამხედრო-საზღვაო ბაზასთან ერთად გამოქვევებული იქნება სევასტოპოლიდან და მას დარჩება მხოლოდ შეზღუდული გასასვლელი შავ ზღვაზე, რომელსაც სრულად გააკონტროლებს ნატო," - მიიჩნევს რუსი გენერალი.

ბოსნიელ სერბთა ლიდერები გადადგნენ - მათ ავტონომიას გააქმაბითი ემპარბიანე

ბოსნია-ჰერცეგოვინაში დაკავებული თანამდებობიდან გადადგნენ ამ ქვეყანაში შემავალი ავტონომიური ერთეულის - სერბეთის რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი დრავან მიკერევიჩი და ბოსნია-ჰერცეგოვინის მთავრობის ეროვნებით სერბი წევრები - საგარეო საქმეთა მინისტრი, პარტია "დემოკრატიული პროგრესის" ლიდერი მლადენ ივანიჩი, ტრანსპორტის მინისტრი ბრანკო დოკიჩი და სოციალური პოლიტიკის მინისტრის მოადგილე ზორან ტემანოვიჩი.

სერბი პოლიტიკოსების გადადგომის მიზეზი სერბეთის რესპუბლიკის საქმეებში გაეროს გენერალური მდივნის უმაღლესი წარმომადგენლის ლორდ ემდაუნის "დიქტატორული" ჩარევა და აშშ-ს მიერ დაწესებული სანქციები გახდა. დრავან მიკერევიჩმა განაცხადა: "მივდივარ იმედით, რომ როგორც რესპუბლიკის პრემიერმა ყველაფერი გააკეთე, მათ შორის ჰააგის ტრიბუნალთან თანამშრომლობის საკითხებშიც. თუმცა, მე მზად არ ვარ უმაღლესი წარმომადგენლის (გაერო-ს გენერალური მდივნის - რედ.) ულტიმატუმებისა და მუქარის მისაღებად და მით უმეტეს განსახორციელებლად, თუ კი ამით სერიოზულად დიორღევეა კონსტიტუცია".

გასული კვირის ბოლოს, ლორდმა ემდაუნმა სერბეთის რესპუბლიკის ხელისუფლება დაადანაშაულა, რომ ისინი ჰააგის ტრიბუნალის მოთხოვნებს უგულებელყოფენ - 1992-1995 წლებში ბოსნიელ სერბთა არც ერთი იმჟამინდელი ლიდერი არ გადასცემია საერთაშორისო მართლმსაჯულებას. ამავდროულად, ვაშინგტონმა განაცხადა, რომ სერბეთის დემოკრატიული პარტიისა და დემოკრატიული პროგრესის პარტიის ლიდერებს აშშ-ში ჩასვლა ეკრძალებათ. ვაშინგტონმა ამ პარტიების საბანკო ანგარიშები და ქონება დააყადალა. ლორდი ემდაუნი თვით სერბეთის რესპუბლიკის გაუქმებით კი იმუქრება. მან ადგილობრივი კო-

"დემოკრატიული" და "საყოველთაო" არჩვენები თურქმენულად

ბოლო დროს პოსტაპბტოთა სივრცეში არჩევნების თემა მეტისმეტად პოპულარული გახდა. მიზეზი, ბუნებრივია, ასე გახშირებული "ხვევრდოვანი რევოლუციებია". საქართველოსა და უკრაინის მაგალითით "შეფიქრანებული", ერთპიროვნულ მმართველობას მიჩვეული დსთ-ს ლიდერები აშკარად შესაძრწევი შემოქნებით ეფედებიან მათ ქვეყნებში მორიგი არჩევნების მოახლოებას. სხვათა შორის, ექსპერტები "ხვევრდოვანი რევოლუციის" გეოგრაფიული გავრცელების შესაძლო მიმართულებზეც ხალისით საუბრობენ. თუმცა, "ხვევრდოვანი რევოლუციის" ტალღა, როგორც ჩანს, შუა აზიის ერთ-ერთ ყველაზე ჩაკეტულ ქვეყანას - ბუნებრივი რესურსებით უმდიდრეს თურქმენეთს - უახლოეს მომავალში ვერაფერს დააქლებს.

ნიკა თარაშვილი

თურქმენეთში კვირას საარჩევნო უზნები თითქმის ცარიელი იყო. თუმცა, დღის ბოლოს "ყველა თურქმენის მამად" წოდებულმა საპარმურად ნიაზოვმა თითქმის 80 პროცენტბანი საარჩევნო აქტივობის მესახებ ამცნო საერთაშორისო საზოგადოებას. "არჩევნების ფიქცია", - ასე შეაფასეს 19 დეკემბრის თურქმენეთის საპარლამენტო არჩევნები საერთაშორისო დამკვირვებლებმა. საერთაშორისო სააგენტოები ავრცელებდნენ ინფორმაციას, რომ საარჩევნო აღმინისტრაციის მოხელეები ლამის კარდაკარ დადიოდნენ, რათა ამომრჩეველთა მაღალი აქტივობა დაეფიქსირებინათ და პრეზიდენტის რისხვა აეცლებინათ თავიდან.

თურქმენეთის პარლამენტის 50 ადგილის დასაკავებლად სულ 131 კანდიდატი იბრძოდა. შესაძლოა, ბევრი განვითარებული ქვეყნად არ გამოირჩეოდეს უფრო მაღალი კონკურენციით, მაგრამ თურქმენეთის შემთხვევაში, ვითომდა დემოკრატიული არჩევნების "გამარყებას" ისიც ინევედა, რომ ყველა კანდიდატი ერთი პარტიას - თურქმენბაშის დემოკრატიულ პარტიას - წარმოადგენდა. ბუნებრივია, ისეთ ქვეყანაში, სადაც მართვის მონმობის ასაღებადაც კი "რუჰნამეი" (ნიაზოვის დიდაქტიკურ-ფილოსოფიური ნაშრომი) ცოდნა მოეთხოვებოდა, სახელმწიფოს მართვამი საკანონმდებლო ორგანოს მნიშვნელოვან როლზე საუბარი სრულიად უაღცელია. აღსანიშნავია, რომ 2003 წელს თურქმენეთში პარლამენტის ის როლი კიდევ უფრო დაკნინდა. თურქმენბაშის ბრძანებით, შეიქმნა სახალხო საბჭო - 2000 უსუცესისა და სახელმწიფო მოხელისაგან შედგენილი მორჩილო ორგანო, რომლის მთავარი ფუნქცია პრეზიდენტის გადაწყვეტილებების უსიტყვო დაკანონებაა. სწორედ სახალხო საბჭო წარმოადგენს ქვეყნის უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოს და არა პარლამენტი. ცენტრალური აზიის ქვეყნის სამუდამო პრეზიდენტისაგა, რასაკვირველია, არავინ მოელოდა სამართლიანი არჩევნების ჩატა-

რებას. თურქმენეთში ამის არც პირობები (ძლიერი სამოქალაქო საზოგადოება, ალტერნატიული პოლიტიკური ძალა) და მითუმეტეს არც სურვილი არსებობდა. თავად არჩევნების ფორმასაც არაფერი ჰქონდა საერთო თავისუფალი ნების გამოვლინებასთან - მხოლოდ ერთი, პრეზიდენტის ერთგული პოლიტიკური ძალის წარმომადგენლებს შორის უნდა გაეკეთებინა მოსახლეობას არჩევა.

მიუხედავად ამისა, აშხაბადმა საერთაშორისო დამკვირვებლები დასწრებაზე კატეგორიული უარი განაცხადა. უცხოელი დამკვირვებლების ნაცვლად არჩევნები ის მიმდინარეობს დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებების ეროვნული ინსტიტუტის წარმომადგენელები ადგენებდნენ თვალს. ალბათ, საჭირო არ არის იმის აღნიშვნა, რომ ეს "არასამთავრობო" ორგანიზაცია (ისევე როგორც ყველაფერი თურქმენეთში) თურქმენბაშის მიერ კონტროლდება. ამიტომ გასაკვირი არ უნდა იყოს, რომ მათ შეფასებებით კვირას გამართული არჩევნები სრულად შესესაბამებოდა თურქმენეთის კანონმდებლობას.

ასეთი დასკვნებით "ზურგაპარევიული" თურქმენეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი საჯაროდ აცხადებს, რომ 19 დეკემბრის არჩევნები საერთაშორისო ნორმები და დეკვენი საარჩევნო კანონების სრული დაცვით მიმდინარეობდა.

მიუხედავად მოსახლეობის ასეთი "ერთსულოვნებისა" და თურქმენბაშის პოლიტიკის "დემოსტორიებული" მხარდაჭერისა, საარჩევნო აღმინისტრაციის ცნობით, შედო ოლქში გამარჯვებულის გამოსავლენად არჩევნების მეორე ტურის ჩატარება გახდა აუცილუბელი.

ასე რომ, ამვერდაც, თურქმენეთის საშუდამო პრეზიდენტს არაფერი უდგას წინ, რათა ქვეყნის დემოკრატიული აღმშენებლობა კვლავაც "წარმატებით" განაგრძოს. რიგითი მოქალაქეები კი გაუშინ "სიფენ"-თან საუბრისას აღნიშნავდნენ, რომ მათ არჩევნებზე მეტად სხვა პრობლემები აინტერესებთ. ზოგიერთმა არც იცოდა, რომ ქვეყანაში საყოველთაო არჩევნები მიმდინარეობდა.

უთანხმოება პერუსის პოსტის გამო

კოხა ელიზაბარაშვილი

არიელ შარონის ხელისუფლების ოპოზიციაში მყოფი შრომის პარტია "ავოდი" მმართველ პარტია "ლიკუდიან" კოალიციის შექმნაზე დათანხმდა. კოალიციის შექმნა შარონის გეგმის რეალიზებას უზსენის გაზას, რომელიც ღაზას სექტორიდან და დასავლეთ სანაპიროვად ებრული დასახლებებისა და ჯარების გამოყენანს ითვალისწინებს. ორივე პარტიის წარმომადგენლები ერთ კონრაზე მეტ ხანს ანარმოებდნენ მოლაპარაკებებს და კვირას შეთანხმების ხელმოწერა იყო დაგეგმილი.

კოალიციაში გაერთიანებაზე შრომის პარტიის თანხმობა შარონს ვადადმდეი არჩევნების თავიდან ასაცილებლად სჭირდებოდა. ვადადმდეი არჩევნები შესაძლებელია რეალობად ქცეულყოფი, რადგან მე-მარჯვენე პარტიები, რომლებიც ღაზას სექტორიდან ჯარების გამოყენას არ ეთანხმებიან, კოალიციიდან გამოვიდნენ და "ლიკუდი" უმცირესობაში დატოვეს. მიმონ პერუსის შრომის პარტიის "ავოდი" არიელ შარონის გეგმას უჭერს მხარს და იმედოვნებს, რომ ცალმხრივი ინიციატივა პალესტინა-ისრაელის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების ახალი პროცესის შემადგენელი ნაწილი გახდება. ისრაელის მთავრობაში პერესი არაერთგზის გახლდათ წამყვან თანამდებობებზე. 2001-2002 წლებში ის საგარეო საქმეთა მინისტრი იყო ეროვნული ერთიანობის მთავრობაში.

ისრაელის ორი ძირითადი პოლიტიკური პარტია - "ლიკუდი" და შრომის პარტია "ავოდი" - ახალი კოალიციური მთავრობის ჩამოყალიბების შესახებ მოლაპარაკებების დროს სერიოზულ სირთულეებს წააწყდნენ. კვირას შეთანხმებისთვის უნდა მიეღწიათ, თუმცა მოლაპარაკებები ჩიხში შევიდა, შრომის პარტიის ლიდერის შიმონ პერესის ვიცე-პრემიერის პოსტზე დანიშნასთან დაკავშირებით. ისრაელის კონსტიტუციაში მხოლოდ ვიცე-პრემიერის პოსტია გათვალისწინებული, ხოლო ამ პორტფელის უკვე მატარებელი, ვაჭრობისა და მრეწველობის ამჟამინდელი მინისტრი

ეჟუდ ოლმერტი აცხადებს, რომ ვიცე-პრემიერის პოსტს არ დატოვებს. ისრაელის მასმედიის ინფორმაციით, ქნესეთის (პარლამენტის) ოფრიდული კომისიის თავმჯდომარემ და პარტია "ლიკუდის" დეპუტატმა მიხაელ ეითანმა "მხოლოდ პერესის ამბიციის დამკაცოფილების გამო" კანონის შეცვლაზე უარი თქვა. გარდა ამისა, მან განაცხადა: "კონსტიტუციური ხასიათის კანონის სერიოზული შეცვლისათვის დიდი დროა საჭირო. მთავრობის ჩამოყალიბების შესახებ ძირითად კანონში შესატანმა ნების მიერმა ცვლილებამ ქნესეთში სამი კენჭისყრა უნდა გაიაროს".

შრომის პარტიის წარმომადგენლებს სურდათ, რომ ეროვნული ერთიანობის ახალ მთავრობაში მინისტრების დანიშვნის პარალელურად, პარტიის ლიდერს შიმონ პერესს ვიცე-პრემიერის პოსტი მიეღო. მოქმედი ვიცე-პრემიერის ეჟუდ ოლმერტის მისამართით თანადებობიდან გადადგომის და შესაბამისად პერესისთვის პოსტის გათავისუფლების მოწოდებები გაისმოდა. "შესაძლოა, ადამგეს დრო, როდესაც ამჟამინდელი პრემიერ-მინისტრი ვერ შეასრულებს დაკისრებულ ვალდებულებებს და მაშინ დაისვას საკითხი, თუ ვინ შეცვლის მას. ცხადია, "ლიკუდი" არ უნდა გარისკოს, რომ ეს ადამიანი შეიძლება ვინმე სხვა გახდეს," - განა-

ცხადა ოლმერტმა. თუმცა, როგორც ჩანს, აღნიშნული უთანხმოება გადაულახავი სულაც არ არის. როგორც შრომის პარტიის წარმომადგენელმა განაცხადა, უკვე შემუშავებულია შეთანხმების პროექტი, რომელსაც ამჟამად ორივე პარტიის ხელმძღვანელობა შეისწავლის.

"ლიკუდი" და შრომის პარტია ტრადიციული იდეოლოგიური ოპონენტები არიან. "ლიკუდი" ყოველთვის მხარს უჭერდა ღაზას სექტორს და მდინარე იორდანეს სახელეთ სანაპიროზე ისრაელის კონტრესტის შენარჩუნებას. შრომის პარტია უსაფრთხოების გამრანტისის სანაცვლოდ პალესტინელებითვის ტერიტორიების გადაცემის წინადადებით გამოდიოდა. ისრაელის პრემიერ-მინისტრის არიელ შარონის წინადადებაზე, რომელსაც ღაზას სექტორიდან 21 კიბაული დასახლების, ხოლო კიდევ ოთხი დასახლების - დასავლეთ სანაპიროს ჩრდილოეთი ნაწილიდან გასვლას ეხებოდა, მისი პარტია "ლიკუდის" პოზიციები ოპოზიციის მდგომარეობაში დააბნელა. შრომის პარტია ისრაელის მთავრობაში "ლიკუდიან" ერთად 1967, 1982 და 2001 წლებში შედიოდა. მინისტრთა კაბინეტში თანამშრომლობა უკანასკნელად ორი წლის განმავლობაში გრძელდებოდა: შრომის პარტია ებრაულ დასახლებებზე ხარ-

დამატებითი ღონისძიებები ქალაქის დასასუფთავებლად

თბილისის დასუფთავების ხარჯებისთვის 2005 წლის ბიუჯეტის პროექტში, წლებანდელთან შედარებით, თითქმის სამჯერ მეტი თანხა - 3 572 ლარი გათვალისწინებული. საბიუჯეტო თანხების მატებასთან ერთად, ქალაქის ხელმძღვანელობა სხვა სიახლეებსაც გვპირდება.

ნანა ქადაგიშვილი

თბილისის მთვარობა 2004 წელს განუღლი საქმიანობის ჩამო-ნათვალში ქალაქის დასუფთავებ-ის პრობლემის, გარკვეულწილად, მოგვარებასაც არ ივინყებს. ვერ უარყყოფთ, რომ, წინა წლებთან შედარებით, მდგომარეობა გამოს-ნორდა, თუმცა, ნაგვიანი ქალაქის იარლიყის მოხსნამდე თბილისს ჯერ კიდევ ბევრი უკლია. ეს განსა-კუთრებით გამთენიისას იგრძნო-ბა, როცა ღამით ხეების ძირში და-ხვავებული ნავით სავსე ცულოფ-ნები ყოველი ფხის ნაბიჯზე გვხვდება თვალში. ბუნკერების ნა-კლებობის გამო, მოსახლეობამ ნა-გვისგან გათავისუფლების იოლ გზას მიაგნო - სახლიდან მოშორე-ბით მდგარი ბუნკერის მოძენის ნაცვლად, ნაგვიან ცულოფნებს იქ-ვე ხის ძირში ან მეზობელ კორპუს-თან მიაყუდებენ და მანანწალა ცხოველებს პირის ჩასატკარუნე-ბელს გაუჩენენ. მართალია, ამის შედეგს მერე თვითონვე იძიან - დაბინძურებულ პაერს სუნთქავენ და მანანწალა კატებისა და ძალ-ლეებისგან ავადდებიან, მაგრამ, რატომღაც, ამ სავალალო შედეგ-ზე წინასწარ არავინ ფიქრობს.

მოსახლეობა რომ უყურადღე-ბოა, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მთავ-

აპო პალაშვილი ფოტო

მამასახლისის ინსტიტუტის შემო-ღება სცადეს, რამდენიმე რაიონში მამასახლისის კანდიდატურებიც შეარჩიეს, მაგრამ ამ საქმის ბო-ლომდე მიყვანა ვერ მოახერხეს; შემდეგ საკრებულოს საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდო-მარეს დავით იოსელიანს ამხანა-გობის შექმნის იდეა გაუჩნდა: "ეს იდეა ჩემი მოგონილი არ არის. დასავლეთის ქვეყნებში ასეთი მეთოდით მოავარეს კორპუსებ-

ის მოვლის პრობლემა. ამხანა-გობა ირჩევს თავმჯდომარეს, მისი შრომა კი გრანტით ან სანე-ვროებით ანაზღაურდება". როგ-ორც ჩვენთვის ცნობილია, ქალაქ-ის მთავრობა 2005 წლისთვის სწო-რედ ამ იდეის განხორციელებას აპირებს. "კორპუსების მოვლა-პა-ტრონობა მთლიანად კორპუსის მომინადრეების მიერ შერჩეულ ამხანაგობებს და მის თავმჯდო-მარეს დაევალება. ვაპირებთ,

ლიფტებისა და სახურავების შე-საკეთებლად გამოყოფილი თან-ხა, რომელიც წელს გამგებებსა და კაპიტალური მშენებლობის სამსახურზე გადაწაწილდა, ამ-ხანაგობებს გადავცეთ. თანხის მცირე ნაწილი თვითონაც რომ შეაგროვონ, თითო მომინადრემ თვეში თითო ლარი მაინც, კორ-პუსის პრობლემების მოგვარე-ბას შეუძლებენ," - აცხადებს ქალაქ-ის პრემიერი.

რაც შეეხება ამხანაგობის წევ-რთა ანაზღაურებას, ეს საკითხი გაურკვეველია. როგორც ქურხუ-ლი აცხადებს, სახელმწიფო ამ ეტა-პზე ამხანაგობის ანაზღაურებას ვერ დააფინანსებს. ასე რომ, ვისაც ავარიული სახურავი, ბინური სა-დარბაზო და ძალღ სართულებზე ფხვით სიარული არ უნდა, კეთილი უნდა ინებოს და, ამხანაგობის წევ-რებს შრომა საკუთარი ჯიბიდან აუნაზღაუროს.

ვერ უარყყოფთ, რომ, წინა წლებთან შედარებით, მდგომარეობა გამოსწორდა. თუმცა, ნაგვიანი ქალაქის იარლიყის მოხსნამდე თბილისს ჯერ კიდევ ბევრი უკლია.

გასწორება

გუშინდელ ნომერში სერგო რატიაშისა და გიგა ზედანიას წე-რილიმ, "გაუნათლებლობა როგ-ორც იარაღი", დამუშავულია ტექ-ნიკური შეცდომა. უნდა ყოფილი-ყო: დებატებში მონაწილე განათ-ლებულმა ადამიანებმა უკვე რამ-დენჯერმე ურჩიეს მონიწილმდე-ვეებს ბორხესის ნაკითხვა, რომე-ლიც ერთგან აღნიშნავს: ყურანში, რომელზე უფრო არაბული წიგნ-იც არ არსებობს, ერთხელაც არაა ნახსენები აქლემი, რომლის გარე-შეტც, ჩვენ - უცხოებს იმდროინდე-ლი არაბული სამყარო ვერ წარმო-გვიდგენია. მიზეზი მარტოა - მუჰამედი ნამდვილი არაბი იყო და

იცოდა, რომ შესაძლებელია დარ-ჩე არაბად აქლემზე ამხედრების გარეშეც. ამის საპირისპიროდ, ფალსიფიკატორი, ტურისტი და მეზრძოლი ნაციონალისტი, ანუ ყველა ის, ვინც გარკვეული კულ-ტურისაგან გაუცხოებულია, "მშობლიური" ატრიბუტიკით სპე-კულირებს, როგორც ამას ცდი-ლობდა ამ ცოტა ხნის წინ "ახალი მემარჯვენეების" წარუმატებელი წინასაარჩევნო კლიბი, რომელიც ვენახებში მოსიყრენ პოლიტიკოს-ებს გვთავაზობდა. ხალხის არჩე-ვანმა აჩვენა, თუ რას ფიქრობს ის ამ ატრიბუტიკის ფარისევლურ გამოყენებაზე.

განცხადება კობა დავითაშვილს არაკომპეტენტური მრჩეველები ჰყავს

"გაერთიანებული ქართული ბანკი" 2 მილიონ 542 ათას 428 დოლარად იქნა პრივატიზებული და არა 180 ათასად

კობა დავითაშვილი გამორჩეული პოლიტიკოსია და საწყენია, რო-ცა იგი "გაერთიანებული ქართული ბანკის" მისამართით დაუსაბუთე-ბელ განცხადებებს აკეთებს. ამა წლის ნოემბერში მან ბანკის დამფუ-ძნებლები საბჭოთა პერიოდის ანაბრების გაუფასურებაში დაადანა-შაულა. ამ საკითხის გასარკვევად პარლამენტში შექმნილ ფრაქცია-თამორის მომხსენებელთა ჯგუფში კი მონაწილეობას არ იღებს. როგ-ორც ჩანს, მას ან სიმათვლე არ აინტერესებს, ანაც ძალიან კარგად იცის საქმის რეალური არსი და რატომღაც, ხელს არ აძლევს ჭეშმარი-ტების დადგენა. თუმცა, იმ ფაქტს, რომ საბჭოთა ანაბრების გაუფა-სურებისათან "გაერთიანებულ ქართულ ბანკს" და მის დამფუძნებლ-ებს არანაირი შეხება არ ჰქონიათ, თვით კობა დავითაშვილიც ვერ გა-ეექცა და ეს საჯაროდაც განაცხადა, როცა თქვა, რომ იგი ბანკის დამ-ფუძნებლებს არ ედავება ანაბრების გაუფასურებაში. "მე ვედავები ბანკის მთივისებას, რადგან მილიონობით დოლარის ღირებულების ქონება 180 ათასად გაუფორმა მათ შევარდნაძემ", - ამბობს იგი.

ეტყობა ბატონ კობას აშკარად არაკომპეტენტური მრჩეველები ჰყავს. უკიდურეს შემთხვევაში, მას მომხსენებელთა ჯგუფის მუშაობა-ში მაინც რომ მიეღო მონაწილეობა, არასწორი ინფორმაციის ტირაჟი-რებისაგან თავს შეიკავებდა, რადგან გაეცნობოდა ეკონომიკური გან-ვითარების სამინისტროს ოფიციალურ წერილს, რომელშიც ნათქვამია:

სს "გაერთიანებული ქართული ბანკის" დაფუძნება მოხდა იმ პე-რიოდში მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა დაცვით, სააქციო საზოგადოების ორგანიზაციულ სამართლებრივი ფორმით, "ახალი ქართული ბანკის", ყოფილი საპაქციო კომერციული ბანკის "ექსპლანე-ის" და ყოფილი სააქციო კომერციული ბანკის "ინდუსტრიანბანკის" შერწყმის (გაერთიანების) და კერძო სამართლის იურიდიული პირე-ბის მიერ სანესდებლო კაპიტალში შენატანების განხორციელების გზით. სს "გაერთიანებული ქართული ბანკის" სანესდებო კაპიტალში შეტანილი ძირითადი საშუალებების შეფასებისას გამოყენებული იქ-ნა იმ პერიოდისათვის მოქმედი აფასების კოეფიციენტები. ძირითადი საშუალებების აფასების დროს ადგილი არ ჰქონია შეღავათების გა-მოყენებას.

სს. "გაერთიანებული ქართული ბანკის" სახელმწიფო საკუთრე-ბაში არსებული აქციების (2. 542. 428. ცალი 1 აშშ დოლარის ნომინა-ლური ღირებულების) პრივატიზება განხორციელდა 1996 წლის თებე-რვალში N 22 საბარათო აუქციონზე, აქციები გამოტანილი იქნა ნომი-ნალური ღირებულებით.

ამდენად აქციათა პრივატიზება არ მომხდარა პირდაპირი მიყიდე-ის გზით.

ერთი სიტყვით, ოფიციალური სამთავრობო სტრუქტურა - ეკონო-მიკური განვითარების სამინისტრო იძლევა კომპეტენტურ პასუხს, რომ "გპბ"-ს დაფუძნებლის შემავალი სამი ბანკი გაიყიდა 2 მილიონ 542 428 დოლარად და არა 180 ათას ლარად, როგორც ამას კობა დავი-თაშვილი მიიჩნევს. აღნიშნულ ციფრს თუ დავეუბნებთ სახელმწიფოს მიერ მეპაიეებისათვის გადაცემულ წილს (778 000 დოლარს) და სხვა-დასხვა იურიდიული და ფიზიკური პირების მცირე წილს (100 572 დო-ლარს), ჯამში პრივატიზება მოხდა 3 მილიონ 421 ათას დოლარად. უფ-რო კონკრეტულად კი "ინდუსტრიანბანკის" პრივატიზება მოხდა 1.645 000 დოლარად, "ახალი ქართული ბანკისა" - 1. 576. 000 დოლარ-ად (მეპაიეების წილის ჩათვლით), "ექსიმანკისა" - 200. 000 დოლარად. ასეთია სიმართლე და მისი გაცნობის შემდეგ გვევრა, ბატონი კო-ბა, როგორც საბჭოთა ანაბრებთან დაკავშირებით, ამ შემთხვევაშიც აღიარებს, რომ მას არასწორი ინფორმაცია მიანოდეს.

სს. "გაერთიანებული ქართული ბანკის" საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახური

თამარ დვალის

საჯარო სამსახურებიდან გათავისუფლებული ხალხის რაოდენობამ ერთი წლის განმავლობაში ათასებს მიაღწია. სტატისტიკის დეპარტამენტში არ გააჩნიათ ზუსტი მონაცემები, თუ რამდენი ადამიანი დარჩა უმუშევარი, თუმცა აცხადებენ, რომ მათი რიცხვი საკმაოდ მაღალია. საკდრო ცვლილებებისა თუ რეორგანიზაციის სახელით, სამსახურიდან დათხოვილი ადამიანები, ყოველგვარი ახსნა-განმარტებისა და კომპენსაციის გარეშე, ქუჩაში აღმოჩნდნენ.

შუახნის ადამიანებს სახელმწი-ფომ, უმეტეს შემთხვევაში, არც კომპენსაცია გადაუხადა და არც იმის შესაძლებლობა მისცა, რომ თავიანთ თანამდებობაზე კონკურ-სის წესით დაბრუნებულიყვნენ. რა-მდენიმე ხნის წინათ "ახლების" მი-ერ წამოყენებული ინიციატივა, რომელიც სამსახურებიდან და-თხოვილი თანამშრომლებისთვის კომპენსაციის გადახდას ითვალის-წინებდა, პარლამენტში არ მიიღო. მაშინ საპრეზიდენტო უმრავლესო-ბამ მიიჩნია, რომ თავიანთი მოქა-ლაქეებისთვის კომპენსაციის გა-დახდა სახელმწიფოს სოლიდური თანხა დაუფუძოდა. გუშინ იგივე საკითხი კვლავ დადგა დღის წესრი-გში და ჩვენმა პარლამენტარებმაც ამ საკითხის მოსაგვარებლად ფიქ-რი დაიწყეს. პარლამენტის თავმჯ-დომარის წინო ბურჯუნიასის გან-ცხადებით, აღნიშნული საკითხი სა-გულისხშია და კომიტეტებმა იგი აუცილებლად უნდა შეისწავლონ.

"როგორც შრომის კანონთა კოდექსი, ასევე, საჯარო სამსა-ხურის შესახებ კანონი ითვალის-წინებს, რომ სამსახურიდან გათა-ვისუფლებულ ადამიანს ორი თვის დახმარება და შემდეგ ორი თვის ხელფასი უნდა აუნაზღაურ-დეს, თუმცა ეს მუხლები დღეს პე-ჩრეფილია. მის ამოქმედებას პე-რლამენტი ყოველწლიურად იქით წევს, რაც არასამართლიანია", - აღნიშნა "24 საათთან" საუბრობას "ახალგაზრდა იურისტთა ასოცია-ციის" წევრმა თამარ კორძაიამ. მი-სივე თქმით, მათ უამრავი ადამიანი მიმართავს და სამართლებრივ დახ-მარებას სთხოვს. ყველა დახმარე-ბა ვერ ხერხდება, რადგანაც მოქა-ლაქეთა უმეტესობას გათავისუფ-ლების შესახებ განცხადება თავად აქვთ დაწერილი.

"თანამშრომლების გათავისუ-ფლება კანონის ფარგლებში უნდა ხდებოდეს. ამ სფეროში ძალიან ბევრი დარღვევაა. სამართლებ-რეად, ზოგ შემთხვევაში არის გა-მისაჯელი და ზოგჯერ - არა. რო-დესაც ხელმძღვანელი თანამშ-რომლებს გათავისუფლების შესა-ხებ განცხადებას აწერინებს, ეს არის ყველაზე მიუღებელი ფორ-მა. სამსახურის ხელმძღვანელს არ აქვს უფლება, ქვემდგომს გან-ცხადების დაწერა მოსთხოვოს. ეს ყოველგვარ სამართლებრივ ჩარ-ჩოს სცილდება. კანონი ცალსახ-ად განსაზღვრავს გათავისუფლე-

აპო პალაშვილი ფოტო

ბის საფუძვლებს. არის ათასი სა-შუალება. ხელმძღვანელს შეუძ-ლია ატესტაცია გამოცხადოს და, შედეგების შესაბამისად, გაუ-შვას თანამშრომლები. და მაინც, ყველაზე ხშირად სწორედ საკუ-თარი განცხადების საფუძველზე უშვებენ. სამწუხაროდ, ასეთ შემ-თხვევებში ჩვენ ხალხს ვერანაირ დახმარებას ვეღარ ვუწვეთ, რად-გან გათავისუფლების შესახებ გა-ნცხადება მათ თავიანთი ხელით აქვთ დაწერილი. გამოდის, რომ ეს ხალხი მოტყუებულია. ყველაზე უარყვედით, რომ ასეთი განცხა-დება არ დაწერონ", - აღნიშნა თამ-არ კორძაიამ.

"ახალგაზრდა იურისტთა ასო-ციაცია" გირჩევთ, რომ, საჯარო სამსახურიდან გათავისუფლების შემთხვევაში, თუკი ამ გადაწყვეტი-ლების გასაჩივრებას აპირებთ, პრძანების გამოცემიდან ერთი თვის განმავლობაში მიმართით სა-სამართლოს. ეს ვადა პრძანების ჩა-ბარების მომენტიდან ათთვლებს. ასევე, იცოდეთ, რომ შრომის კანო-ნთა კოდექსის თანახმად, შრომითი დავა არის უფასო და თქვენ სახელ-მწიფო ზაყი არ უნდა გადაიხადოთ.

რაც შეეხება სხვა ფორმით თა-სამშრომლების გათავისუფლებას, ეს არის, სამსახურების ლიკვიდა-ციისა და რეორგანიზაციის მიზნ-ით, მტატების შემცირება. რიგ შემ-თხვევებში, როდესაც დანესებუ-ლების ლიკვიდაცია მოხდა, მის ად-გილზე მალევე დაფუძნდა ახალი სამსახური, რაც იმას ნიშნავს, რომ სიტყვა ლიკვიდაცია არასწორად იქნა გამოყენებული. ლიკვიდაცია არის ძალიან ხანგრძლივი პროცე-სი. ლიკვიდაციის დროს უნდა მოხ-დეს დანესებულების აქტივებისა და პასივების აღრიცხვა და მის ბა-ლანსზე არსებული ქონების აღწე-რა. ამ პროცედურების გავლის გა-რეშე, არ შეიძლება გამოცხადდეს ლიკვიდაცია და ხვალ მის ადგილზე ახალი ორგანიზაცია დაფუძნდეს.

დღევანდელი მთავრობა არც ასაკობრივ ზღვარს ანესებს. თუმ-ცა, ეს მხოლდ სიტყვიერი განცხა-დებაა. რეალურად კი, 40 წელს გა-

დაცილებულ ადამიანებს სამსახუ-რში დაბრუნების შანსი, თითქმის, არ აქვთ. როგორც "ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ" განგვი-მარტეს, რეზერვისტთა კორპუსის არსებობა დღეს კითხვის ნიშნის ქვეშ დგას. ყველგან, სადაც კონკრ-რისის მიხედვით არჩევენ თანამშ-რომლებს, რეზერვისტებს არანაირ უპირატესობას არ ანიჭებენ. აქედ-ან გამომდინარე, ჩნდება კითხვა: რა საჭიროა რეზერვისტები, თუკი მათ არ გამოიყენებენ? კანონში ნა-თქვამია, რომ "შეიძლება სამსახუ-რში კონკურსარეშე აყვანილ იქნან რეზერვში მყოფი პირები", თუმცა აქ ნათქვამია - "შეიძლება", რაც იმ-

სიო ასაკს მიღწეული თანამშრომ-ლების ბედი გადაწყდა. მათ ცალსა-ხად გამოუცხადეს, რომ საპენსიო ასაკისანი არაინ და ადგილი ახალ-გაზრდებს უნდა დაუთმონ. თუმცა, თვეები გადის და კუთვნილი პენსია ამ ხალხს ჯერ კიდევ არ მიუღია.

ბატონი ავთანდილი 35 წლის გა-ნმავლობაში პოლიციის რიგებში მსახურობდა. იგი წოდებით პოლ-კოვნიკია; არის აფხაზეთისა და ოს-ეთის ომის მონაწილე. ავთანდილ ბაქრაძეს (სახელი და გვარი შეცე-ლილია) განცხადება ექვსი თვის წინ დააწერინეს. იმ დღიდან მოყო-ლებული საპენსიო ასაკს მიღწეუ-ლი ადამიანი კუთვნილ პენსიას ამა-ოდ ელის.

"რამდენჯერმე მიემართე ჩვენს სამმართველოს. ჯერ მითხ-რეს, - საბუთები არ გადმოუგზავ-ნიათო. მერე აღმოჩნდა, რომ ჩემი სახელი გადაუციათ შეცდომით. მე მხოლოდ ჩემს კუთვნილ პენსი-ას ვითხოვ და თანაც - დროულად, რადგან სხვა საარსებო საშუალე-ბა არ გამაჩნია. სადაც მივედი სა-მსახურის სამოვნელოდ, ყველამ მითხრეს, რომ ჩემი ასაკის ადამი-ანი არ სჭირდებათ", - აღნიშნა ჩვენთან საუბარში ავთანდილ ბაქ-რაძემ.

ბატონი ავთანდილის მსგავსად, სამსახურის ძიებაში არიან ინვალი და მეომარ ვეტერანთა გაერთი-ანება - "მეგობართა კავშირის" წევ-რებიც. ისინი ამ ხელისუფლებისაგ-ან ადრე უამრავ დაპირებას იღებდ-ნენ, თუმცა ხელისუფლებაში მოსე-ლის შემდეგ მათ ვეტერანთა დახმა-რება აღარ გახსენებიათ.

"სანამ მიხილ სააკაშვილი საკრებულოს თავმჯდომარე იყო, ხშირად გვხვდებოდა ვეტერანებს და გვეუბნებოდა, რომ მისი ხე-ლისუფლებაში მოსვლის შემდეგ აუცილებლად დავგასაქმებდ. ჩვენ ბევრს არაფერს ვითხოვთ - უბრალოდ გვინდა, სახელმწიფო-სგან ვიგრძნოთ, რომ რაღაცაში ვჭირდებით. ელემენტარულად ის მაინც არ გვითხრას ზოგიერთმა თანამდებობის პირმა, რომ "აფხაზეთში ჩემი გულისთვის კი არ იბრძოდიოთ"... სააკაშვილის დაპირებით, თბილგაში, 31-ე ქა-რხანაში, ავტოსადგომებზე და სხვა დაწესებულებებში უნდა და-ვსაქმებულყავით. ახლა ყველგ-ან ერთსა და იგივეს გვეუბნებიან, - ვეტერანები არ გვჭირდება. ჩვენს რიგებში ახალგაზრდა ბი-ჭვები არიან. მათ თავიანთი ჯან-მათელობა სამშობლოს შესწირ-ეს და დღეს აღმოჩნდა, რომ მათ-ზე ზრუნვა არავის ეხება. ყველა ქვეყანაში ვეტერანთა დეპარტა-მენტი სათანადო სიმალლეზე დგას. ჩვენთან კი მათ თხოვნას არავითარი ძალა არ აქვს. ერთა-დერთი ორგანო, სადაც პირობა შეასრულებს, შინაგანი ჯარია. იქ 14 ვეტერანი დაასაქმეს. მე მჯე-რა, რომ პრეზიდენტი ახლა დაკა-რებულია და ოდესმე ჩვენთვის აუცილებლად მოიცლის", - გვი-თხრა "მეგობართა კავშირის" აღ-მასრულებელმა მდივნმა ალექსა-ნდრე ლომიამ.

P.S 2005 წლის სახელმწიფო ბი-უჯეტის თანმდგე კანონთაგან ერთ-ერთია "საჯარო სამსახურის შესახებ" კანონი. მთავრობა კი ითხ-ოვს, რომ მისი მოქმედება კიდევ ერთი წლით - 2006 წლის 1 იანვრამ-დე გადავადდეს.

ქართული მოსამართლეები ევროპულ გამოცდილებას ეუფლებიან

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველო საბოლოოდ ჯერ კიდევ არ ჩამოყალიბებულია, საპროცესო კანონმდებლობის ამერიკულ მოდელს აირჩევს თუ კონტინენტალურს, მიუხედავად იმისა, რომ ქართული სამართალწარმოება მატერიალურ-ტექნიკური თვალსაზრისით, და თუნდაც, ფინანსური ანაზღაურებით ჯერ კიდევ შორს არის განვითარებული ქვეყნების მართლმსაჯულებისგან, ქართველი მოსამართლეები ევროპულ სამოსამართლეო გამოცდილებას მაინც წარმატებით ეუფლებიან და მომავალში ამ გამოცდილების სამშობლოში დანერგვაზეც ოცნებობენ.

გუშინ უზენაეს სასამართლოში გამართულ პრესკონფერენციაზე მოსამართლე მაია სულხანიშვილმა, რომელიც საფრანგეთსა და ბელგიაში სამუშაო ვიზიტით იმყოფებოდა, ბრიუსელსა და სტრასბურგში მიღებულ გამოცდილებასა და იქ გამართული ღონისძიებების შესახებ ისაუბრა.

ბრიუსელში ევროპის საბჭოს და ევროკავშირის მიერ ორგანიზებული კონფერენცია ჩატარდა სახელწოდებით "იდეალური სასამართლო პროცესი - ევროპაში ყველაზე წარმატებული სამოქალაქო

იაიი სულხანიშვილი

პროცესის რამდენიმე მაგალითი," ხოლო სტრასბურგში ევგვიპტის მოსამართლეთა საკონსულტაციო საბჭოს მეხუთე სხდომა გაიმართა.

როგორც ქართველმა მოსამართლემ, მაია სულხანიშვილმა განმარტა, ბრიუსელში ჩატარებულ კონფერენციაზე წარმოჩენილი იყო საქმის განხილვის ისეთი მეთოდები, რომელთა დროს პროცესისთვის დადგენილი მკაცრი მოთხოვნები მინიმუმამდე დაყვანილი. კერძოდ, წარმოდგენილი იყო შოტლანდიის მოსამართლეთა მიერ განხილული ის სამეწარმეო დავები, რომელთა დროს პროცესში მონაწილე მხარეებს უფლება ეძლევა, ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით იქონიოს კონტაქტი მოსამართლესთან, ხოლო მოსამართლეს შეუძლია, სატელეფონო ჩართვები აწარმოოს საქმისთვის მნიშვნელოვანი გარემოებების დასადგენად.

რაც შეეხება სტრასბურგში ჩატარებულ სხდომას, აქ სასამართლო პროცესში დავის გადაწყვეტის დროს კომპიუტერული ტექნოლო-

გიების მაქსიმალურად გამოყენების თაობაზე იმსჯელეს, რაც პროცესში მონაწილე მხარეებსა და საზოგადოებას კომპიუტერის საშუალებით საქმისთვის საჭირო ინფორმაციის მიღებაში მნიშვნელოვან დახმარებას უწევს.

როგორც საქართველოს უზენაეს სასამართლოში მიიჩნევენ, სასურველია, ქართული მართლმსაჯულების პრაქტიკა ახალი, პროგრესული პრაქტიკით შეიცოს, რამაც ევროპული ქვეყნების მოსამართლეთა გამოცდილება ქართულ მხარეს დიდ დახმარებას გაუწევს.

"მინდა აღვნიშნო ის გარემოება, რომ ჩვენ გვაქვს ახალი სამართცის კოდექსით დავების განხილვის ხუთწლიანი გამოცდილება და ვფიქრობ, რომ ამ ეტაპზე უკვე გვაქვს შესაძლებლობა, გადავხედოთ ჩვენს პრაქტიკას და იგი სხვა ქვეყნების გამოცდილებათა გათვალისწინებით შევაფასოთ, ხოლო აუცილებლობის შემთხვევაში, ჩვენი გამოცდილება უფრო ახალი, პროგრესული პრაქტიკით შევავსოთ, რაშიც დიდ დახმარებას გავკენვეს მთიეთრული სახის რეკომენდაციები და სხვა ქვეყნის მოსამართლეთა გამოცდილება," - ასეთია საქართველოში დაბრუნებული, უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის მაია სულხანიშვილის პოზიცია.

თავისუფლების უკანონო აღკვეთაში აკვირდანილები დააპავეს

სამართალდამცველებმა ადამიანის გატაცებაში ეჭვმიტანილები დააკავეს. პოლიციის ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ, 23 წლის ალექსანდრე მუჩაიძეს, 22 წლის რევაზ გუნთიაშვილს, 24 წლის ნიკოლოზ ფერაძეს და 23 წლის გივი თევზაძეს პოლიცია დავით კვიცარიძისთვის უკანონოდ თავისუფლების აღკვეთაში ადანაშაულებენ.

სამართალდამცველთა ინფორმაციით, 5 დეკემბერს ლექსო მუჩაიძემ, რეზო გუნთიაშვილმა და ჯგუფის სხვა წევრებმა ავტომანქანა "ბმე"-ში მოტყუებით ჩასვეს დავით კვიცარიძე და წაიყვანეს ვერაზე, ზაად გვასაღიას ბინაში, სადაც მუჩაიძემ და დანაშაულებრივი ჯგუფის სხვა წევრებმა პისტოლეტ "მაკაროვის", "ლგანის" და ელექტრობურ-

"ჩთველი XXI"-ის დირექტორს გადასახადების დამალვაში ედავებიან

ფინანსურმა პოლიციამ შპს "რთველი XXI"-ის დირექტორის ვახტან ჩახვაძის მიმართ სისხლოის სამართლის საქმე აღძრა. განსაკუთრებით დიდი ოდენობით გადასახადებისთვის თავის არიდება - ეს ის ბრალდებაა, რომელზე პასუხის გაცემაც ჩახვაძის მოუწევს. ფინანსური პოლიციის ინფორმაციით, ჩახვაძემ 2003 წელს სს "აკურას" ღვინის ქარხნის აქციების შესაძენად საქართველოს სს "საზღვაო ბანკიდან" 1 389 350 ლარი და 574 065 აშშ დოლარი გამოიკანა.

"ჩახვაძემ ამ თანხით მართლაც ღვინის ქარხანა შეიძინა, მაგრამ სამეწარმეო საქმიანობის

ორი სიტყვით

თბილისი. თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლების მიერ გასული კვირის განმავლობაში გახსნილი და გამოკლენილია 53 სხვადასხვა სახის დანაშაული. როგორც სს სამინისტროში აცხადებენ, რეგისტრირებულ დანაშაულთა შორისაც ერთი მკვლელობის, თითო ავტომანქანის გატაცების და თაღლითობის, 5-5 ჯანმრთელობის დაზარალების, ძარცვის და ხულიგნობის, 15 ყაჩაღობის, 4 პოლიციელის შეურაცხყოფის, 2 ავტოსაგზაო შემთხვევის, 14 ქურდობის და სხვა სამართალდარღვევითა ფაქტები. დაკავებულია პირობტმომედთა 9 ჯგუფი 23 პირის შემადგენლობით, რომლებიც მხოლეულინი არიან 14 დანაშაულის ჩადენაში. ამოკლული სამი პისტოლეტი, დაკავებულია 5 ძეგნილი პირი, რომელთაგან 2 თაღლითობის, თითო მკვლელობის, ყაჩაღობისა და ხულიგნობისათვის იძებნებოდა. **პრაიმ-ნიუსი**

თბილისი. მომავალი წლის მაისში ქუთაისში ახალი, 1500 პატიმარზე გათვლილი საპყრობლო გაიხსნება. როგორც ოუსტიციის სამინისტროში აცხადებენ, ახალი საპყრობილის მშენებლობა, რომელიც ქალაქის გარეუბანში მდებარეობს, ოუსტიციის მინისტრმა გიორგი პაპუაშვილმა დაათვალიერა და სამუშაოების მიმდინარეობის ტემპით კმაყოფილი დარჩა. ოუსტიციის მინისტრი, მშენებლობის პროცესის გარდა, ქუთაისის მოქმედ საპყობილეში არსებულ პირობებსაც გაეცნო. ამ საპყრობილეში ამჟამად მასასაფლი განსასჯელი და ბრალდებულია. ქუთაისის ახალი საპყრობილის სამშენებლო სამუშაოები მთლიანად ბიუჯეტიდან ფინანსდება. მისი აშენება ორი მიზეზის გამო გადანედა - საპყრობილის ძველი შენობა, რომელიც მეცხრამეტე საუკუნეში აიგო, სასაწყობო დანიშნულებით მთლიანად ამორტიზებული და მოძველებულია. ამასთან, ის ქალაქის ცენტრშია განთავსებული და საპყრობილის კედლები რეკონსტრუქციასა და სარეკონსტრუქციულ სამუშაოებს ემზადება, რაც დაუშვებელია. **პრაიმ-ნიუსი**

თბილისი. სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამხარეო პოლიციის თანამშრომლებმა უშიშროების სამინისტროს თანამშროლის ოჯახის დაყაჩაღებაში ეჭვმიტანილი, ე.წ. "მგერელთა სამოსი" კრიმინალური დაჯგუფების წევრი, წყალტუბოელი კობა ჭითანავა დააკავეს.

როგორც შსს-ში აცხადებენ, ჭითანავა ამავე დაჯგუფების წევრებთან, მურთაზ ქარდავასთან, თემურ ხუტუნიასთან და ბესარაოი ქებურიასთან ერთად, მიმდინარე წლის 23 ნოემბერს თავს დაესხა უშიშროების სამინისტროს თანამშრომლის, ენრიკო სიმონიანის ოჯახს, რა დროსაც სიმონიანმა "მაკაროვის" სისტემის ტაბელური პისტოლეტიდან გასროლით დაჭრა ქარდავა და ზუზუნაია, რომლებიც ადგილზე გარდაიცვალნენ. მიმდინარეობს ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებები დანაშაულში ეჭვმიტანილი კიდევ ერთი პირის - ბესარიონ ქებურიას დასაკავებლად. **პრაიმ-ნიუსი**

"სკინჰედეხი" უცხოელაზს სასტიკად უსწორდებიან

რუსეთის ქალაქებში მოთარეშე "სკინჰედების" მსხვერპლი ამჯერად ქართველი შეიქნა. ნაციონალისტ-ექსტრემისტრ ახალგაზრდების მიერ დანით დაჭრილი დიმიტრი თარკველამ ქემთხვევის ადგილზე გარდაიცვალა, ბორტომქმედებმა კი მიმალვა მოახერხეს.

კვირას მოსკოვში, ჩრდილო-დასავლეთ რაიონში, დუბროვსკის ქუჩაზე ქართველი ახალგაზრდა მოკლეს. მკვლელობა ღამით, მოსკოვის დროით დაახლოებით 10 საათზე მოხდა. დიმიტრი თარკველამ ახალგაზრდების ექსტრემისტულ-ნაციონალისტური ბანდის წევრების, ეგრეთ ნოდებული "სკინჰედების" (თავგადაპარსულთა) მსხვერპლი გახდა. როგორც შემთხვევის ადგილზე მისულ სამართალდამცველებს თვითმხილველებმა უამბეს, თავდამსხმელებს ვინორ ქურთუკები და ჯინსები ეცვათ, მათ მსხვერპლი ალყაში მოაქციეს და მისი გამოწვევა სცადეს. მოწმეთა ჩვენებების თანახმად, დიმიტრი თარკველამ ცდილობდა, კონფლიქტი არ გაემწეავებინა, მაგრამ ჩხუ-

ბი მაინც ატყდა, რის შედეგადაც თარკველამ დანით მიყენებული ოთხი ჭრილობით ადგილზე გარდაიცვალა. მკვლელები მიიმალნენ.

"მოსკოვში ეროვნებით ქართველის მკვლელობა საყოფაცხოვრებო ნიადაგზე მოხდა და "სკინჰედებს" ამ დანაშაულთან კავშირი არ აქვთ," - ასეთი გახლავთ მოსკოვის სისხლის სამართლის სამძებროის პრესმდივანის ალექსეი ბახრომევის განცხადება.

ერთი სიტყვით, მოსკოვის სისხლის სამართლის სამძებროში ეროვნებათაშორისი ურთიერთობის ნიადაგზე მკვლელობის ვერსიას მთლიანად გამორიცხავენ.

რუსეთის საინფორმაციო საშუალებების ცნობით, თარკველადის მკვლელობამდე ცოტა ხნით ადრე

აღმოჩენენ თუ არა დარღვევებს დიდუბა-ჩუღდუარეთის ყოფილ გამგებალს?

გუშინ გავრცელდა ინფორმაცია, რომ დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის პროკურატურა ამავე რაიონის გამგეობაში ყოფილი გამგებლის, ამჟამად დეპუტატის თემურ ქეიშვილის მმართველობის დროინდელი ფინანსური საკითხებით დაინტერესდა. ამავე ინფორმაციით, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის ახალმა გამგებელმა, რამაზ სულამაიძემ მისი წინამორბედის, ახლა უკვე დეპუტატ თემურ ქეიშვილის გამგებლობის პერიოდში სოცუზრუნველყოფის სფეროში არსებუ-

ლი დარღვევების შესახებ ინფორმაცია თბილისის მერს ზურაბ ჭიაბერაშვილს მიაწოდა. ამ უკანასკნელმა კი საქმის ურსში ჩააყენა გენერალური პროკურატურა, რომელმაც საქმის გამოძიება რაიონულ პროკურატურას დაავალა.

გავრცელებული ინფორმაციითვე, რამდენიმე დღის წინ, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის პროკურატურის თანამშრომლებმა დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონიდან წაიღეს დოკუმენტაცია, რომელიც თემურ ქეიშვილის გამგებლის პოსტზე ყოფნი-

სას გამგეობაში სოცუზრუნველყოფის სფეროს, სატელეფონო საუბრებსა და საწვავისთვის გამოყოფილი თანხების განკარგვას ეხება.

დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის პროკურორმა ირაკლი წერეთელმა "24 სათთან" საუბრისას არ უარყო დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის გამგეობაში არსებული ფინანსური საკითხებით დაინტერესება, თუმცა, როგორც პროკურორმა განმარტა, მის უწყებას გამგეობიდან არანაირი დოკუმენტაცია არ ამოუღია.

"უბრალოდ, არსებობს ეჭვი,

რომ გარკვეული თანხები დაკარგულია. კონკრეტული პიროვნებების დანაშაულებრივი ქმედების არანაირი მონაცემები ჯერჯერობით არ არსებობს. დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის პროკურატურა, უბრალოდ, არსებული ეჭვის გადამოწმებას აწარმოებს. ერთი სიტყვით, ესწავლობთ იმ დოკუმენტაციას, რომელიც გამგეობიდან კი არ ამოვიღეთ, არამედ ჩვენს ხელთ იყო," - განგვიცხადა დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის პროკურორმა.

24 საათი

უფასო იურიდიული კონსულტაციის ქვითარი

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

იურიდიული ოფისი "გაპი" - წერეთლის გამზ. 77. ტელ/ფაქსი: 34-76-58. www.gapi.ge

დემოკრატიზაციის ახალი ტალღა

პირველი გარდაცვალება

სხვაობის მიუხედავად, რომელიც, ძირითადად, ქართული მედიის მხრიდან უყურადღებოდ დარჩა, ვიქტორ იუშენკოს, პრაქტიკულად, გარდაუვალად მიჩნეული წარმატება ისტორიულ საბჭოთა კავშირის ევროპული ნაწილის ისტორიაში და მნიშვნელოვნად გაზრდის საქართველოს, როგორც დემოკრატიული სახელმწიფოს გადარჩენისა და წარმატების შანსებს.

არც 2003 წლის 2 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნების წინ და არც მისი გაყალბებით გამოწვეული დემონსტრაციების მიმდინარეობისას, ქართველი ოპოზიციონერები ვერც კი იოცნებებდნენ იმ მხარდაჭერის მცირე ნაწილზეც კი, რომელიც უკრაინის არჩევნების მიმართ დასავლეთის სახელმწიფოთა ლიდერების თუ ინსტიტუტებისაგან მიიღო.

ჩვენში დასავლეთის მიმართ გარკვეული იმედგაცრუებაც კი იგრძნობოდა 2 ნოემბრის არჩევნებამდე რამდენიმე კვირით ადრე, მეზობელ აზერბაიჯანში ჩატარებული ასევე გაყალბებული არჩევნების მიმართ დასავლეთის, გარკვეულწილად, სამარცხვინო რეაქციის შემდგომ. მაშინ როცა, საერთო ალია-რებით, აზერბაიჯანში ხელისუფლების მიერ არჩევნების გაყალბების მასშტაბები და მეთოდები სულაც არ განსხვავდებოდა სხვა პოსტსაბჭოთა ქვეყნების არჩევნებისაგან, ნორვეგიის ელჩის გარდა, ბაქოში აკრედიტებულმა ყველა დასავლური სახელმწიფოს ელჩმა სასწრაფოდ მიულოცა გამარჯვება გარდაცვლილი პრეზიდენტის ვაჟს, დღეს კი უკვე აზერბაიჯანის პრეზიდენტს, ილჰამ ალიევს. პოსტსაბჭოთა სივრცეში ხელი-სუფლების პირველი დინასტიური ცვლილებისას, ბატონმა ალიევმა ღიად გააყალბა არჩევნები, რის შემდეგადაც ძალის გამოყენებით ჩაახშო ბაქოს ცენტრში გამართული მიტინგები და საკუთარ ძალაუფლებას მცირე ფეოდალური ელფერიც შესძინა. დასავლური ინსტიტუტების, განსაკუთრებით კი ეუთო-ს მიერ მნიშვნელოვან გაყალბებაზე საუბრისათვის ჯიუტი თავის არიდების შემდეგ, ამ ორგანიზაციის რამდენიმე, ძირითადად აღმოსავლეთ ევროპელმა, დამკვირვებელმა თეატრალიზებული პროტესტიც კი მოაწყო ვარშავაში ეუთო-ს ერთ-ერთი შტაბ-ბინის წინ, შავი სათვალევითა და თეთრი ხელთათმანებით.

მართალია, იმდროინდელ აზერბაიჯანსა და საქართველოს პოლიტიკურ რეალობებს შორის ძალზე მნიშვნელოვანი სხვაობები არსებობდა და კიდევ საკითხავია, მოახერხებდა თუ არა მუსავატის პარტიის ლიდერი ისა გამბარი ამ ნათობით მდიდარი ქვეყნის ხელისუფლების ხელში აღებას, მოვლენები რომ სხვაგვარად განვითარებულყო, მაგრამ ეს სულაც არ ათ-

ავისუფლებს ზოგიერთ დასა-ვლურ ინსტიტუტს გაყალბებულ არჩევნებზე თვალის დახუჭვი-სათვის მორალური პასუხისმგებლობისაგან.

ერთგვარად სამწუხაროც კია იმის გაცნობიერება, რომ დასა-ვლურ მთავრობებში არსებულ-მა პოლიტიკურმა ნებამ, ასეთი მნიშვნელოვანი გავლენა შეი-ძლება იქონიოს სადამკვირვებ-ლო მისიების მოხსენებების ტო-ნზე, თუმცა, უკრაინის არც თუ უნიკალური არჩევნების მიმართ ევროპისა და შეერთებული შტა-ტების ერთმნიშვნელოვანი რეა-ქცია, უდავოდ, ძალიან დიდი წილ გადადგმული ნაბიჯია ყოფილ საბჭოთაში მოვლენების საკუ-თარი სახელებით მოხსენიების თვალსაზრისით.

მართალია, უკრაინის მნიშ-ვნელობა ბევრად აღემატება სა-ქართველოსას, მაგრამ, ამკა-რავა, რომ საქართველოს გამოც-დილებამ დასავლეთი დაარწმუ-ნა იმაში, რომ მშვიდობიანი რე-ვოლუციის გზით პოსტსაბჭოთა სივრცეში ხელისუფლების ცვლილება ძალიანაც შესაძლე-ბელია, და რამდენიმე კონკრე-ტული გარემოების თანხვედრის შემთხვევაში, იგი სულაც არ გა-მოიწვევს სამოქალაქო ომს, რომლის გარდაუვალობას, იგივე 2003 წლის ნოემბრის თბილისში მომუშავე დასავლელი ჟურნა-ლისტების ნაწილი დაჟინებით ამტკიცებდა.

საკმაოდ არაორაზროვანი დასავლური რეაქცია იქამდეც კი მივიდა, რომ საგარეო საქმე-თა მინისტრების დონეზე ნატო-უკრაინის საბჭოს სხდომა, სპე-ციალურად, ჩაშლილად გამო-ცხადდა, რადგან უკრაინის რა-დამ მთავრობას, რომლის წევრი უკრაინის საგარეო საქმეთა მი-ნისტრიც არის, რამდენიმე დღით ადრე უნდობლობა გამო-უცხადა.

როგორც ჩანს, რუსეთმა ჯერ კიდევ სრულად ვერ გააც-ნობიერა, თუ რაოდენ დიდი და-რტყმა მიადგა მის იმპერიულ ამბიციებს. თუმცა, მოსკოვის საგარეო უწყების ღია დემარშ-ის შედეგად, ახლახანს, ბულგა-რეთის დედაქალაქ სოფიაში გა-მართული ეუთო-ს საგარეო სა-ქმეთა მინისტრების სამიტმა, პირველად საკუთარ ისტორია-ში, ვერ მოახერხა საბოლოო კომუნიკეს მიღება. საგარეო მინისტრმა სერგეი ლავროვმა, ასევე მოითხოვა საქართველო-ს რუსეთის საზღვრის ჩეჩნეთისა და ინგუშეთის მონაკვეთზე ეუთო-ს საზღვრის მონიტორინგ-ის მისიის გაუქმება, რასაც კო-ლინ პაუელის მხრიდან თავად რუსეთში სიტყვის თავისუფ-ლების სავალალო მდგომარეო-ბისა და მოსკოვის მიერ ეუთო-ს სტამბოლის 1999 წლის სამიტის გადაწყვეტილების თანახმად, საქართველოდან და მოდღოვა-დან სამხედრო ბაზების გაყვან-ის გაჭიანურების მხვავე კრი-ტიკა მოჰყვა.

უკრაინის არჩევნების მიმ-ართ მკვეთრი დასავლური რეა-

ქციის შესანიშნავი მაგალითი იყო ევროპარლამენტის ორი პოლონელი და ერთი ბრიტანე-ლი წევრის მიერ პირველ დეკემ-ბერს კიევში გამართული პრეს-კონფერენცია, რომელიც ნარი-ნჯისფერ შარფებში გამოწყობი-ლმა ევროპარლამენტარებმა არა რომელიმე პრეს-ცენტრში, არამედ ახალგაზრდული რადი-კალური ორგანიზაცია "პო-რა"-ს ოფისში ჩატარეს.

არჩევნები

საქართველოსგან განსხვა-ვებით, უკრაინაში არ არსებობს მთელი ქვეყნის მასშტაბით მო-მუშავე სადამკვირვებლო არა-სამთავრობო ორგანიზაცია, რომელსაც კანონის ძალით ექ-ნებოდა უზენიდან ოქმის ერთი ასლის მიღების უფლება, რაც მას საშუალებას მისცემდა, ჩაე-ტარებინა ზუსტი და მიუკერძო-ებელი ხმების პარალელური და-თვლა. ჩვენში "სამართლიანი არჩევნების" მიერ ჩატარებულ-მა ხმების პარალელურმა დათე-ვამ უდიდესი როლი შეასრულა შევარდნაძის ცესკო-ს მიერ გა-მოცხადებული გაყალბებული შედეგების, მოქალაქეთა ფარ-თო მასების მიერ, ეჭვქვეშ დაყე-ნებაში.

უკრაინაში ხმების პარალე-ლური დათვლა კი ჩატარდა, მა-გრამ ის ჩატარეს მხოლოდ და მხოლოდ კანდიდატებმა, რის გამოც არც ერთი მათგანი (რა-საკვირველია, ერთმა გამარჯვე-ბულად იუშენკო გამოაცხადა, მეორემ კი იანუკოვიჩი) არ იქნა მიჩნეული ობიექტურად.

თავად არჩევნების პროცეს-ში არსებული ამ ჩავარდნის გა-მო, ორგანიზაცია "პორა"-მ მო-ახდინა მოხალისეთა სახალხო რაზმების ორგანიზება, რომელ-ბიც საარჩევნო უზნების დახურ-ვის შემდეგ, უზნებთან მობილი-ზაციით ცდილობდნენ, თავიდან აეცილებინათ კომისიების წევ-რთა მხრიდან ყუთის გატაცების მცდელობები, თუმცა ეს რაზმე-ბი უძღურნი აღმოჩნდნენ ოქმე-ბის გადასწორების ჩვენების კა-რგად ნაცნობი პრაქტიკის წინა-აღმდეგ, რამაც განაპირობა კი-დეც ვიქტორ იანუკოვიჩის გამა-რჯეებულად გამოცხადება.

ლიდერები

მიუხედავად იმისა, რომ უკ-რაინაც და საქართველოც მრავ-ალი თვალსაზრისით ტიპურ პოსტსაბჭოთა საზოგადოებებს მცდელობები, თუმცა ეს რაზმე-ბი უძღურნი აღმოჩნდნენ ოქმე-ბის გადასწორების ჩვენების კა-რგად ნაცნობი პრაქტიკის წინა-აღმდეგ, რამაც განაპირობა კი-დეც ვიქტორ იანუკოვიჩის გამა-რჯეებულად გამოცხადება.

სა და ფენებს შორის.

უკრაინულ საზოგადოებაში სწორედ ამგვარ ლიდერზე არ-სებული მოთხოვნების გაუთ-ვალისწინებლობა მიიჩნევა ვიქ-ტორ იანუკოვიჩისა და მისი რუ-სი მრჩეულების მთავარ შეცდო-მად, რომელთაც, მრავალი კრი-ტიკოსის აზრით, კიევი მოსკოვ-ში აერიათ კიდევ.

ახალგაზრდობა

2000 წელს სერბეთში და 2003 წელს საქართველოში მომ-ხდარი ხაერდოვანი რევოლუ-ციების მსგავსად, ნარინჯისფ-ერ რევოლუციაშიც მნიშვნელო-ვან როლს ასრულებს სრულიად ახალი ტიპის არაძალადობრივი ახალგაზრდული მოძრაობა "პორა". ამ ორგანიზაციის აქტი-ვისტებსა და სიმბოლიკას ყველ-გან შეხვდებოდათ; უკრაინის გენერალური პროკურატურის შენობის ბლოკადიდან დაწყებუ-ლი, კიევის მთავარ ქუჩა ხრეშა-ტიკზე განლაგებული კარგების ქალაქის უფროსობით დამთა-ვრებული.

რამდენიმე შემთხვევაში, "პორა" ზენოლას ახორციელებ-და ვიქტორ იუშენკოს შტაბზე, რათა მას ისეთი რადიკალური ნაბიჯებისთვის მიემართა, რომ გორიცაა სამთავრობო შენობე-ბის დატოვება. "პორას" ლიდერე-ბის აზრით, რომლებიც დეტა-ლურად იცნობენ სერბულ და ქართულ გამოცდილებას, ბელ-გრადისა და თბილისის მსგავს-ად, ოპოზიციის ლიდერი იუშენკო-ს, უბრალოდ, შეძლო ძალაუ-ფლების ხელში აღება, განსაკუ-თრებით მას სიმდეგ, რაც მან პრეზიდენტის სიმბოლური ფი-ცი უკვე წარმოიტევა და იგი უკ-რაინის მრავალი რეგიონის, მათ შორის კიევის, თვითმმართვე-ლობის ორგანოებმა ლეგიტიმ-ურ პრეზიდენტად აღიარეს, ხო-ლო პოლიციისა და არმიის წანი-ლებმა მის მხარეზე საჯაროდ დაიწყეს გადასვლა. სიტუაციას აადვილებდა დასავლეთის მხრიდან უპრეცედენტო მხარ-დაჭერა და მოვლენების ამგვა-რი სცენარით განვითარებისად-მი მზადყოფნა.

თუმცა, იუშენკომ მოცდა, სა-სამართლოში სიარული და მის მიერვე არალეგიტიმურად გა-მოცხადებულ ლეონიდ კუჩმა-სთან კომპრომისებზე წასვლა ამ-ჯობინა. კერძოდ, საკონსტიტუ-ციო რეფორმის შემთხვევაში, რომელიც, ექსპერტთა აზრით, ხელისუფლებაში მოსვლის შემ-დეგ, შეიძლება რეფორმების გა-ტარებისას იუშენკოსათვის დაბ-რკოლებად იქცეს, ოპოციზიამ მიიღო გადახალისებული საარ-ჩევნო კომისიები ყველა დონეზე და არჩევნების გაყალბების გამო გენერალური პროკურატურის მიერ აღძრული სისხლის სამარ-თლის საქმეები. იუშენკოს, უდა-ვოდ, გაუმართლა: უკრაინის უზენაესმა სასამართლომ გაუქ-მებულად გამოაცხადა საპრეზი-დენტო არჩევნების მეორე ტური და მისი ხელახალი ჩატარება 26 დეკემბერს დანიშნა.

ვარდების რევოლუციის შემ-დგომი პერიოდის მსგავსად, რუსი ანალიტიკოსები და თითქ-მის მთელი პოლიტიკური ელიტა გამუდმებით საუბრობს სხვადა-სხვა "კონსპირაციის თეორია-ზე", რომელთა თანახმადაც ბე-ლგრადაში, თბილისსა და კიევში განვითარებული მოვლენები აშშ-ს ცენტრალური სადაზვერ-ვო სამსახურის მიერ განხორციე-ლებული "სპეცოპერაციების მთელი ჯაჭვია" და მეტი არაფე-რი.

ამ მხრივ, თითზეჩამოსათე-ლელი რუსი პოლიტიკოსები და ლიბერალურად მოაზროვნე რა-მდენიმე მოსკოველი ახალგაზ-რდა, რომლებიც კიევში უკრაი-ნელი ხალხის მხარდასაჭერად ჩავიდნენ, სამწუხარო გამოინაკლ-ის წარმოადგენს.

მხოლოდ ახლახან, რამდენი-მე რუსი მიმოხილველი, სტა-ნისლავ ბელკოვსკის მსგავსად, ბედავს უთხრას რუსეთის სა-ზოგადოებას, რომ ამდენი ხნის განმავლობაში, ორი მილიონი ადამიანის მიერ ყინვაში საკუ-თარი უფლებების დაცვის უკან მათთვის ფულის გადახდის შე-სახებ საუბარი, უბრალოდ, აბ-სურდა.

"ასობით ათასი უკრაინელი ქუჩაში გამოვიდა არა იმის გამო, რომ ვიღაცამ მათ ფული გადაუ-ხადა და არც იმის გამო, რომ მათ ვიქტორ იუშენკოზე მზე და მთვარე ამოსდით. მათ, უბრალოდ, წინასწარ იცოდნენ, რომ არჩევნები გაყალბდებოდა... რევოლუცია გარდუვალი იყო იმიტომ, რომ მმართველობის არსებულმა სისტემამ ყოფილი საბჭოთა კავშირის ამ ცალკეულ ქვეყანაში თავი სრულიად ამო-ტიაშ," - წერს ბელკოვსკი სტა-ტიაში, რომელიც "ნეზავისიმია გაზეთა"-ში გამოქვეყნდა.

შეხება თუ არა დემოკრატი-ზაციის ტალღა თავად რუსეთის? შესაძლოა, მაგრამ ეს ნამდვილ-ად არ მოხდება უახლოეს მომ-ავალში.

რუსეთი მრავალი თვალსაზ-რისით უნიკალურ სახელმწიფო-ს წარმოადგენს. მას ჰყავს დი-ქტატურისაკენ გადახრილი აე-ტორიტარული ლიდერი, რომე-ლიც სწორედაც რომ გამოხატ-ავს საკუთარი ხალხის უმრავ-ლესობის ნებას. პოსტ, ანდაც, უფრო სწორად, ნეოიმპერიული იდენტობის ძიების პროცესში მყოფ რუს ხალხს, სწორედაც რომ სურს იხილოს რკინის ხელი და მოდერნიზირებული "ცარი," რომელიც ამ უდიდეს ქვეყანას უზინდელ ძლიერებას დაუბრუნ-ებს.

დევიდ სმიტი, საქართველოს საერთაშორისო უსაფრთხოების საბჭოს წევრი, ფიქრობს, რომ დემოკრატიულ პუტინის ხელისუ-ფლებას არანაირ საფრთხეს არ უქმნის.

"გუჩელვადიან პერსპექტი-ვაში, რასაკვირველია, ყველა-ფერია შესაძლებელი. თუმცა, თავად დემოკრატიული პროცე-სის შეჩერება შეუძლებელია. ამ-ასთანავე, შეუძლებელია იმის

თქმა, მოხდება თუ არა ეს ერთ, ხუთ თუ ათ წელიწადში," - თქვა მან "24 საათისათვის" მიცემულ ინტერვიუში.

თუმცა, საქართველოს გარ-და, დამოუკიდებელ სახელმწი-ფოთა თანამეგობრობის ყველა ქვეყანაში უკრაინაში მიმდინა-რე მოვლენებთან დაკავშირებუ-ლი ინფორმაციულ ნაკადზე მკაცრი ცენზურა ამკარას ხდის, რომ ამ ქვეყნების ავტორიტა-რული და, ხშირ შემთხვევაში, დიქტატორული და კლემტოკ-რატული მმართველი ელიტები მეტად უფრთხიან კიევის მოვ-ლენების საკუთარ "საწოლ ოთა-ნში" სხვადასხვა ფორმით გამო-ძახილს.

მაგალითად, "ევროპის უკა-ნასწნელმა დიქტატორმა" ალექ-სანდრ ლუკანშენკომ უკვე განა-ცხადა, რომ არ დაუშვებს ბელო-რუსში უკვე გამოჩენილი "ნარი-ნჯისფერი ლაქების" შემდგომ გავრცელებას და ოპოზიციის აქტივისტების წინააღმდეგ ისე-დაც მკაცრი რეპრესიები კიდევ უფრო გაამკაცრა.

"ბელგრადაში, თბილისსა და კიევში განვითარებულ მოვლე-ნები უჩვენებს, რომ იმათ, ვინც კრემლის კაბინეტებში კვლავ ოცნებობს დიდი რუსეთის შესა-ხებ, კარგი შანსები აქვთ, დიდ ცვლილებებს საკუთარ სახლშ-იც მოესწრონ," - ამბობს მოსკო-ვში გამომავალი ჟურნალის, "თავისუფალი აზრი XXI"-ის რე-დაქტორი ვლადისლავ ინოზემ-ცკივი.

როგორც არ უნდა განვითარ-დეს მოვლენები, უკვე თითქმე-ს ალარავის ემარება ეჭვი, რომ ვიქტორ იუშენკო 26 დეკემბრის განმეორებითი კენჭისყრის შემ-დეგ გამარჯვებული დარჩება.

დამოკიდებული ერთი შეც-დომა, რომელიც იანუკოვიჩს შეიძლება შემდგომში ძვირად დაუჯდეს, დონეცკის ოლქიდან კიევში ათასობით ადამიანის ჩა-მოყვანა იყო. შეიძლება ბევრს უხემ შედარებად მოეჩვენოს, მაგრამ თბილისში ჩამოყვანილი ათასობით აჭარლის მსგავსად, აღმოსავლეთ უკრაინიდან ჩა-მოსულმა ხალხმა დაიწახა, რომ მათთვის დადასტოვდა რეალურად არსებული სიტუაცია ძა-ლიანაც განსხვავდება მათთვის სამთავრობო თუ რუსული არხე-ბით მიწოდებული სიტუაციგან.

2003 წლის მაისის აჭარის მოვლენების შემდეგ, რომელმ-აც ასლან აბაშიძის მმართვე-ლობა დაასრულა, მისმა ყოფი-ლმა წარმომადგენელმა თბილი-სში ჰამდელ ჭიპაშვილმა განა-ცხადა, რომ აბაშიძის ყველაზე დიდი შეცდომა ნოემბერში თბი-ლისში ათასობით კაცის ჩამოყ-ვანა იყო. მიზეზი მარტივია: მათი ბრმა იარაღად გამოყენე-ბის მცდელობისას, მან ვისაც ეს ხალხი საკუთარი მონები ეგონა, მათ თავისივე ხელით აუხილა თვალები.

დროისა და
სივრცის
არქიტექტურული
ცვალებადობა

ყოველ
სამზაზათს

ქართული
კიბოქსინგის
წარმატება
ტაილანდში

B2

B3

B5

ნოზის სტაზარი

თომას დაინი: „ახლა დაიწყება აღმართი,
სიცაზო და ძნელად სავალი“

თამარ ბაბუაძე

ზოგიერთი მონაცემით, საბჭოთა კავშირი დაახლოებით 35 მილიონ დოლარს ხარჯავდა “რადიო თავისუფლების” რადიოსიგნალების ჩასახშობად. ეს კი თითქმის ორჯერ აღემატებოდა თანხას, რაც საერთოდ “რადიო თავისუფლების” გამართვისა და ფუნქციონირებისთვის იხარჯებოდა - აღმოსავლეთ ევროპაშიც და საბჭოთა კავშირშიც. მას შემდეგ ბევრი დროება გამოიცვალა. ერთ ხანს ეჭვიც გაჩნდა, რომ “რადიო თავისუფლებამ” თავისი თავი და მისია ამოწურა. მაგრამ თითქმის ისეთივე “მშაფრსიუჟეტთან” მოღვაწეობას რადიოს ჟურნალისტები კვლავაც აგრძელებენ. თვითონ ხელმძღვანელები კი ამტკიცებენ, რომ მათ “ბებერ პირმშოს” აყვავების მორიგი ხანა სწორედ ახლა უდგას. დღეს ნოზის სტუმარია თომას დაინი, “რადიო თავისუფლების” პრეზიდენტი, რომელიც ქართული ბიუროს განახლებული გადაცემის “დღეს დილით” პრეზენტაციას დაესწრო, და პარალელურად მიიღო მონაწილეობა კონფერენციაში, რომლის მიზანიც იყო პოსტრევოლუციური საქართველოს რეალობის შეფასება.

- დავიწყეთ წარსულით, რომელსაც ყოველთვის აიდეალბენ ხოლმე, განსაკუთრებით კი, “რადიო თავისუფლების” წარსულს. თქვენ რა გამოჩენულ ეპიზოდს დაუმატებდით იმ ნისტატულით სავსე ფრაზებს, რითაც “რკინის ფარდის” თანამედროვენი მეოცნებე სახით იხსენებენ ხოლმე რადიოს “ოქროს ხანას” და მის პეროიკულ ისტორიებს? - “რა დრო იყო, როგორ ჩუმად ვუსმენდით სოლდისონის “არქიპელაგ გულაგს” რადიოეთერში, ანდა როგორ გვიხშობდნენ ვაცლავ ჰაველის გამოსვლებს...”

- ჯერ პრინციპებზე მოგახსენებთ. ჩვენ თავიდანვე გვამოძრავებდა აზროვნების სტილის, შეხედულებების შეცვლის სურვილი. თავისუფლება და დემოკრატია ხომ უნივერსალური ფასეულობებია და არა მხოლოდ ამერიკისთვისა და დასავლეთ ევროპისთვის მნიშვნელოვანი. მეორეც, ის ფაქტი, რომ ჩვენ მაშინდელ დისიდენტებთან გვემონდა საქმე, ეს უკვე მიანიშნებდა “რადიო თავისუფლების” გადაცემების მაღალ ხარისხზე, მათ მნიშვნელობაზე; ჩვენ ინფორმაციასთან ერთად გავრცელებდით აზრს მის შესახებ და მერე მსმენელს თავად უნდა შეეფასებინა მოვლენა, აერჩია მისაღები შეხედულება. თუმცა, ამ პრინციპების დაცვა მრავალ სირთულესთან იყო დაკავშირებული, რაც იწვევდა კიდევ პერიოზის საფუძვლს ჩვენთან (პირადად მე, ალბათ, ამ ტერმინს არ გამოვიყენებდი, მაგრამ სასიამოვნოა, თქვენ რომ აღნიშნეთ).

ჩემი აზრით, გადამწყვეტი მომენტი რადიოს ცხოვრებაში ამერიკის პოლიტიკური კათარზისის ხანას დაემთხვა. ეს 1973 წელს იყო, ამ უმნიშვნელოვანეს მოვლენას კი “უოტერგეიტის” სკანდალი ერქვა. “რადიო თავისუფლება” ძირფსვიანად დაშუქებდა სკანდალს და მსმენელს უამბობდა თითოეული დეტალის შესახებ, კანონის უზენაესობის დარღვევის შესახებ. იმ გარემოებაში, რომ ჩვენ საბჭოთა მსმენელებს სიმართლე უთხარიოთ, ნდობა ჩვენს მიმართ საბოლოოდ გააყარა. მაშინ არ ვიცოდით, მაგრამ ახლა - კომუნისტური არქივების გახსნის შემდეგ, ცხადი ხდება, რომ “უოტერგეიტის” სკანდალმა “რადიო თავისუფლების” რეპუტაციაზე უდიდესი გავლენა მოახდინა. მას შემდეგ იდეალებისთვის არ გვიღალატია. “რადიო თავისუფლება” ესაა - ბაზისური ფასეულობების დაცვა, სიმტკიცე, უკომპრო-

მისობა, ნდობის მოპოვება.

- ერთ-ერთ პუბლიკაციაში ავტორი აღნიშნავდა, რომ “რადიო თავისუფლების” თავგადასავლები ბონდიანას მძაფრსიუჟეტთან ფილმებს ჰგავს, რის დასტურადაც იქვე იხსენებდა, როგორ ჩაყარა ერთმა ჩეხმა დიპლომატმა სამარილში სანამალავი.

- ზუსტად ვერ გეტყვით, კონკრეტულად ეს ფაქტი მართალია თუ არა, მაგრამ სამაგიეროდ მახსენდება რუმინული “სეკურიტატეს” დროინდელი ამბები. ახლა, როცა რუმინული არქივები გახსნილია, უკვე რეალურად დასტურდება, რომ ჩაუშესკუმ “რადიო თავისუფლების” რუმინული ბიუროს სამი თანამშრომლის მოკვლა შეუკვეთა. სამივე მათგანი კიბოთი გარდაიცვალა, რადიაციით. ჩაუშესკუმეც დაიჭრა ცნობილი მკვლელი კარლოსი (“ჯაკალი”) მილიონ დოლარად და “რადიო თავისუფლების” მიუხედავად შტაბ-ბინის აფეთქება შეუკვეთა. 1981 წელს ჩვენს ოფისში აფეთქება მართლაც მოხდა. ბომბმა რადიოს ჩეხური განყოფილება დააზიანა, სერიოზულად დაზარდა სამი თანამშრომელი. რაზე მეტყველებს ეს ყველაფერი? მაშინ, როცა მტერი გახშობს, მოსაკლავად დაგსდევს, გაფეთქებს, ე.ი. სამშინლად ემინია შენი. ჩვენ კომუნიტურ წყობას ვძულდით.

- დრო შეიცვალა. რკინის ფარდა დაშვებულია, რის გამოც უკვე დიდი ხანია, დავობენ, “რადიო თავისუფლების” მნიშვნელობა და აქტუალობა ცივი ომის შემდეგ კიდევ დარჩა თუ არა. თვითონ “რადიო თავისუფლებისთვის” როგორ ფორმულირდება ახალი პირობების ღერძი” ახალ დროებაში?

- მაშინ კომუნიზმის წინააღმდეგ გამომდიოდა. ახლა უფრო პოზიტიურ ტალღას მივყვებით. მხარს ვუჭერთ თავისუფლებას და დემოკრატიას, რომელიც ქვეყნის ამ ნაწილში ისევ შეზღუდულია; თუნდაც, საქართველო - კარგია, რომ არის დემოკრატიულობის მცდელობა, მაგრამ თქვენ ჯერაც გინევთ, ებრძოლეთ ყველაფრის გაკონტროლების ფეხმოკიდებულ ტენდენციას. გინევთ, გაიართვრძელო გზა ისეთი დემოკრატიული ინსტიტუტების შესაქმნელად, როგორიც იგივე თავისუფალი პრესაა. ჩვენ სწორედ ამ პროცესში ვვხმარებით ქვეყნებს. ჩვენ ვდგავართ კანონის უზენაესობის, რელიგიური, ეთნიკური, რასობრივი შეზღუდვების, ეფექტურად მოქმედი ხელისუფლების იდეალების დასაცავად. საჭიროა, ისეთი გარემოს შექმნა, რომელშიც ნებისმიერ პიროვნებას ექნება თვითგამოვლენის მანძი.

თუ ამ ხაზს გავყვებით, გამოდის, რომ “რადიო თავისუფლების” მისიის ამოწურვაზე ლაპარაკი ზედმეტია. მეტიც, ჩვენ ახლა ვდგავართ აყვავების პერიოდში. ჩვენი

გადაცემები ვრცელდება 19 ქვეყანაში, 28 ენაზე, რომელთაგან არც ერთია ინგლისური და, ძირითადად, მუსლიმ მოსახლეობას მოვიცავთ.

- თუმცა, მაინც საინტერესოა, ამ დიდი ტერიტორიიდან, რომელზეც “რადიო თავისუფლება” ვრცელდება, სად უფრო მეტად გრძნობთ, რომ თქვენი არსებობა საჭიროა, რომ იქ რაღაცას რეალურად ცვლით?

- დღევანდელი პრიორიტეტი შეიძლება სამ დიდ უბნად დავყოთ: კვირამი 24 საათიანი (24/7) მაუწყებლობა რუსეთში, 24/7-იანი მაუწყებლობა ავღანეთში და 24/7-იანი მაუწყებლობა ირანში. აი, სწორედ აქ იდება ყველაზე დიდი ფული და ძალისხმევა და აქეთვე ხდება ყველაზე მეტი ადამიანური რესურსის მიზიდვა. ცხადია, სასიამოვნოა, როცა მცდელობა ამართლებს და აუდიტორია იზრდება, თანაც იზრდება იმის ფონზე, რომ, ცივი ომის ეპოქისგან განსხვავებით, ახლა კონკურენციის განგვა გვიხდება არა მარტო სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებად, არამედ კომერციულ რადიო-სატელევიზიო სადგურებთან. გარდა ამისა, “რადიო თავისუფლება” ინტერნეტითაც ვრცელდება, თანაც ბევრ ენაზე, მათ შორის, ქართულზეც.

- ქართულ “რადიო თავისუფლებას” FM ტალღებზე სრულიად გამორჩეული აუზა ახლავს თან, უფრო დიდი თაობის წარმომადგენლებისთვის კომფორტული. რა ასაკის აუდიტორიაა თქვენი სამიზნე?

- თავისთავად ასაკი ქვეყნიდან ქვეყანაში იცვლება. ავღანეთსა და ირანში 35 წლის ან უფრო ახალგაზრდა მსმენელებისთვის ვივლით,

რუსეთში - 35 წლის და ზევით, ეს იმიტომ, რომ გესურს, იქ ძველი, ერთგული მსმენელი შევინარჩუნოთ და პარალელურად ხმა მივანვიდინოთ იმ ახალგაზრდა რუსებსაც, რომლებიც კარგ პროფესიონალებად ყალიბდებიან, კარგ ექიმებად, იურისტებად, ეკონომისტებად, ჟურნალისტებად. რაც შეეხება საქართველოს აუდიტორიას, მართალი გითხრა, ეს ჩემი ვიზიტის ერთ-ერთი მიზეზია. ვინცები ახალ კამპანიას, ცვდილობთ, უფრო გავისხნათ, მეტი მსმენელი მოვიზიდოთ, გავფართოვდეთ ინტერნეტში, დავინვაზიოთ ავღანეთში და აქეთვე ხდება ყველაზე მეტი ადამიანური რესურსის მიზიდვა. გარდა ამისა, “რადიო თავისუფლება” ინტერნეტითაც ვრცელდება, თანაც ბევრ ენაზე, მათ შორის, ქართულზეც.

- ახალი პროექტების გარდა, რა იყო ამჯერად თქვენი ჩამოსვლის მიზანი?

- უნდა შემეფასებინა “ვარდების რევოლუცია” და შემდგომი ერთი წელიწადი. ამ თემისადმი მიძღვნილ კონფერენციაშიც მივიღე მონაწილეობა. ჩემი აზრი ასეთია - ხეზე სამჯერ უნდა დავაკაკუნოთ და ვთქვათ, რომ კარგია, რაც მოხდა. თუმცა, ისიც უნდა ვაღიაროთ, რომ რეალურ შედეგამდე ჯერ კიდევ დიდი დრო გვამოჩნება. მეორე პოსტრევოლუციური წელი ციცაბო აღმართი იქნება, ძნელად სავალი და მტკიცეული. ამ პროცესში თანდათან უნდა დამყარდეს ნამდვილი კანონის უზენაესობა, პრესის ნამდვილი თავისუფლება, ნამდვილი ეკონომიკური წინსვლა.

- ეს ყველაფერი მომავალ დროში, მაგრამ რას იტყვით, იმაზე, რაც პირობი ვიზიტისას საქართველოში დაგხვდათ?

- საქართველოზე შთაბეჭდი-

ლებები 1994 წლის ივლისიდან მოყოლებული მექმნება - ამ დროს ჩამოვედი პირველად აქ და მას შემდეგ ბევრჯერ ვყოფილვარ. თითოეული ვიზიტისას ვამჩნევდი გარკვეულ ცვლილებას. მაგრამ ახლა ვგრძნობ, თითქოს, ამბოსფეროც კი შეიცვალა. თითქმის ხელშესახებია აღტაცება და ენერგიულობა, აშკარაა ახალი საზოგადოებრივი წესრიგის შექმნის მცდელობაც. თუმცა, ამავე დროს, ვფიქრობ, რომ მეტი აქტიურობაც შეიძლება. საჭიროა კიდევ, საზოგადოებრივი დებატები, რომლის დამოუკიდებელი არბიტრიც შეიძლება. ახლა იყოს და ამით თავისი უმთავრესი ფუნქცია შეასრულოს. “რადიო თავისუფლება” სწორედ ამ მისიას ემსახურება.

საჭიროა, მთავრობამ თავი ყოველთვის ისე იგრძნოს, რომ იწვევენ, აკრიტიკებენ, რომ მის ყოველ მოქმედებას ფხიზელი თვალთაშინებებს. რადგან ხალხი კი არ უნდა ემსახურებოდეს მთავრობას, პირიქით. იმედო მაქვს, რომ “ვარდების რევოლუციის” შედეგი სწორედ ასეთი საზოგადოება და ხელისუფლება იქნება.

- და ისეთი მედია, ზემოთ რომ დაახასიათეთ. ერთ-ერთი ბოლო მონაცემებით კი, 2004 წელს შერწმობის ტენდენციის საკმაოდ ცუდი იყო, პროფესიული მისიის აღსრულების დროს ბევრი დაიღუპა, ბევრიც ზენოლას შეეწირა. “რადიო თავისუფლებამ” რამდენად იგრძნო შევიწროება ბოლო პერიოდში?

- საქართველოში ამის პრობლემა არ არსებობს. ჩვენ აქ პატივს გვცემენ. რუსეთში კი საპირისპირო ტენდენციებია.

- თუმცა, რას იტყვით ფართ-

ოდ გავრცელებული ჭორების შესახებ, რომ “რადიო თავისუფლების” რუსული ბიურო იხურება?

- რა თქმა უნდა, ეს სიმართლეა არ შეესაბამება. ჩვენ უბრალოდ, რუსული ბიუროს გადასხვაფერებას ვაპირებთ, გადაცემების გათანამედროვებას, მსმენელთან დაახლოებას, ინტერნეტის გააქტიურებას. თუმცა, უნდა ითქვას, რომ იქ პუტინის ფაქტორის გამო სამუშაო პირობები ძალიან მწვავეა - ერთის მხრივ, არის სახელმწიფო მიერ გაკონტროლებული არხები და მეორეს მხრივ ოლიგარქების კერძო არხები, რომლებიც პუტინის სიამოვნებაზე ზრუნავენ.

იგივე ხდებოდა უკრაინაშიც. იქ კუჩმა იპოულა უკრაინული რადიო-ქსელი, ჩვენთან თანამშრომლობა შეწყვიტა. ეს თებერვალში მოხდა, რაც უკვე პირდაპირი მინიშნება იყო იმაზე, რომ მთავრობა ყველანაირად ეცდებოდა არჩევნების გაყალბებას. ასეც მოხდა. თუმცა, იმედი მაქვს, რომ ახლა სიტუაცია გამოსწორდება და წარინჯისფერი რევოლუცია, ბოლოსდაბოლოს, აგორდება.

- იმედია, რადიოსიგნალების ჩახშობის ჩვევა მაინც ჩააბრდა წარსულს.

- ერთადერთი ქვეყანა, სადაც ჯერაც გვახშობენ, ირანია. ირანელები არც ქვეყნის შიგნით გვიშვებენ და ის ჟურნალისტები, რომლებიც რეპორტაჟებს გვანვდიან, საფრთხეში იგდებენ თავს. თუმცა, აშკარაა, რომ ირანელ მსმენელს დასავლეთთან კონტაქტზე გამოსვლა სურს. “რადიო თავისუფლება” სწორედ ამ დროს ერთვება მოქმედებაში. ისევე, როგორც რუსეთში და სხვაგან, ჩვენი მიზანი ირანშიც უცვლელია - შევექმნათ თავისუფალი მედიის მაგალითი.

- ქართველ ჟურნალისტებთან შეხვედრის შემდეგ, როგორ განახლდა თქვენი შთაბეჭდილება ქართულ მედიაზე?

- მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ აქ ხელისუფლება პატებს გვეცემს, ჟურნალისტებისგან ხშირად მესმის, რომ გარკვეული შეზღუდვები მაინც არის. და თუ ასეა, რატომ? ეს ხომ ყველას აწეხს. საზოგადოება ფიქრს და კრიტიკას უნდა მიეჩიოს. ამაში მას პრესა უნდა დაეხმაროს. იმედი მაქვს, რომ ქართული მედიაგარემოც მალე გაიხსნება. ამ პროცესს აუცილებლად შეუწყობს ხელს საზოგადოებრივი ტელევიზია და რადიო. უნდა დავიმახსოვროთ, რომ მთავრობის მიერ კონტროლირებადი ტელევიზია ყოველთვის ობიექტური არ არის.

- მოდით, წარსულითვე დავასრულოთ. წინა თაობებს კარგად ახსოვს ჯაზ-პრტიკოსი უილ კონოვერი “ამერიკის ხმიდან”. ეს ისტორიული პიროვნება იყო, ცივი ომის ეპოქაში საბჭოთა ადამიანებისთვის სრულიად ახალ გარემოს ქმნიდა. “რადიო თავისუფლების” ასეთივე ლეგენდები ვინ არიან?

- კონოვერს მეც ვუსმენდი, როცა ფილიპინებზე ვცხოვრობდი. მაგრამ ასეთივე გამორჩეული “ხმები” ჩვენი რადიოს თითქმის ყველა ქვეყნის ბიუროს ჰყავდა. თუნდაც იმას გავისხნებ, რამდენიმე წლის წინ, ჩემს თვალწინ რაც მოხდა. აზერბაიჯანში ჩვენი ბიუროს თანამშრომელთან ერთად ჩავედი. სასტუმროში დაბინავების შემდეგ სადილისთვის რესტორანში შევედით. ოფიციალტი მოვიდა და შეკვეთას ინერდა, როცა ჩემს კოლეგას ლაპარაკი შეანწყევტინა - რადიოდან მისი ხმა იცნო და დააზუსტა, ხომ არ ცდებოდა. ეს რადიოვარსკვლავობაა; ფენომენი, რომელიც გაცილებით უფრო რთულად მისაღწევია, ვიდრე კინოვარსკვლავობა. რადიოეთერში ხომ საკუთარი თავი, ნიჭი და დონე მხოლოდ ხმით უნდა გააცნო მსმენელს.

- ამდენს რომ ვლაპარაკობთ თავისუფლებაზე, ბოლოს ისიც მითხარიო, რა არის თავისუფლება თქვენთვის?

- თავისუფლება არჩევანია.

B2

რევიუ

B3

რევიუ

B4

სპორტი

B5

სპორტი

B6

თვალსაზრისი

B7

სხვადასხვა

B8

სხვადასხვა

კონცერტები
სახელმწიფო საკონცერტო დარბაზი “ლამის შოუ” და თსუ-ს მხიარულთა და საზრიანთა კლუბის გუნდი დას.: 18:00 სთ.
კონსერვატორიის დიდი დარბაზი კამერული მუსიკის კონცერტი დას.: 19:00 სთ.
თეატრები
თეატრალური სარდაფი რუსთაველზე “პრემიერა” რეჟისორი: დიმიტრი ლვთისაშვილი დას.: 20:00 სთ.
თეატრალური სარდაფი ვაკეში ვაჟა-ფშაველა “გველისმჭამელი” რეჟისორი: ლევან წულაძე დას.: 19:00 სთ.
გლობუსი ჯონ პ. პრისტლი “ვარდი და გვირგვინი” რეჟისორი: მედეა კუჭუხიძე დას.: 19:00 სთ.
პანტომიმის თეატრი “დუმილის პოეზია” რეჟისორი: კ. მეზუკე დას.: 18:00 სთ.
კინოს სახლი “მეოცნებენი” ფასი: 1 ლარი დას.: 18:00 სთ.
რუსთაველი “ანაკონდა 2” დას.: 15:30; 17:30 სთ.
“ღრუბლებთან თამაში” დას.: 13:00; 19:30; 22:00 სთ.
ამირანი “წყალქვეშა სამძო” დას.: 20:00; 22:00 სთ. ფასი: 6-დან 14 ლარამდე
“მობილური ტელეფონი” დას.: 14:00; 16:00; 18:00 სთ.
მცირე დარბაზი “ბანდიტები” დას.: 22:00 სთ.

გამოყენები

ეროვნული ბიბლიოთეკა გამოყენა: "გადავარჩინოთ და ხელი შეუწყოთ ტრადიციულ ხალხურ ხელოვნებას" (ორგანიზატორი ფონდი “ჰორიზონტი”)
სურათების ეროვნული გალერეა არქიტექტორ ვახტანგ დავითაიას ნამუშევართა პერსონალუ-რი გამოფენა
ვერნისაყი თენგიზ მირზაშვილის ნამუშევრების გამოფენა
გოთეს ინსტიტუტი ბეატ პრესნერის ფოტონამუშევრების გამოფენა
ბაია გალერეა საშობაო გამოფენა "სათამაშო" (კერამიკა)
საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი გამოყენა "შუა საუკუნეების ქრისტიანული ხელოვნება"
TMS ნინო ფერადის გრაფიკულ ნამუშევართა საშობაო გამოფენა
ხელოვნების საერთაშორისო ცენტრი "სამკაული და ისტორია" მოძრავი გამოფენა-გაყიდვა
პოზი "კალიდოსკოპი"
ძველი გალერეა ავთანდილ გურგენიძის ფოტოგამოფენა
ბავშვთა სურათების გალერეა უნარშელუდული შესაძლებლობების ბავშვთა ნამუშევრების გამოფენა
თანამედროვე ხელოვნების გალერეა "გიორგობისთვე"
<i>დაცემილი ღონისძიებების შესახებ შეიძლიათ მოგაწოდოთ ინფორმაცია ელექტრონულ მისამართზე: culture@24hours.ge</i>

ჭაზმენაზი ინდოეთს დაახმარებიან

იანვარში ინდოეთში დაგეგ-მილია საქველმოქმედო კონცე-რტები, სადაც უამრავი ცნობი-ლი ჯახზენი მიიღებს მონაწი-ლეობას. ეს კონცერტები შეე-რთებული შტატების სახელმ-ნიფო დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული ღონისძიებების ერთი ნაწილი იქნება. მისი მი-ზანია შიდსის წინააღმდეგ ბრძოლა.

კონცერტები, რომელიც 13

იანვრიდან დაიწყება, ბომბეისა და ნიუ-დელშია დაგეგმილი. ამ დროისთვის საქველმოქმედო აქციამო მონაწილეობაზე თანხ-ლეობას. ეს კონცერტები შეე-რიტებული შტატების სახელმ-ნიფო დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული ღონისძიებების ერთი ნაწილი იქნება. მისი მი-ზანია შიდსის წინააღმდეგ ბრძოლა.

ოფიციალური მონაცემებით, ინდოეთში, სადაც მილიარდზე მეტი ადამიანი ცხოვრობს, შიდ-სით 5 მილიონ ადამიანია ინ-ფიცირებული.

დროისა და სივრცის არქიტექტურული სვალეზადობა

შენობას კი არა, ემოციის ვაპროექტებ

სოფო კილასონია

სურათების ეროვნულ გალერე-აში, გუმბ, მორიგი საიუბილეო გა-მოყენა გაიხსნა. ამჯერად, დამთ-ვალიერებელს ვახტანგ დავითაიას პერსონალური გამოფენა მასპინძ-ლობს. არქიტექტორმა, რომელსაც უკვე 70 წელი შეუსრულდა, გალე-რეაში ოთხმოცზე მეტი, განხორ-ციელებული და განუხორციელე-ბელი, ახალი თუ ძველი პროექტი წარმოადგინა. ისინი, რომლებიც საბჭოურმა რეჟიმმა დაინდო და ისინი, რომლებსაც განაჩენი - თა-როზე შემოდგა გამოუტანა.

ახალგაზრდული ცენტრი "შზი-ური ველი" ბაკურიაში, სამხატვრო გალერეა ქალაქ სენაკში, საცხოვრე-ბელი სახლები: საგარეჯოში, ქუთა-ისში, წყნეთში... კულტურის ფონდ-ის საგამოყენო დარბაზი თბილისში, ხელოვნების ცენტრი გულრიფშში... მრავალი ჩამორიალი და სხვა - არა-სრული ჩამონათვალია ხორცშესხ-მული პროექტებისა, თუმცა მაკე-ტებად და ნახაზებად დარჩენილი საინტერესო გეგმები უფრო მეტია ამ არქიტექტორის შემოქმედებაში. ეს არც არის გასაკვირი. დავითაიას ხომ არ გაუზიარებია სოციალიზმის არქიტექტურული იდეალები, რომ-ლებმაც საშაყო "ხრუშჩოკები" დაბადა და ეშმოზ, სამუდამოდ თუ არა, დიდი ხნით მაინც დაამშვენა თბილისის განაშენიანება.

გამოყენაზე, ერთი თვალის შე-ვლებითაც, კარგად ჩანს ვახტანგ დავითაიას მასშტაბური აზროვნე-ბა და ფართო ხედვა. იგი არც ერთ შემთხვევაში არ შემოიფარგლება კონკრეტული ნაგებობის ე.წ. დაპ-როექტებით, მისთვის მნიშვნელო-ვანია, უპირველეს ყოვლისა, ადგი-ლი, გარემო. როგორ და სად უნდა დაიდგას ესა თუ ის შენობა. ამას გარდა, მისი არქიტექტურული პროექტებისთვის დამახასიათებე-ლია ადეკვატურობა დროსთან, თა-ნამედროვეობასთან, კომფორტუ-ლობისკენ სწრაფვა, რაც სრულე-ბითაც არ უკარგავს ამბიციას, არ ამარტივებს მის პროექტებს. "მე არ ვაპროექტებ შენობებს, ვცდილობ, დავაპროექტო გმოცია", - აღნიშნა არქიტექტორმა, რომელსაც არ აქვს იმის ამბიცია, რომ მისმა ქმნი-ლებამ ყველაფერი დათრგუნოს და ერთადერთი დომინანტი გახდეს

ქალაქის მერი და არქიტექტორი

მის არემარეზე. როგორც თავად გვითხრა, იგი ყოველთვის ითვალი-სწინებს განვლილს, ანუ ტრადიცი-ას, თუმცა ფაქტია, რომ ძველის სა-ფუძველზე ახალს ქმნის, ახლებე-რად იაზრებს.

გამოყენაზე წარმოდგენილ მრავალ პროექტს შორის რამდენიმე აუცილებლად უნდა გამოვარჩიოთ, არა მხოლოდ მათი სუფთა მხატვრ-ულ-არქიტექტურული ღირებულებე-ის გამო, არამედ იმიტომაც, რომ ის-ინი ჩვენი დედაქალაქის იერსახის პრობლემებს ეხმიანება. მათ შორის პირველი "აეროპორტის გზატკეცი-ლის არქიტექტურულ სივრცობრივი ორგანიზაციის წინადადება." რთუ-ლად მოიძებნება ადამიანი, ვინც ამ გზაზე ერთნაირი, უსახური სახლებე-ის გამომეტყველებით არ შეძრწუნე-ბულა, მით უფრო, თუ აეროპორტი-დან სახლში უცხოელი სტუმარი მიჰყავს და საკუთარ ქუჩებს მისი თვლით უშხერს. იმის მიუხედავად, რომ ახალი გზა დაიგო, შეღავათი - დიდი ვერაფერი, თუმცა ერთი მაინ-ცაა, ისე სწრაფად და უპრობლემოდ შეგვიძლია ჩავიქროლოთ, რომ მწყობრში მდგომ მოვარდისფრო კორპუსებს ზედაც არ შევხედოთ. "უცხოელისთვის ეს გზა ჩვენი იდე-ოლოგიაა, ერის ღირსება" - აღნიშ-ნავს დავითაია და ამიტომაც მისი პროექტის მიხედვით ამ შენობებ-ი ახალი ფასადები მიუშენდებათ, ხო-ლო მეორე მხარეს, სხვადასხვა და-

სიხეისიმაბრა

კავკასიური ლენდ არტი

შატილში

და სახიჩარ კუნძულს ახალი პორი-ზონტის შეუქმნა. მაიკლ ჰეიზერი კლდეებს ამტვრევდა და უზარმა-ზარი თხრილები გაჰყავდა, ლევან დადიანი კი მოციმციმე სანათურ-ებს ყრიდა არლუნის წყალში - ჩეჩ-ნეთში წერილს გზავნიდა.

ეს ისე, ლირიკული გადახვევა იყო, **ЛикБез**-ის პროგრამის ფარგ-ლებში. ახლა კი ოფიციალურ 2001 ფერმაციას მოგაწყვით: ინი-ნელს აზერბაიჯანის ხელოვანთა გაერთიანება "ლაბირინთის" მიერ განხორციელებული ორი პროექ-ის, "ნავგის" და "ცეცხლის" ამსახ-ველი ალბომების დათვალეირება შემდეგ, ხელოვნების მენეჯერია კავკასიის ქსელის ერთ-ერთმა მეს-ვეურმა, ხელოვნებათმცოდნე ქე-თევან კორძახიამ გადაწყვიტა, ამ-გვარი პროექტი ქართველი მხატვ-რების მონაწილეობით განხორცი-ელდებინა. ორწლიანი მომზადების შემდეგ, 2003 წელს, აზერბაიჯანში, კასპიის ზღვაში, კუნძულ ნარგინ-ზე განხორციელდა ლენდ დარბი-ს საერთაშორისო პროექტი "კუნძუ-ლი". ნარგინზე მომხდარი ამბები ჩვენი გაზეთის ერთგულ მკითხე-ვებს, ალბათ, ახსოვს, მათ კი, ვინც "კუნძულის" შესახებ არაფერი იც-იან, მოკლედ მოგახსენებ, რომ თა-ვად ნარგინი ძალიან უსიამოვნო ადგილია: ცარიზმის დროს იქ შე-ფისა და მთავრობისთვის არასასუ-რველი ელემენტები იყვნენ გასახ-ლებული. პირველი მსოფლიო სა-მედეგე იქ დასასობით უცხოელი რა-მხედრო ტყვე დაიღუპა - დიდ ხმე-

ნიშნულების მომცრო ზომის ნაგე-ბობები დაიდგმება, რომლებიც მშვენიერ განწყობას შექმნიან გან-საკუთრებით ღამით. ჩვენთვის საინტერესო მეორე პროექტი რიგის უზნის განაშენიანე-ბას ეძღვნება. არქიტექტორმა აქაც სხვადასხვა ფუნქციის ნაგებობები წარმოგვიდგინა, თუმცა პირველის-გან განსხვავებით ისინი ერთ არქი-ტექტურულ აქცენტს დაუმორჩი-ის გამო, არამედ იმიტომაც, რომ ის-ინი ჩვენი დედაქალაქის იერსახის პრობლემებს ეხმიანება. მათ შორის პირველი კომპოზიციაც შექმნა. მნიშვნელო-ვანია, ის რომ, ამ სცენის სინთეტი-კური მასალის კონსტრუქციები მო-ძრავი უნდა იყოს, რამაც საჭიროებ-ის შემთხვევაში მისი ამოძრავება და იოლად აღებაც უნდა განაპირობოს. როგორც ავტორი აღიშნავს, ეს პროექტი დროისა და სივრცის ცვა-ლებადობას ითვალისწინებს, ისე კი, ფოტოებზე წარმოდგენილი რიგის თეატრის გეგმარება, კონსტრუქ-ციათა მრავალფეროვნებისა და ავ-ტორის ფანტაზიის წყალობით თავ-ად ჰგავს თეატრს, უფრო ზუსტად - არქიტექტურის თეატრს.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ კიდევ ერთი პროექტი, რომელიც კანცე-ლარიის შენობის გარშემო განაშე-ნიანების გეგმას ითვალისწინებს. მკაცრეს და ციე "ნაშთს განვლილი ხანისა" (რომლის არქიტექტურულ უაზრობაზე ასე მრავალს ვამბობთ

ამ ბოლო ხანს), დავითაიას პროექ-ტის მიხედვით, გარშემო არაერთი ნაგებობა მიუშენდება, რამაც კან-ცელარიის შენობის ამბიციები ერ-თგვარად უნდა ჩაახშოს.

საინტერესოა, ის ფაქტი, რომ ასეთი თამაში და თანამედროვე შე-მოქმედებითი ხედვის მიუხედავად, თბილისის ამ "აღმშენებლობის" ხა-ნაში, ვახტანგ დავითაიას პროექტე-ბი პროექტებად რჩება. არადა ქალა-ქში დღითი დღე მატულობს მწვანე და ვარდისფერი საცხოვრებელი სა-ხლები და ახალი ეკლესიები. ამ სა-კითხზე საუბრისას ბატონი ვახტან-გის ერთი წინადადება განსაკუთრე-ბით ამეკვიპატა: "ისტორიის სამსჯე-ვროს წინაშე დგება არა ქალაქის მე-რი, არა დამკვეთი, არამედ არქიტე-ქტორი." არქიტექტორის აზრით, ის, რაც იგება დღეს თბილისში, ბევრად სჯობია "ასანთის კოლონებად" წო-დებულთ, თუმცა ისინი ისეთივე წი-ნააღმრდეგობრივია, როგორც თავ-ად დღევანდელი საზოგადოებე. ვბედავ და ვფიქრობ, რომ სწორედ აქედანაა ის არაადეკვატურობა, რაც მეტად თვალშისაცემი გახდა ყველასთვის, ვინც ჯერ კიდევ სიერ-ნობს და კიდევ ითვალეირებს ჩვენს ქალაქს. რაც შეეხება სატაბრო მე-ნებლობას, როგორც ჩვენს საუბარ-ში გამოიკვეთა, ტექნიკური უნივერ-სიტეტის პროფესორსა და პედაგ-ოგს, შუა საუკუნეების ჩვენი ხურო-თმოძღვრების გენეზისი ხიბლავს და თვლის, რომ არქიტექტურული ფორმების ბრმა და პირდაპირი გად-მოლება კლავს არქიტექტურას, მისი აზრით, ნაგებობის ზომა-სიდიდე სულაც არ გამოხატავს მის მხატვრ-ულ ღირებულებასა და მიღწევას. ალბათ ამიტომაც, მის მიერ წარმო-დგენილი ტაძრის პროექტი, თავის დროზე ზედმეტი თანამედროვეობ-ის და სიახლის გამო დაინრეს.

გამოყენა 25 დეკემბრამდე გაგრ-ძელდება. თუ გახსნაზე მოსული სა-ზოგადოებით ვიმსჯელებთ, მას დამ-თვალეირებელი არ უნდა მოაკლდეს. იმედო, მათ შორის ისინიც იქნებიან, ვინც დღეს კულტურის პოლიტიკას (თუ ასეთი რამ უკვე გაგვარჩია) რეა-ლურად მართავს და ქალაქის იერ-სახეზე ზრუნავს, ან, უბრალოდ, თბილისისთვის იმაზე მეტს იმეტებს, ვიდრე უკვე შაბლონად ქცეული მა-ღალსართულიანი კოშკები და შემი-წული საგაქრო ცენტრებია.

ჰუსეინ ჰაკვერდი.

ის, თუ რას აკეთებდნენ ეს ექე-სნი შატილში, ანატორებში, მუციო-სა თუ არდოტში, კინო და ფოტო-ფირზეა აღბეჭდილი, გამოყენასაც ვიხილავთ, ფილმსაც და, თუ ყვე-ლაფერი კარგად იქნება, - ჩვენ კი ამის დიდი იმედი გვაქვს, - ალბომ-ის შეძენასაც შევძლებთ. მანამდე კი მოგახსენებთ, რომ ხევსურეთში გატარებული ორი კვირის განმავ-ლობაში ხელოვნებმა იქ 21 ობიექ-ტი და ინსტალაცია გააკეთეს და 8 აქცია ჩაატარეს.

ერთ-ერთი ასეთი აქციის შესახ-ებ განსაკუთრებით მინდა გიაზბ-ოთ, თუნდაც იმის გამო, რომ მასში პროექტის უკლებლო ყველა მონა-წილე ჩაება, სტუმრად ჩასული გერ-მანელი მოქანდაკე ჰანს შაიბიცი კი, მონაწილე გუგა კოტეტიშვილმა თავის შვილს წინაპართათვის პა-ტივის მიგების ეს ხერხი ასწავლა და აქციის სულისჩამდგომელ გერმ-არდ შაბული ამაყი იყო, რომ ადამი-ანია. ერთადერთი, რაც გულს სწყვეტდა, ისაა, რომ ანატორის აკ-ლდამებში მისი უშუალო წინაპრები არ განისვენებენ, მაგრამ შეძლები-სადგევარად დავამზიდვ, ბოლოს და ბოლოს, ხომ ყველანი ერთნი ვართ, რამ გაგვყო... ასე, ქეთევან კორძა-ხია ამტკიცებს, რომ პროექტის შე-მდეგ ყოველი შემოქმედი ცოტა მა-ინც კავკასიელ გახდა.

გერპარდ შაბელმა, რომელსაც ანატორის ამბავი მოსმენილი ჰქო-ნდა, აკლდამასთან თასი დადგა. აქციის ყოველი მონაწილე ხევში ეშვევოდა, საკმაოდ ღრმად, და იქ-იდან პეშვით ამოჰქონდა თასში და-სასმელი წყალი - მოკრძალებული შესანიარეო. იოლად ჟღერს, თორემ წვეთ-წვეთებით ჯამის ასესება საკ-მაოდ მძიმე საქმეა, ყველას მრავა-ლჯერ მოუხდა აღმართის ავლა.

როცა ჯამი გავესო და წყალში მინდვრის ყვავილები გაუშვს, ხევ-სურებმა გადაწყვიტეს, რომ ჯამი იქ უნდა დარჩენილიყო. ასე რომ, როცა შატილიდან მუცოსკენ ჩაიე-ლით, ერთი პეშვი წყალი თივენც აიტანეს: თან იამაყები, რომ ასეთი წინაპრები გაყვდათ, თან ახალ სულის ჩახერავთ სოფლებს, რომელ-შიც მზე ორჯერ ამოდის - ლევენ-დები და ტრადიციები ხომ ასე იქმ-ნება, - უცებ, არავინ იცის, რატომ, - და წყლის შეწირვა კი, მე მგონი, ძა-ლიან ღამაში ტრადიცია იქნებოდა.

ღვთაებრივი რენატა

გამოჩენილი სოპრანო გარდაიცვალა

მადი სარაბრიაკოვა

“ღვთაებრივი რენატა” - ასე უწოდეს იტალიელებმა ჯერ კიდევ სიცოცხლეში მეოცე საუკუნის ერთ-ერთ უდიდეს სოპრანოს რენატა ტებალდის. მომღერალი თითქმის 40 წელიწადი მოღვაწეობდა სცენაზე. 1976 წელს ის ოფიციალურად წავიდა სცენიდან. გუშინ კი, 82 წლის ასაკში, რენატა ტებალდი ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა.

რენატა ტებალდის საოპერო დებიუტი შედგა 1944 წელს იტალიის პატარა ქალაქ როვიგოში, ბოიტოს “მეფისტოფელში”. თუმცა, სულ რამდენიმე წელიწადში ის მსოფლიოს უდიდესი სცენების “პრიმა-დონა” გახდა. სწორედ რენატა ტებალდიმ გახსნა (არტურო ტოსკანინისთან ერთად) ომის დროს დაბომბილი და 1946 წელს აღდგენილი “ლა სკალას” საოპერო თეატრი. “მას ანგელოზის ხმა აქვს”, - ამბობდა კონცერტის შემდეგ ტოსკანინი. ხანგრძლივი კარიერის მანძილზე ტებალდი უდიდესი დატვირთვით მუშაობდა. მარტო მეტროპოლიტენ ოპერაში მას 270 სპექტაკლი აქვს ნამღერი.

რენატა ტებალდის სახელი უნებლიეთ მარია კალასთან ასოცირდება. ათწლეულების მანძილზე ტებალდი კალასის მეტოქედ ითვლებოდა. მათი მეტოქეობის თაობაზე შექმნილი მითი ნაწილობრივ მედიის შეთხზული იყო, თუმცა რეალური საფუძველიც ჰქონდა. რამდენიმე წლის წინათ თავად ტებალდი ინტერვიუში იხსენებდა 50-იანი წლების ამბებს, როცა მის და კალასის თავყვანისმცემლებს შორის ზოგჯერ ხელჩართული ბრძოლაც კი

იმართებოდა. “როგორ შეიძლება მათი შედარება? - აღნიშნავს წლების მერე გამოჩენილი რეჟისორი ფრანკო ძეფირელი. - განა შეიძლება, მიქელანჯელო და ლეონარდო და ვინჩი შეადარო და თქვა, რომ ერთი მეორეს სჯობია?”

ტებალდი-კალასის ტანდემის ისტორია 1951 წელს დაიწყო, როდესაც “ლა სკალაში” რენატა ტე-

ბალდი “აიდას” მღეროდა. ერთ-ერთი წარმოდგენის წინ მან თავი შეუძლოდ იგრძნო და მის მაგივრად დირიჟორმა სპექტაკლში დამწყები მომღერალი მარია კალასი შეიყვანა. იმ პერიოდში ტებალდი აქტიური გრაფიკით მუშაობდა - სან ფრანცისკოსა და “მეტროპოლიტენის” სცენებზე მღეროდა დეზდემონას (“ოტელო”), ჩიო-ჩიო-

მოკლედ

პოლი დაიღალა?

სცენამ კიდევ ერთი ვარსკვლავი დაღალა. მაყურებელთან დამშვიდობებას ამჯერად პი ჯეი ჰარეი აპირებს. ამგვარი სენსაციური ცნობა მიაწოდა მუსიკოსმა 17 დეკემბერს პარიზში გამართული კონცერტის მსვლელობისას თავყვანისმცემლებს.

350-კაციანი აუდიტორიის გასაგონად მომღერალმა თქვა: “ეს ჩემი უკანასკნელი კონცერტია”. თუმცა, მუსიკის მოყვარულებს უარესიც ახსოვთ. მსგავსმა პირობმა 1973 წელს დევიდ ბოუის ფანებსაც დასწყვიტა გული, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ ბოუიმ ადგილი დაუთმო თავის ალტერ-ეგოს - ზიგი სტარდასტს.

ჯერჯერობით უცნობია, რამ მიიყვანა პოლი მსგავს გადაწყვეტილებამდე. უცნობია ისიც, რამდენად გულწრფელია მომღერალი ამ გადაწყვეტილებაში. თუმცა, ფაქტია, რომ პარიზის კონცერტზე პოლიმ თავისი 13-წლიანი კარიერის განმავლობაში შექმნილი სიმღერები შეასრულა.

დიდახული ჩანაწარის მოლოდინში

ინტრიგასაც ვერ დაარქმევ, რადგან “როლინგ სტოუნის” ყოველი ახალი სიმღერის მოლოდინს ინტრიგა არ სჭირდება. ლეგენდარული “როლინგები” ამჟამად პარიზის ერთ-ერთ სტუდიაში მუშაობენ პროდიუ-

სერის დონ უოსის მეთვალყურეობით. მუსიკოსები სტუდიურ მუშაობას შობისთვის დაასრულებენ.

ახალი ალბომის შესახებ რამდენიმე დეტალი საზოგადოებას პროდიუსერმა უოსმა გაუმ-

ხილა. გაირკვა, რომ ჯაგერი და კიტ რიჩარდსი ამ ნამუშევრისთვის თითოეულ სიმღერას ერთად წერენ. როგორც ამბობენ, მსგავს ურთიერთგაგებას მათ 60-იანებშიც ვერ მიაღწიეს. “დარწმუნებული ვარ, ამ ალბო-

მით კვლავაც მოიხიბლებიან ჯგუფის ძველი თავყვანისმცემლები, ხოლო ახალგაზრდები მიხედვიან, რატომ მიიჩნევა Rolling Stones მსოფლიოში ყველაზე სახელგანთ როკ-ჯგუფად”, - ამბობს დონ უოსი.

უეიტსი - წინასწარმეტყველი

წლეულს ახალი ალბომით - Real Gone დაბრუნებული ტომ ვეიტსი ძალების მოხინჯვას კინოშიც აპირებს.

ფილმში “დომინო” მუსიკოსი მოხეტიალე წინასწარმეტყველის ეპიზოდურ როლს შეასრულებს. ფილმში მთავარ როლებზე დამტკიცებული არიან: კრისტოფერ უოკენი, კირა ნაითლი და მიკი რურკი. “პროდიუსერებმა ამ როლზე პოკერში მომიგეს”, - უბასუხა მუსიკოსმა ჟურნალისტებს ჰონორარის შესახებ დასმულ შეკითხვაზე.

რაც შეეხება ვეიტსის მუსიკალურ კარიერას, როგორც ცნობილია, მისი სიმღერა Metropolitan Guide წლევანდელი ალბომიდან Real Gone “გრემის” ერთ-ერთი პრეტენდენტია ნომინაციაში “საუკეთესო სოლო როკ-ვოკალი”; კატეგორიაში, ვეიტსის გარდა, მონაწილეობენ: რაიან ადამსი, სტივ ერლი, მელისა ეთერიჯი და ბრიუს სპრინგსტინი.

დათო ტარაშვილის სკატი

ყოველსაგზაბათს

SMS
რამდენიმე მოკლე ტექსტური შეტყობინება (მათთვის, ვინც ტელეფონის ზარებს აღარ პასუხობს)

877 91-99-09

ჯონჯოლივით პოლიტიკოსები, საქართველოში ბევრნი არიან - თუ პარლამენტში ვერ მოხვდნენ, მათი არსებობაც კი არავის ახსოვს. ჯონჯოლსაც ასეთი თვისება აქვს - თუ სუფრაზე არის, ადვილად შეამჩნევ, მაგრამ თუ სუფრაზე ჯონჯოლი არ არის, არც გაგახსენდება.

აკაკი ასათიანი ერთი წელია არ მინახავს და არც ეკრანზე და არც პრესის ფურცლებზე არ გამოჩენილა, მაგრამ ყოველთვის მახსოვდა, რომ იგი არის ერთ-ერთი ყველაზე განათლებული ადამიანი ქართველ პოლიტიკოსებს შორის და მისი მოსმენაც, ყოველთვის მაინტერესებდა. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, საქართველოს ისტორია (და საერთოდ ისტორია), ისე კარგად იცის, რომ რამდენჯერაც შევხვედრივარ, იმდენჯერ ჩემი ოპტიმიზმი საგრძნობლად გაზრდილა. ამიტომაც გამახარა აკაკი ასათიანის ნახვამ ერთი წლის შემდეგ (და მისმა გამოჩენამ ტელეეკრანზე), თუმცა საქართველოში პოლიტიკოსებისადმი საკმაოდ უცნაური დამოკიდებულებები არსებობს და ეს, აკაკი ასათიანსაც ენება. არსებობს სტერეოტიპები, რომელთა მიხედვითაც ადამიანები წარმოდგენებს იქმნიან პოლიტიკოსებს შესახებ და მათი აზრები, იდეები და პოზიციები კი არ აინტერესებთ, არამედ მათი სასიათი, გარეგნობა თუ ცოლისა თუ ცოლის ნათესავების სიმდიდრე თუ სიღარიბე. პირადად ჩემთვის, ვინმეს (და მით უმეტეს პოლიტიკოსის) შეფასებისას ყოველთვის ვცდილობ ამ პოლიტიკოსის მსოფლმხედველობის, განათლებისა და იდეების მიხედვით ვიხეილმძღვანელო და შემიძლია იმ ადამიანის აზრებიც მომენოსო, ვინც პიროვნულად, შესაძლოა, სულაც არ იყოს მომხიბვლელი. ამ უცნაურ წინადადებებს იმიტომ გწერთ, რომ ერთი წლის დუმილის შემდეგ აკაკი ასათიანმა ქართული პოლიტიკისათვის ისეთი უცნაური და უჩვეულო ფრაზები წარმოთქვა, რომ ვშიშობ - თქვენ ყურადღება არ მიაქციეთ, ან ვერ მოუხმინეთ, ან უბრალოდ გამოგრჩათ. არადა რაც მან თქვა, ჩემის ღრმა რწმენით, ძალიან მნიშვნელოვანია და, ყოველ შემთხვევაში, პირადად, არასოდეს მომისმენია სხვა ქართველი პოლიტიკოსებისაგან ოპოზიციის ასეთი ზუსტი და პოზიტიური განსაზღვრა. ყოველთვის მინდოდა კარგად ამეხსნა ხელისუფლებისადმი ჩემი კრიტიკული დამოკიდებულება და აკაკი ასათიანმა ეს, ჩემზე უკეთ, მაგონ, მშვენიერადაც მოახერხა. მეც იგივეს თქმა მინდოდა - აქამდე მინდოდა მეთქვა, რომ ჩემი კრიტიკა ხელისუფლების შეცდომებზე, გარდა იმისა რომ გულწრფელი რეაქციაა უსამართლობაზე (რომელსაც ეწვერ ჩიჯავაძის არ იყოს, ბავშვობიდან ვერ ვიტან), ალბათ, დახმარების არაცნობიერი სურვილიცაა. ნამდვილად ასე მჯერა, რომ ხელისუფლების მტრები სწორედ ისინი არიან, ვინც ერთი სწორწაწლიდან მეორეში, სიამოვნებით გადაინაცვლებენ ხოლმე და ნებისმიერ ხელისუფალს, ნებისმიერ შემთხვევაში იმ ვაზელისწინათ თავებს, მონღოლებით უქნევენ (მამუკა ხერხულიძე ამიტომაც ხუმრობს ხოლმე, რომ ჩვენს ქვეყანაში ვაზელისწი მწარმოებელი, თუნდაც პატარა ქარხნის გახსნა, დიდ მოგებას მოიტანსო). გულწრფელად მჯერა, რომ სწორედ ისინი, ვინც აკრიტიკებენ ხელისუფლებას, ყველაზე მნიშვნელოვან დახმარებას უწევენ ამ ხელისუფლებას და ამ თვალსაზრისით ყველაზე ფასეული, საზოგადოებრივი ზრიაა. სწორედ სამოქალაქო საზოგადოების შექმნისა და ფორმირების პროცესი, პირადად ჩემთვის, იმდენად სასიხარულო იყო ვარდების რევოლუციის დროს, რომ ახალი პრეზიდენტის მხარდამჭერთა უზარმაზარ რაოდენობას, მაშინ არ შევუმფოთებია. ახალი პრეზიდენტის მომხრეთა ასეთი მაღალი პროცენტი, მხოლოდ მაშინ არ არის საშში, როდესაც ქვეყანაში სამოქალაქო საზოგადოება არსებობს, მაგრამ ეს ჩვენი, რევოლუციის დროს შექმნილი საზოგადოება, რევოლუციის შემდეგ უბრალოდ დაიშალა და საზოგადოებამ და ქვეყანამაც პასუხისმგებლობა, ისევ ერთ ადამიანს შეაჩერა. როცა საკუთარი სახელმწიფოს შექმნისადმი პასუხისმგებლობას საზოგადოება გაუარბის და ამ ფუნქციასა და როლს, მხოლოდ ერთ ადამიანს მიანდობს, როგორც წესი, ის ერთი ადამიანი ქვეყანაში არსებული პრობლემების მიმართ, დროთა განმავლობაში, არაადეკვატური ხდება. ამ პრობლემის (მერე აქედან გამომდინარე სხვა პრობლემების) თავიდან აცილება კი ხდება იქ, სადაც ხელისუფლება უსმენს კრიტიკულ საზოგადოებას, რადგან სამოქალაქო საზოგადოებისაგან განსხვავებით, ნებისმიერი ხელისუფლება ნებისმიერ ოპოზიციას ნებისმიერ დროს ამხელს ძალაუფლებისადმი ლტოლვაში. სინამდვილეში პოლიტიკური ოპოზიცია სწორედ იმიტომ არსებობს, რომ ხელისუფლების შეცვლისთვის იბრძოლოს, მაგრამ პოსტსაბჭოურ საქართველოში (დღემდე) ასეთი სურვილების გამჟღავნებაც კი ცუდ ტონად ითვლება. ჩვენ რომ პოსტსაბჭოური ქვეყანა ვართ, იმ ფაქტმაც დაადასტურა, რაც რევოლუციას მოჰყვა - ჩვენი ძლივს შეკონწეული სამოქალაქო საზოგადოება რევოლუციის გასრულებისთანავე დაიშალა და გაქრა. არადა ყველაზე მეტად საზოგადოების მხრიდან ყურადღება და კონტროლი ახალი ხელისუფლების ახალ ნაბიჯებს სჭირდებოდა. ჩვენ კი ახალი ხელსუფლება მივატოვეთ (უკვე მერამდნე) და კიდევ ერთხელ დავიჯერეთ, რომ პოლიტიკოსები შექმნიან ჩვენს სახელმწიფოს ჩვენ გარეშე. საზოგადოების გარეშე კი სახელმწიფო არ შედგება და ახლა მაინც დავეხმართ ახალ ხელისუფლებას - ვაკრიტიკოთ რაც შეიძლება ხშირად და გაბედულად...

გაგრძელება იქნება

საწვრთნელი შეკრება უკრაინაში

ბიზა ბარსაშვილი

საქართველოს ჭაბუკ წყალბურთელთა ნაკრებმა, რომელიც ჯერაც ჩამოყალიბების პროცესშია სამერისო დიდების ნაკრების შესაქმნელად, ახლაზან უკრაინაში საწვრთნელო შეკრება გაიარა. შეკრება ნაკრების ჩამოსაყალიბებლად, თორემ სინამდვილეში მათ უკრაინის უმაღლესი ლიგის ძირითად ზადეში მოსახვედრად უწყევდათ ოფლის ღვრა. მარტივად, რომ ვთქვათ, უკრაინის ლია ჩემპიონატი გუნდის ხელმძღვანელობამ გუნდის ჩამოსაყალიბებლად გამოიყენა.

უკვე რა ხანია, საუბარია იმაზე,

რომ აუცილებელია შეიქმნას დიდების ნაკრები, რომელიც პეკინის 2008 წლის ოლიმპიურ თამაშებზე ასპარეზობის პატივს მოიპოვებს, რისი პოტენციალიც ნამდვილად არსებობს, თუ, რა თქმა უნდა, შე-საძლებელი გახდება უცხოეთში გაფანტული მოთამაშეების დაბ-რუნება და მათთვის ხელსაყრელი სავარჯიშო პირობების შექმნა. სა-ვარჯიშო პირობების შექმნაში სპა-რინგ-პარტნიორები და საერთაშო-რისო ტურნირების მრავალფეროვ-ნება იგულისხმება. თუ ევროპულ ნაკრებებს წელიწადში 150-მდე მა-ტჩის თამაში უნევს, ჩვენს შემთხ-ვევაში ეს მაჩვენებელი 30-ს არ აღ-ემატება.

ახლა რაც შეეხება უკრაინის უმაღლეს ლიგას. მასში ასპარეზო-

ბის პატივისთვის 87-იანელთა ნაკ-რები 4 დეკემბერს ოდესაში გაემგ-ზავრა. თავდაპირველად ქვეჯგუ-ფი მოლდოვის, ბელორუსის, მარი-უპოლი 2-ის, დნეპროპეტროვსკი-სა და მასპინძელთა - ოდესელების ნაკრებებისა თუ კლუბებისგან შე-დგებოდა. ეს წინასწარ იყო ცნო-ბილი. იქ ჩასულთ კი აცნობეს, რომ ბელორუსისა და მოლდოვის გუნდებმა ასპარეზობაში მონაწი-ლეობაზე უარი თქვეს. ასე რომ, საქართველოს ჭაბუკ წყალბურ-თელთა ნაკრებს დარჩენილ გუნ-დებთან მოუხდა უმაღლესი ლიგის საგზურისთვის ბრძოლა. მათ ოდ-ესელთა, დნეპროპეტროვსკელთა და მარიუპოლ 2-ის ბარიერი იოლ-ად გადალახეს.

მართალია, ნაკრები 87-იანე-

ლებით იყო დაკომპლექტებული, მაგრამ რადგან უმთავრესი ამო-ცანა დიდების ნაკრების ჩამოყა-ფი მოლდოვის, ბელორუსის, მარი-უპოლი 2-ის, დნეპროპეტროვსკი-სა და მასპინძელთა - ოდესელების ნაკრებისთვის შესაფე-რისი ასაკის მქონე თურქეთში მო-თამაშე გალაქტიონ ლაითაძეს, საბერძნეთში მოთამაშე თამაზ მა-ნძულაშვილსა და მისსავე თანაშე-მწეს გიორგი მახარაძეს უხმო! არ-ადა, მანამდე მასიურაძეს მოსკო-ვის ცსკა-ში მოთამაშე ზურაბ ჭუ-მბურიძისა და კოტე გეგელაშვი-ლის დახმარების იმედი ჰქონდა, მაგრამ მოსკოველებს უარი შემო-უთვლიათ: მნიშვნელოვანი მატჩე-ბი გაეკეს და ვერ გამოვუშვებთო. გერმანიიდან ილია ბუტიკაშვილს-აც ელოდნენ, მაგრამ ვერც მან

მოახერხა უკრაინაში ჩასვლა. ასე რომ, მასიურაძის ნაკრებს სამი ძირითადი მოთამაშის გარეშე მო-უხდა თამაში. მიუხედავად ამისა, მათ სასახლოდ უნდა ითქვას, რომ პირველი შესარჩევი ციკლი იოლად გადალახეს. ერთი სიტყვ-ით, ჯგუფში პირველი ადგილი და-იკავეს და მეორე ჯგუფში, აშჯერ-ად უკვე კიევში ასპარეზობის უფ-ლება მოიპოვეს. კიევში ჩასულეზ-მა, ვიდრე ასპარეზობას დაიწყე-ბდნენ, კიევის გარეუბან ბრავანში (სადაც საქართველოს ნაკრები იყო დაბანაკებული) რამდენჯერ-მე კიევის "დინამოსთან", სევისატო-ლევი შუკრებაც გაიარეს, თუმცა, მათთან თამაშის საშუალება მა-ინც არ მიეცათ. როგორც მასიუ-რაძემ გვითხრა, კიეველებმა ჩე-

ნებთან დაპირისპირებისგან თავი შეიკავეს, სხვა დანარჩენზე კი - ზედმეტი და ნაკლები მოთამაშით დაპირისპირებები, პრესინგი, ზო-ნა - ჩვენი თავი გენაცვალოთო. ოთხდღიანი ერთობლივი შეკრე-ბის შემდეგ მეორე შესარჩევი ეტა-პის ჯერი დადგა. საქართველოს ნაკრებს სამჯერ მოუხდა თამაში - ლვოვის "დინამოსთან", სევისატო-პოლთან და კიევის "დინამოსთან". ორი მატჩი იოლად მოიგეს. კიევის "დინამოსთან" კი შეხვედრის დამ-თავრებამდე ორი წუთით ადრე, მაშინ, როცა 5:8 ვაგებდით, კიევე-ლთა კარში სამი ბურთი შეადგეს და თამაში 8:8 დასრულდა. ქათ-ველები მომდევნო წრეში გავიდნ-ენ. ასპარეზობა გაზაფხულზე გა-გრძელდება.

კალათბურთი

დასავლეთიდან აღმოსავლეთში

სანდრო ნაპერინი

ეროვნული საკალათბურთო ასოციაცია აგრძელებს კალათბურთის მოყვარულთა გულების გახარებას. ერთ კვირაში რეგულარული ჩემპიონატის მესამედი გაილევა და საჭიროდ მივიჩნევ, გარკვეულწილად ეს მესამედი მიმოვიზილო.

დასავლეთი

რა თქმა უნდა, დასავლეთ კონ-ფერენციის მთავარი აღმოჩენა "ფენიქს სანზი" და "სიეტლ სუპერ-სონიქსია". სიეტლელთა თამაში მა-რთლაც შთამბეჭდავია, მაგრამ ძნელი დასაჯერებელია, რომ "სუ-პერსონიქსმა" სეზონის ბოლომდე ასეთი წარმატებით იასპარეზოს. ფენიქსელთა თამაში კი ნამდვილად გვაძლევს იმის საბაბს, რომ მათ შე-სწევთ ძალა, სეზონის ბოლომდე შეინარჩუნონ ოპტიმალური ფორმა და წარმატებით ჩაამთავრონ რეგუ-ლარული სეზონი. "სანზთან" და "სუპერსონიქსთან" ერთად აღსანიშ-ნავია "სან-ანტონიო სფურზის" კარგეი თამაში. თუმცა, ტეხასელები არც შარშან და, მით უმეტეს, არც შარშანწინ გამოიყურებოდნენ ცუ-დად. ეს სამი გუნდი ნამდვილად კა-რგად ასპარეზობს, მაგრამ სამივეს ერთი და იგივე პრობლემა აქვს: ვერც ერთი ვერ დაიკვებნის ოპტი-მალური სათადარიგოთა სკამით. წარმატებები, რომელსაც ფენიქსე-ლები და ტეხასელები აღწევენ, იმ

კალათბურთელების დამსახურე-ბაა, რომლებიც სასტარტო ხუთე-ულს შეადგენენ. ამ შემთხვევაში, თუ რომელიმე კალათბურთელმა გულემა მიიღო, მისი შეცვლა, ფაქ-ტორივად, შეუძლებელი გახდება. მიუხედავად ამისა, "ფენიქს სანზი", "სიეტლ სუპერსონიქსი" და "სან-ან-ტონიო სფურზი" დასავლეთ კონ-ფერენციის საუკეთესო გუნდები არიან. რაც შეეხება სეზონის დაწყე-ბამდე ფავორიტებად გამოცხადებ-ულ "მინესოტა თიმბერვულვზს", "დალას მავერიქსსა" და "საკრამენ-ტო ქინგზს", ისინი თავიანთ დივი-ზიონებში მეორე პოზიციებზე არი-ან განლაგებული. თუმცა, აღსანიშ-ნავია ისიც, რომ ამ გუნდებში ლიგ-ის აშკარა სუპერგარსკვლავები თა-მაშობენ, მაგრამ მათი გარჯა საკმა-რისი არ არის გუნდის წარმატების-თვის. აი, ერთ გუნდში რომ თამაშო-ბდნენ კეევი გარნეტი, დირკ ნოვიც-კი და მაიკ ბიბი, მაშინ... თუმცა, ეს უკვე ფანტაზიის სფეროა.

კიდევ ერთი სიურპრიზი "იუტა ჯაზის" სამიწელი თამაშია. როგ-ორც ჩანს, ანდრეი კირილენკოს ტრავმამ ჯახმენებს დიდი პრობ-ლემები გაუჩინა. კირილენკოს არ-ყოფნაში ლიდერის ფუნქცია კარლ-ოს ბუზნერმა იკისრა, თუმცა, დავძ-ენ, რომ ბუზერისგან ლიდერი ვერ გამოივია. იუტელები მატჩს მატჩ-ზე აგებენ და მათი თამაშის გამოს-წორების პერსპექტივა არ ჩანს.

მოკლედ, დასავლეთ კონფერენ-ციაში ბევრი რამ გარკვეულია. გა-რკვეულია ისიც, რომ "ფენიქს სანზს", "სიეტლ სუპერსონიქსს",

სტივ ნეშის "ფინიქსი" - საუკეთესო ლიგაში.

"სან-ანტონიო სფურზს", "მინესო-ტა თიმბერვულვზს", "საკრამენტო ქინგზსა" და "დალას მავერიქსს" ვერაეინ შეეცილება ადგილს პლეი-ოფში. რომელი იქნება დანარჩენი ორი გუნდი, არავინ იცის, თუმცა, სავარაუდოდ, მაინც შეიძლება მათ გამოცნობა. ესენი იქნებიან "ლოს-ანჯელეს ლეიკერსი" და "დენვერ ნაგეთსი". "პიუსტონ როქეთსი" კი,

რომელზეც რეგულარული ჩემპიო-ნატის დაწყებამდე ეწერდი, ჩემპი-ონობის ერთ-ერთი ფავორიტია-მე-თქი, ძალიან ცუდ დღეშია და, ვფი-ქრობ, პლეი-ოფს მიღმა დარჩება.

აღმოსავლეთი

თუ თვალს გადავაგვებთ აღ-მოსავლეთ კონფერენციის სატურ-ნირო ცხრილს, დავინახავთ, რომ

კიკბოქსინგი

ქართული კიკბოქსინგის წარმატება ტაილანდში

ბოჩა ჭაპხიჩი

საპართაულო ტაიოქაოსა და კიკბოქსინგის ფედერაციის პრაზიდანტი ტაილანდის დედაქალაქ ბანგ-კოკში ჩატარდა მსოფლიო ჩემპიო-ნატი ტაილანდურ კრივში უმცრო-სი და უფროსი ასაკის სპორტსმე-ნებში, რომელშიც 62 ქვეყნის 1000-ზე მეტმა სპორტსმენმა მიიღო მონაწილეობა. საქართველოს ნაკრე-ბი არასრული შემადგენლობით - 6 წევრით გამოვიდა ამ ჩემპიონატზე. საქართველოს ნაკრები ტაილან-დში თავგადასავლებით, წვალებე-ით და დაგვიანებით ჩავიდა. თბი-ლისიდან ავტობუსით ორი დღე სტამბულამდე, ერთი დღე გაგერ-დით, შემდეგ სტამბულიდან ოთხ საათით თვითმფრინავით კატარში. იქ რაღაც გაუგებრობის გამო ერთი დღე ზედმეტად გაგვაჩერეს. ამის გამო რვასაათიანი ფრენის შემდეგ ტაილანდში დაგვიანებით ჩავედით. 18 წლამდე ასაკში 62 ქვეყნიდან ჩვენი გუნდი ხუთეულში მოხდა. რაც შეეხება უფროსებს, აქ ფო-რტუნამ ზურგი შეგვაქცია. გუნდის ლიდერმა გიგა კორძაძემ პირველ შეხვედრაში რუს სპორტსმენთან პირველივე წუთზე ხელი იტკინა და ვერ შეძლო ბრძოლის გაგრძელება. ოღენე ბოლაშვილს უკვე მოგებულ ბრძოლაში მსაჯებმა საეჭვო სიტუ-აციაში დისკვალიფიკაცია მისცეს. ხოლო დათო ჯვახიამ, რომელიც ასაკით ყველაზე უმცროსი იყო (16 წლის), ხორვატ სპორტსმენთან ნო-კაუშით მოგების შემდეგ, გამოუც-დელიობის გამო, თანაბარ ბრძოლა-ში შეხვედრა დათმო 25 წლის ამე-რიკელთან.

საბოლოოდ ახალგაზრდა სპო-რტსმენებმა კარგი შედეგი აჩვენ-ეს: ერთი ოქრო და ორი ვერცხლი. ცოტნე სამუშიამ კარგად ჩაა-

ტარა შეხვედრები, ფინალში ტაი-ლანდელი სპორტსმენი დაამარცხა და ოქროს მედალს დაეუფლა. ეს წლეულს მისი მეორე ოქროს მედა-ლია (ივნისში გერმანიაში ჩატარებ-ულ კიკბოქსინგის მსოფლიო ჩემ-პიონატზეც პირველი ადგილი დაი-კავა). ასევე წარმატებით გამოვიდა ლამა ზაუტაშვილი.

ფედერაცია მაღლობას უხდის ბატონ პეტრე ცისკარიშვილს თა-ნადგომისა და მხარდაჭერისთვის.

2004 წელს ფედერაციამ საერთა-შორისო არენაზე 15 სხვადასხვა სინ-ჯის, აქედან 4 ოქროს მედალი მოი-პოვა. ეს კარგი შედეგია, მიუხედავად იმისა, რომ ჩემპიონატებში საქარ-თველოს ნაკრები გუნდი არასრული შემადგენლობით მონაწილეობდა. ფედერაციამ თავისი 11 წლის არსე-ბობის მანძილზე 100-ზე მეტი სხვა-დასხვა სინჯის მეფელი მოიპოვა.

ასეთი შედეგების მიუხედავად, საქართველოში ეს შედეგები სათა-ნადოდ არ ფასდება. პრესა და ტე-ლევიზიები არ აშუქებენ. ეტყობა, შინაური მღვდლის ამბავია...

ერთ მაგალითს მოვიტან. წლე-ულს, 17 ოქტომბერს, სპორტის სა-სახლეში ფედერაციამ თავისი სახ-ნრებით ჩაატარა საერთაშორისო საქველმოქმედო ტურნირი კიკბო-ქსინგში დევიზით: "კიკბოქსინგი წარკომანისა და ტერორიზმის წი-ნააღმდეგ". მონაწილეობდნენ რუ-სეთის, ხორვატიის, აზერბაიჯანის, სომხეთისა და საქართველოს საუ-კეთესო სპორტსმენები. მონეველი იყვნენ როგორც მთავრობის, ისე საინფორმაციო საშუალებათა თი-თქმის ყველა წარმომადგენელი. სამწუხაროდ, არავინ მოსულა. ეს ღონისძიება შექდებოდა საბრა-შორისო ინტერნეტ-საიტებზე, უცხოეთის მრავალმა ქვეყანამ ინ-ტერესი გამოიჩინა, მოითხოვეს ინ-ფეომასალა, მრავალ ტელეარხზე

კოტნე სამუშიამ ოქროს მედალი მოიპოვა.

გაშუქდა თბილისის სპორტის სასა-ხლეში ჩატარებული ღონისძიება. ჩვენმა ღონისძიებამ თავისებური გავლენა მოახდინა ტაილანდის მსოფლიო ჩემპიონატის ორგანი-ზატრესი გამოიჩინა, მოითხოვეს ჩაატარეს ეგიდით "წარკომანის

წინააღმდეგ".

ფედერაციამ 30 ფილიალი და 2000-ზე მეტი სპორტსმენია გაერ-თიანებული. იმედია, მალე დადგე-ბა დრო, როცა საქართველოში ყვე-ლა დაფასდება დამსახურების მი-ხედვით.

HTB+ФУТБОЛ

07:00 NBA TV. NBA-ს დიდი თა-მაშები. წელი 1995. "SACRA-MENTO KINGS" - "MINNESOTA TIMBERWOLVES"

09:00 09:00-დან 12:00-მდე შეს-ვენება

12:00 თავისუფალი დარტყმა

12:15 საფეხბურთო უიკ-ენდი

13:00 განვლილი კვირის პიტ-აღ-ლუმი

14:45 საფრანგეთის ჩემპიონატი.

მატჩების მიმოხილვა

15:45 თავისუფალი დარტყმა

16:00 ესპანეთის ჩემპიონატი.

მატჩების მიმოხილვა

17:00 განვლილი კვირის პიტ-აღ-ლუმი

18:45 "ფეხბურთი ანიდან ჰაემდე"

19:15 "FUTBOL MUNDIAL"

19:45 თავისუფალი დარტყმა

20:00 სახვალთო ტელეპროგრამა

20:05 ინგლისის ჩემპიონატი. მა-ტჩების მიმოხილვა

21:00 იტალიის ჩემპიონატი. მა-ტჩების მიმოხილვა

21:55 ესპანეთის ჩემპიონატი. "ბა-რსელონა" - "ლევანტე". პირდა-

პირი ტრანსლაცია. შესვენებისას (22:45) - თავისუფალი დარტყმა

23:55 "ფეხბურთი ჭრილში"

00:25 00:25-დან 03:00-მდე შეს-ვენება

03:00 NBA TV - დღიური

03:30 NBA TV. "NEW YORK KNICKS" - "DALLAS MAVER-ICKS". პირდაპირი ტრანსლაცია

HTB+ΠΛΙΟΣ

10:00, 13:00, 19:00, 21:30 პრეს-ცენტრი

10:20, 21:45 "ქრონიკა"

10:25, 12:45 "პარმონის ფორმულა"

10:45 "ორშაბათამდე მივატყმო"

11:15 "რკინის ფაქტორი". ტელე-

ურნალი

11:45 სამბო. რუსეთის ჩემპიონატი

12:30 "ჰოკეი - პლუს"

13:15 ჰოკეი. ევროტურირი. "როს-ნის თასი". შედეგითი - რუსეთი

15:00 ფიგურული სრიალი. დიდი პრიზი ჩინეთში. ფინალი. ქალე-ბა დაფასდება დამსახურების მი-

18:00 სამოთსათხილამურო სპო-რტი. მსოფლიო თასის ეტაპი შვეიცარიაში. ქალები. სუპერგი-განტი

19:15 სამოთსათხილამურო სპო-რტი. მსოფლიო თასის ეტაპი ავ-სტრიაში. ვაჟები. გიგანტური სლალომი

20:00 "ვარსკვლავური სამშაბათი"

21:00 სნოუბორდი. მსოფლიო თასის ეტაპი ჰოლანდიაში

21:50 სახვალთო ტელეპროგრამა

22:00 "ჰოკეი - პლუს"

22:15 რუსული საჩოგბურთო სე-ზონი.

ავსტრალიის ლია ჩემპიონატი -

2004. მეოთხედფინალი. მარატ საფინი - ენდი როდიკი. შესვე-

ნებისას (00:15) - ახალი ამბები

EUROSPORT

10:30 ექსტრემალური სპორტი.

ექსტრემალური თამაშები - 2004

11:30 მულტისპორტი

12:00 ფეხბურთი - ევროგოლები

13:00 ფეხბურთი-გ-ო-ო-ო-ო-ო-ო!!!

13:15 სამთო თხილამურები.

მსოფლიო თასის ეტაპი შვეიცა-რიაში. ქალები. სუპერგიგანტი.

პირდაპირი ტრანსლაცია

14:45 მულტისპორტი

15:30 ველოსპორტი. საფრანგე-

თის-2004 ტურის შვიგნი

16:30 მხატვრული ტანვარჯიში.

მსოფლიო თასი დიდ ბრიტანეთ-ში. ფინალი

17:30 ფეხბურთი - ევროგოლები

18:30 ფეხბურთი. ამხანაგური მატჩი. ზიდანის გუნდი რომანო-

დოს გუნდის წინააღმდეგ

20:00 რალი. მსოფლიო ჩემპიო-ნატი. სეზონის მიმოხილვა

21:00 მულტისპორტი. წლის საუ-

კეთესო სპორტული მოვლენები

22:00 კრიგი. საერთაშორისო შე-

ჯიბრება

23:00 კრიგი. საერთაშორისო შე-

ჯიბრება იტალიაში. პირდაპირი ტრანსლაცია

01:00 ტრამპლინიდან ხტომა. მსო-

ფლიო თასის ეტაპი შვეიცარიაში

02:15 ახალი ამბები

02:30 სპორტული საბალო ცეკ-

ვები. მსოფლიო თასი მოსკოვში

ადამიანი, როგორც გონი, პრინციპებით აზროვნებაში

(განათლების რეფორმის შესახებ)

ქვეყანაში დაიწყო განათლებისა და მეცნიერების რეფორმა, რისი აუცილებლობაც ათეულობით წლების განმავლობაში მწიფდებოდა. ამჯერად სურვილი მაქვს, რამდენიმე მოსაზრება გამოვთქვა ჩემი თვლით დანახული სინამდვილის შესახებ. თუკი იგი ოდნავ მაინც წაადგება ამ რეფორმის შეუქცევად პროცესს, კმაყოფილი დავრჩები.

I. სწავლების ენა მარტივი და გასაგები უნდა იყოს

თავიდანვე უნდა ვთქვა, რომ პრინციპულადაა დასახვეწი ჩვენს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სწავლების ენა. სამწუხაროდ, ახალგაზრდების დიდძალი ენერგია ფუჭად იხარჯება “რეზუსერბის” ტიპის სახელმძღვანელოების შესწავლაში. უაღრესად რთული ენა, გაუგებარი და უშინაარსო წინადადებანი ჩვეულებრივი მოვლენიდან განსავლო წიგნებისათვის. ხშირად არ ვითვალისწინებთ იმას, რომ სწავლების სხვადასხვა დონე ენობრივადც განსხვავებული დონის სახელმძღვანელოებს მოითხოვს. ზოგჯერ აბიტურიენტებრივი გამოჩენილად განსხვავებულიც ვერ ამძლავნებენ დიდ განსხვავებას სტუდენტების სახელმძღვანელოებისაგან. ასე რომ, სწავლების ენა გაუცხოებული ხდება ახალგაზრდის ასაკისაგან, რისი გამკითხავიც არავინაა. რამდენიც გნებავთ, იმდენი მაგალითის მოტანა შეიძლება, მათ შორის ჩემი სპეციალმიდანაც. ბევრჯერ უთქვამთ სტუდენტებს, ვკითხულობთ და ვერაფერს გვაგებულობთ. ვფიქრობ, ღირს ამ საკითხზე უსერიოზულო დაფიქრება. **არავის არა აქვს უფლება, ხელი შეუწყოს ახალგაზრდების ენერგიის ფლანგვას და მაიი ტვინის დამახინჯებს.** ცხადია, ყველა ვერ იქნება სერგო ჯორბენაძე, მაგრამ ხომ შეიძლება იყოს ის, რაც ხარ და არ გქონდეს სასწავლო წიგნის წერის პრეტენზია? თუ ვინმეს ეჭვი ეპარება ჩემს ნათქვამში, მე შემიძლია მას კონკრეტული ფაქტებით დაფუძასტურო ეს. აქედან დასკვნა: **საშუალო და უმაღლესი სწავლება საჭიროებს ისეთ ენას, რომელიც ახალგაზრდას კი არ დააბნევს და შეაძლებს განათლებას, არამედ შეაყვარებს მას.**

სახელმძღვანელოთა ენობრივი სტილის სიმარტივე პირდაპირაა დამოკიდებული სასწავლო მასალის შინაარსის გადმოცემის სიმარტივეზე. ყველაზე მეტად ეს ვერ ხერხდება საშუალო სკოლაში. ამასწინათ, ნათესაებთან სტუმრობისას, ვნახე თუ როგორ “იჭყლებდა” ტვინს მასწავლებელი V კლასის მოსწავლისათვის ვეფხისტყაოსნის რამდენიმე სტროფი რომ აესხნა. ვიფიქრე, ნავეძოლები მეთქი, მაგრამ არც მე გამომივიდა არაფერი. **მე ვერ დავინახე დიდი განსხვავება კანონის ურთულესი ნორმების განმარტებას და აღნიშნული სტროფების განმარტებას შორის.** ამის შემდეგ დაერწმუნდი, რომ ლიტერატურის სწავლებაში ყველაფერი ვერ ყოფილა რიგზე და აქ მართლაც საჭიროა სერიოზული დაფიქრება. **დაუშვებელია, მოწაფეს ქართული ლიტერატურა მათემატიკის ამოცანების კრებულებად უქციო.** იგივე უნდა ითქვას ამ საგანში გამოცდების პროგრამებზეც. საკმე იქამდე მივიდა, რომ, რასაც “სისხლხორცდანთხეული” აბიტურიენტი წერით გამოცდაზე აკეთებს 3-4 საათის განმავლობაში, იმავე პირობებში (სათანადო წყაროების დახმარების გარეშე) უფჯვლად გაუფიქრებდოდა მისი გაკეთება ზოგიერთ თავმომწონე ლექტორ-მასწავლებელს. ასეთ ვითარებაში როგორ გინდა თქვა, რომ ყველაფერი ძველებურად უნდა დარჩესო. თუ გნებავთ, აბიტურიენტებისათვის შექმნილი სამართლის(მცოდნეობის) სახელმძღვანელოები ავილოთ. მართალია მოკლედ, მაგრამ ფაქტობრივად ისინი მოიცავენ ზოგიერთი დისციპლინის თითქმის ყველა პრინციპულ საკითხს, რასაც სტუდენტები ხუთი წლის განმავლობაში სწავლობენ. ცხადია, ამას ჰქონდა დადებითი ეფექტი, პირველურსივლი გაუცხოებული არ ხვდებოდა ლექცია-სემინარებს, მაგრამ ესეც ზომ ახალგაზრდის ენერგიის ნაადრევი გამოფიტვის ხარვეზ ხდებოდა. ყოველივე ამან არ შეიძლება არ დაგვაფიქროს სწავლების სტილისა თუ შინაარსის გამართკეცვის თაობაზე. **რეფორმის ამოსავალი დებულება უნდა იყოს ახალგაზრდის ენერგიის ვირიფიული ღირებულებითი ხარვეჯა.**

II. უნდა ვიცოდეთ, რა ვასწავლით, ანუ ცოდნა დასეული უნდა იყოს

ერთ-ერთი მთავარი საკითხი განათლების რეფორმის საქმეში

ცოდნის ღირებულების საკითხია. ეს ნიშნავს იმას, რომ ახალგაზრდა უნდა სწავლობდეს იმას, რაც ფაქსეული და აუცილებელია. ახალგაზრდის ტვინი უმნიშვნელო და მეორეხარისხოვანი საკითხებით არ უნდა დამძიმდეს. ისეც ისტორიის მაგალითს მოვიტან. მასხოსს, ერთი აბიტურიენტი თავს იწონებდა, 1500-მდე ისტორიული თარიღი ვიცო. ეტყობა, ამ ბავშვის მასწავლებლისათვის ისტორია თარიღების ისტორიაა. თუ ზუსტი თარიღი ახალგაზრდამ ვერ დაასახელა, ეს მას ნაკლად ჩათვლება. რა თქმა უნდა, არის საკრალური თარიღები, რაც მან აუცილებლად უნდა იცოდეს, მაგრამ, თუ გითხრა, რომ სამართლის ესა თუ ის ძეგლი ამა და ამ საუკუნეშია შედგენილი, ეს არ უნდა იყოს საკმარისი. მაინცდამაინც ზუსტად წლები უნდა დაასახელო? ბევრჯერ გამიგონია, რომ უცხოელ მეცნიერებს ვაპკვირებობათ, როცა ჩვენს მეკლევარებს უზარმაზარი ენერგია დაუხარჯავთ იმის გასარკვევად, ესა თუ ის მეფე ორი-სამი წლით ადრე დაბადებულია თუ გვიან. ახალგაზრდისათვის არაა მთავარი ის, თუ ვინ რამდენჯერ მოიქნია ხმალი და რამდენი კაცი დახოცა. **მან ისტორია უნდა ისწავლოს, როგორც თავისი ქვეყნის კულტურისა და სახელმწიფოებრიობის განვითარების უმნიშვნელოვანესი მოვლენების ისტორია.** ისტორია არ უნდა დავიკვივანოთ მხოლოდ მეფეთა ცხოვრების ისტორიამდე. ისტორია ესაა მოვლენათა ისტორია. ერთ ოდიოზურ პიროვნებას უთქვამს: “განსაკუთრებით ყურადღება უნდა მიექცეს ისტორიის სწავლებას. საშუალო სკოლის 100 კურსდამთავრებულიდან 99-ს მხოლოდ რამდენიმე თარიღი და ეპიზოდი ახსოვს ჩვენი ისტორიიდან. უმთავრესი ფაქტები კი, რომლებიც უნდა იცოდნენ და ყოველთვის ახსოვდეთ, მათ არც კი გაუფიქლიათ. ისტორიის შესწავლის მიზანი წარსულის გაცნობა კი არ უნდა იყოს, არამედ გამოცდილების მიღება მომავალი ცხოვრებისათვის. ამიტომ უდიდესი ყურადღება უნდა მიექცეს რომის ისტორიის შესწავლას, რომელიც დიდ გამოცდილებას გვძენს”.

ყოველივე აღნიშნული აუცილებლად გასათვალისწინებელია სამართლის ისტორიის შესწავლისას. მე თვითონ ამ დარგის სპეციალისტიც ვახლავართ და გული მუეზნება, რომ აქაც საჭიროა მთავარ საგანსა და ზომიერებას დავუბრუნდეთ. ბევრ ქვეყანაში რომის კერძო სამართალს ასწავლიან თანამედროვე სამართალთან კავშირის კუთხით. ნეროლებიც კი ქვეყნდება რომის სამართლის დღევანდელი მნიშვნელობის შესახებ. არ იქნებოდა ურიგო, თუკი ამ კუთხითაც დავინახავდით რომის სამართალს. მსგავსი კავშირი შეიძლება დაიდგინოს ძველი და ამაჟინდელი ქართული სამართლის ურიოერთობაშიც. **ამ დარგშიც ახალგაზრდების ტვინი ძველი სამართლის ძირითადი თავისებურებებით უნდა შემოიფარგლოს და არა ათასი წწრილმანით.** ყველაფერი ეს ადვილად ჯდება ახალგაზრდის ცნობიერებაში და მასსოვრობიდანაც აღარ ვარდება. **ისტორიით ისე არ უნდა დაგტვირთოთ ახალგაზრდა, რომ მან დროის შეგრძნება დაკარგოს და ვეღარ გაარკვიოს, რომელ დროში ცხოვრობს იგი. ისტორია ყველა შემთხვევაში აწმყოს სამსახურში უნდა იდგეს და არა აწმყოს ადგილს იკავებდეს.** ანმყო თუ არ გვიგარდა, წარსულში კი არ უნდა გადიკარგო გულხელდაკრეფილი, როგორც ეს ხშირად გვჩვევია ხოლმე, არამედ წარსული მომავლის შესაქმნელად უნდა გამოიყენო. როცა პოლიტიკურ და სამართლებრივ მოძღვრებათა ისტორიაზე საუბარი (იგივე სამართლის ფილოსოფიაზე), უშუაობისა ახალგაზრდად შეისწავლოს ის ძირითადი მოძღვრებები, რომლებმაც პრინციპული გავლენები მოახდინეს სამართლებრივი აზრის განვითარებაზე და არა ყველა “ლაჭილუჭა” მოაზროვნის ბოდვები დაეაზუთხინოთ. ახალგაზრდამ თავად უნდა შეძლოს მათი ნაწარმოების მთლიანად თუ არა, ნაწილობრივ გაცნობა მაინც. ასე თუ მიუვადებთ, პროგრამა ამ დარგში ერთი-ორად შემცირდება. იგივე მინდა ვთქვა საზღვარგარეთის ქვეყნების სახელმწიფოსა და სამართლის ისტორიაზე. ახლანდელი მდგომარეობით ახალგაზრდას უწევს ასეულობით ახალგაზრდა თუ უმნიშვნელო ფაქტების დამახსოვრება. ბატონებო, გადაიღალა ახალგაზრდის ტვინი “შეიძლება კაცს მამქანის ნომრები აზეპირებინო”? სხვათა შორის, მე რომ სტუდენტი ვიყავი ერთი კეთილი პროფესორი არათუ ყველა თარიღს, არამედ მოვლენათა დადგო-

მის საათებსაც გვაზუთხვინებდა, უფრო მეტიც, მოგვთხოვა საბჭოთა კონსტიტუციის ყველა მუხლის დაზეპირება. შეგეკითხებოდა 50-ე მუხლში რა წერიაო და შენც უნდა გეპასუხა. მეტს აღარფერს ვიტყვი ისტორიაზე, გული რომ არ ვატკინო ჩემს მეგობრებს.

III. მთავარია პრინციპებით აზროვნება და მასალის სწორად შერჩევა

არსებითად უნდა დაიხვეწოს სწავლების მეთოდოლოგია. ახალგაზრდას არ უნდა შევთავაზოთ უსისტემო მასალების გროვა. პრაქტიკა მოწოდს, რომ ბევრი ინფორმაციის ცოდნა ჯერ კიდევ არ ნიშნავს იმას, რომ შეგიძლია მათი სწორი ახსნა-განმარტება. მე მინახავს ადამიანები, რომლებმაც ბევრი იცინი, მაგრამ ვერ ლეზულობენ სწორ გადამწყვეტილებას. ასევე მინახავს ისეთებიც, რომლებმაც ცოტა იცინი, მაგრამ არ უჭირთ სწორი გადამწყვეტილების მიღება. **საქმე ის არის, რომ ის, ვინც ფლობს გასაღებს, მას სწორად მოქმედებაც შეუძლია.** ასეთი ჩემს სპეციალობაში სამართლის პრინციპებია, რომლებიც წარმოადგენენ ხერხემაწესებისმიერი ინსტიტუტის ორგანიზმისათვის. თუკი ჩვენ ამ პრინციპებს შევასწავლით ახალგაზრდებს, რომლებიც უხვადაა ნებირსმიერ დარგში, მათ მუდამ ემახსოვრებათ მთავარი და აღარ დასჭირდებათ ყოველი წერილობითი გამოიტენონ თავი. **ახალგაზრდამ სამართლის წარმოთა გაზუთხვა კი არ უნდა ისწავლოს, არამედ მათი სწორი ახსნა-განმარტება.** ეს კი შესაძლებელია აღნიშნულ ფასეულობათა ცოდნის საფუძველზე. ამიტომ მიმაჩნია, რომ ცდებია ის ლექტორი, რომელიც ელემენტარული დებულებების დამახსოვრებასაც აიძულებს სტუდენტებს. პირადად მე ამ პრინციპების ცოდნამ დიდი დახმარება გამოიწია კანონთა ასხნა-განმარტებაში. ყოველივე აღნიშნული კიდევ ერთხელ მეტყველებს იმაზე, თუ რამდენად აუცილებელია ახალგაზრდებისათვის საზოგადო სამართლებრივ ფასეულობათა ცოდნა. **სწორედ პრინციპებში ჩანს სამართლებრივი სხეულის ნამდვილი სურათი. ადამიანი, როგორც გონი, პრინციპებით აზროვნებაში ვინდნება.**

უცხოური გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ სტუდენტები არ უნდა გადაიტვირთონ სასწავლო მასალით. არ უნდა დაგვაფიქმდეს, რომ პირველი საფეხრის უმაღლესი განათლება არ ამზადებს მეცნიერებს. სპეციალისტის მოსამზადებელი მასალა უნდა განსხვავდებოდეს მეცნიერის მომზადებისაგან. თუ გერმანიის მაგალითს ავიღებთ, იქ ამ მხრივ სახელმძღვანელოებიც არსებობს. სტუდენტებისათვის ინერება მოკლე სახელმძღვანელოები, დოქტორანტებისათვის კი დიდი სახელმძღვანელოები. ეს გარემოება აუცილებლადაა მხედველობაში მისაღები. გარდა ამისა, სასემინარო-პრაქტიკული მასალის შერჩევამაც ზომიერება უნდა დაიცვათ. **არ უნდა იყოს გამართლებული ერთი სემინარის ფარგლებში სტუდენტებს უაზრავი დასახელების სტატიის (მათ შორის ზოგჯერ წიგნების) შესწავლა მოვთხოვით.** ამას ნამდვილად აქვს ადგილი და მერწმუნეთ, იგი უაზროდ ფტაცვს ახალგაზრდის ენერგიას, ხეირიანად ვერ უწყობს ხელს თემების სრულად ათვისებას. **ასე რომ, უნდა შეირჩეს მთავარესი და სტუდენტის შესაძლებლობებზე მორგებული ლიტერატურა.** როგორ გავჩინოთ, თუ უკუჩსთვიაა უფარგისი უზომო კვება, მოჭარბებული ლიტერატურა ტვინისთვის კარგი იქნება? მოკლედ, ლექტორი უნდა ესმოდეს, რომ არ შეიძლება მან იმდენი მოსთხოვოს სტუდენტს, რამდენიც თვითონ იცის. ვწუხვარ, მაგრამ ამ კატეგორიის მასწავლებლებიც მოიძებნებიან. მოკლედ, ამ შემთხვევაებში ზომიერება ყველაზე კარგი მასწავლებელია. მნიშვნელოვანია ის, რომ ჯერ სტუდენტის გულს ვაგრძნობინოთ არჩეული სპეციალობის სიყვარუბა და შემდეგ ტვინს. ყველა სპეციალობაში მოიძებნება სამაისო წიგნები და სწორედ მათი წაკითხვა უნდა ვურჩიოთ ახალგაზრდებს. იურისპრუდენციაში მე ასეთად მიმაჩნია რუდოლფ იერინგის “უფლებისათვის ბრძოლა”. ამ ნაწარმოებს ნამდვილად შეუძლია ახალგაზრდის გულს სამართლის სიყვარული გაგრძნობინოს. ზოგი ახალგაზრდა ისე ამათვრებს უმაღლესს, რომ მერე გებულობს მისი არსებობის შესახებ. **არც ერთი სანტის შესწავლა არ შეიძლება, თუ იგი არ შეიყვარე. სიყვარული კი კარგ**

ნაშრომებს მოაქვს. ამიტომაა მნიშვნელოვანი მასალის სწორი შერჩევა.

IV. სწავლება თეორიისა და პრაქტიკის ერთიანობის შეგრძნებით უნდა წარიმართოს

თეორიული და პრაქტიკული სწავლების ერთ ორგანიზმად შერწყმა სერიოზული თავისებურება უნდა იყოს განათლების რეფორმისა. სამწუხაროდ, საბჭოთა სინამდვილეში უნივერსიტეტები პრინციპულად თეორიულ სწავლებაზე ორიენტირებულ დაწესებულებებს წარმოადგენდნენ. პრაქტიკული ჩვენების ჩამოყალიბება სიმბოლური დეტვირთვის ხასიათს ატარებდა. მოკლედ, მეთოდოლოგია ასეთი გახლდათ: აქ უნივერსიტეტში სტუდენტი თეორიულ განათლებას მიიღებს, მისი გამოყენების პრაქტიკას კი პროფესიული მუშაობის შემდეგ გაიგებსო. მოკლედ, თეორია და პრაქტიკა მუდლის ორ მხარედ განიხილებოდა. ამის დასტურია ისიც, რომ იმ ვიკითად ნახავდით სამეცნიერო ხარისხის მქონე პრაქტიკოს მუშაკს. თითქოს სამეცნიერო წოდება მარტო ლექტორ-მასწავლებლებს უნდა ჰქონოდათ. თანდათანობით დაინგრა ეს ხელოვნურად აღმართული კედელი და ცხოვრება ისე წავიდა, რომ მეცნიერება დამკვიდრდა პრაქტიკაში და პრაქტიკა მეცნიერებაში. მათი ერთმანეთისაგან გაუცხოება წარსულს ჩააბრდა. უნივერსიტეტებში საფუძველი ჩაეყარა თეორიისა და პრაქტიკის ორგანული ერთიანობას. ეს კი ნიშნავს თეორიული პოსტულატების პრაქტიკული დასავლეთის უნივერსიტეტებში ეს ერთიანობა განსაკუთრებითაა გამოკვეთილი. იქ სახელმძღვანელოები გამოქვეყნდება ყოველდღიური ცხოვრებისეული კაზუსებით. ასეთი მიდგომით სტუდენტები მომზადებულიები ხდებიან მომავალ საქმიანობას.

V. სტუდენტი უნდა გახდეს სასწავლო პროცესის აქტიური თანამონაწილე

პრინციპულადაა შესაცვლელი ლექტორ-მასწავლებლისა და სტუდენტის ურთიერთდამოკიდებულება. არ შეიძლება იგი ისე წარმოვიდგინოთ, თითქოს ლექტორმა ყველაფერი იცის, სტუდენტმა კი არაფერი. უამბიციო ლექტორი სტუდენტებისაგანაც სწავლობს. ჩვენს პრაქტიკაში ბევრჯერ ყოფილა, როდესაც სტუდენტს ისეთი საკითხი დაუყენებია, რომელიც სხვა შემთხვევაში არ დადგებოდა. მსგავს ვითარებას ჰქონია ადგილი სასამართლო პრაქტიკაშიც. მასხოს, მოსარჩელემ, რომელიც პროფესიით ინჟინერი იყო, სასამართლოს სთხოვა: **ბატონო მოსამართლეო, ნუ ხელმძღვანელობთ ამ კანონებით, დამიდგინეთ სამართალი, რომელიც კონსტიტუციის შესაბამეა.** ამის მიქმელს შეიძლება არც კი ჰქონდა გაცნობიერებული, სამართლის არსების საკითხი რომ წამოჭრა. სტუდენტი კი არ უნდა დატუქსო, როცა თავის აზრს გამოთქვამს ლექციის დროს, არამედ საჭიროა, კარგად მოუსმინო და ამ ლექციის თანამონაწილედ აქციო. ცხადია, მე მხედველობაში მაქვს ამის დაშვება ზომიერ ფარგლებში, ისე რომ, ლექტორის უფსუცეურ დანიშნულებას ხელი არ შეშალოს და ისე არ გამოგვივიდეს, ვეღარ გავარკვიოთ, ვინაა მასწავლებელი და ვინ მოწაფე. ეს რაც შეეხება ლექციას. სასემინარო-პრაქტიკულ მეცადინეობებში აშკარად გამოკვეთილია სტუდენტის როლი. საბჭოთა სამართლის ხანში ასეთი წესი გვიწმნდა: ლექტორი მისცემდა სტუდენტს რომელიმე თემას და სტუდენტები რიგრიგობით აყვებოდნენ მას სემინარებზე. ასეც მასალების მთელი გროვა გადმოიცემოდა. ზოგიერთი ლექტორი სახელმძღვანელოდან ერთი სიტყვის გამოტოვებასაც არ გააპატიებდა. ახლა ბევრად შეიცვალა მიდგომები და ევროპული უნივერსიტეტების სიი იგრძნობა ჩვენთან. სტუდენტები თეორიული მომზადების საფუძველზე უკვე ცალკეულ კაზუსებზე უმჯობესი სხიან. საამისოდ გამოდის პრაქტიკული სახელმძღვანელოები. ეს აშკარად დატყობის სამართლისმცოდნეობის სპეციალობას. სამწუხაროდ, ამ დარგშიც ზოგიერთი ლექტორი არ ღალატობს წარსულს და მხოლოდ გაზუთხულის მოსმენით კმაყოფილდება. ვფიქრებ, ამ მხრივ უცხოური გამოცდილების გადმოღების პროცესი არ უნდა შეწყდეს.

VI. კერძო უმაღლესი სასწავლებლების რიცხვი უნდა შემცირდეს

ჩვენში სოკოებივითაა მომრავლებული კერძო უმაღლესი სასწავლებლები. ამ საკითხზე ბევრი დავა-კამათი იყო, მაგრამ მის გადაჭრას ბოლო არ უჩანს. ახლა არ ვიცი, მაგრამ ერთ დროს ისეთი მდგომარეობა შეიქმნა, რომ ვისაც კი მოეპოიანებოდა, უმაღლეს სასწავლებელს გახსნიდა. საამისოდ ერთ-ერთი მთავარი კრიტერიუმი იყო ის, რომ ამის მსურველს ლექტორ-მასწავლებელთა საკმარისი სია უნდა წარედგინა განათლების სამინისტროში, რომ დაერწმუნებინა იგი მომავალი სასწავლებლის სიცოცხლისუნარიანობაში. გვიან მიხვდი, თუ რატომ მომმართავდნენ სხვადასხვა სასწავლებლების დამფუძნებლები შემდეგი თხოვნით: გვიანდა, რომ ჩვენთან ნაიკითხვოთ ფაქტებიც და თუ შეძლებთ, იქნებ ეს წერილობითაც დაგვიდასტუროთ. მეც ასე ბევრჯერ დავადასტურე, თუმცა ამის შემდეგ ზოგიერთებს აღარც გავცხენებოვარ. ამასწინათ, ჩემი ერთი ძველი ნაცნობი შემხვდა, რომელიც ათი წელია არ მინახავს და შემახსენა - თქვენ ჩვენი ინსტიტუტის სამეცნიერო საქტის ღირსეული წევრის ბრძანდებითო. არც ახლა ვიცი, რომელ სასწავლებელზე იყო საუბარი. ვინ იცის, რამდენი უმაღლესი სასწავლებლის ლექტორი ვარ და ეს მე არ ვიცი. ჩემწმარ მდგომარეობაში, ცხადია, უამარავი პროფესორ-მასწავლებელი იქნება. სიორმად ჩვენი ინსტიტუტის სამეცნიერო მდგომარეობა უაღრესად კრიტიკულია. კაცივინი არ არის გამკითხავი, თუ ვინ კითხულობს ასეთ სასწავლებლებში ლექციებს. იცოცხლე, დიპლომა სასწავლორად გატოლდებოდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიპლომთან. მერე მოდის ასეთი კაცი შენთან და ასპირანტებული ჩამაბრებს ითხოვს. ვეკითხები ხოლმე, ვინ გკითხავდათ ლექციებს-მეთქი. იმისთანა გვარებს დაგისახებლებენ, კაცივინია რომ არ გაუგონია. წიგნი არ წაუკითხავთ და ხარისხებს ეპოტნებიათ. ფაქტობრივად, ისე გამოდის, ასეთი სასწავლებლები იმიტომაც შექმნილი, რომ თვითონ ლექტორებმა აიმაღლონ ცოდნა. უფრო მეტიც, ეს სასწავლებლები სხვა ხერხებსაც მიმართავენ. ასეთ შემთხვევას ნავაწყნდე: ერთ-ერთი უმაღლესი სასწავლებლის კედელზე გამოკრული იყო ლექცია-სემინარების ცხრილი და ისეთი ხალხი იყო პროფესორებად მოხსენიებული, რომელთაც საერთოდ არა აქვთ სამეცნიერო ხარისხი. ყოველივე ამას შედეგად მოჰყვა ყალბი დიპლომების მომზადლება. კომუნისტების დროს ის მაინც კეთდებოდა, რომ ასეთი დიპლომის მსურველი დროებით გადაიკარგებოდა სადმე, სწავლის იმიტაცია რომ შეექმნა. ახლა კი სრულიად უსირცხვილად შენს გვერდით შეიძლება იჯდეს, ერთხელაც არ წამოსცდეს, რომ სწავლება და თუ გაიგო, რომ უღიპლობობით საფრთხე ექმნება, მერე დღეს დაგიდებს მაგიდაზე მას. მქონია ამისი გამოცდილებაც. ხალხში ხომ არაფერი იმალება.

აღარ გავაგრძელებ ამ უხეიერებაზე საუბარს. აშკარაა, რომ აქ წესრიგია დასამყარებელი. თუმცა, ისიც უნდა ითქვას, რომ ბევრმა კერძო უმაღლესმა სასწავლებელმა ნამდვილად გაამართლა და ისინი ტოლს არ უდებენ საკმაოდ ცნობილ სახელმწიფო სასწავლო დაწესებულებებს. მათ უექველად მხარდაჭერა სჭირდებათ. გაჭირვებაში გაუთხარია, თორემ უმაღლესი განათლება მთლიანად სახელმწიფო სასწავლებლებში უნდა მიმდინათ, რომელთა მთავარი მიზანია ლაზარეშების, მთი უმეტეს, ისეთ დარგში, როგორიცაა სამართლისმცოდნეობა. ახალგაზრდობაც მიხვდა, რომ ასეთ “ცეხებში” ბევრს ვერაფერს შეიძენდნენ და ამანაც განაპირობა სახელმწიფო უნივერსიტეტებში შემსუფთოთა რიცხვის ზრდა. ამ დარგში რეფორმის ჩატარებისას ყურადღება უნდა მიექცეს ჩვენს რეგიონებში. **არ შეიძლება ყველა სიკეთით სარგებლობის ადგილი იყოს დედაქალაქი. რეგიონებში უნდა ადუღდეს კულტურული ცხოვრება.** იქ უმაღლესი განათლებისათვის ხელის შეწყობა სპეცის თანაბარი განვითარების სერიოზული გარანტია იქნება.

VII. აბიტურიენტი საშუალო სკოლაში უნდა მოამზადოს

დღემდე საშუალო სკოლა ვერ უზრუნველყოფდა აბიტურიენტის მომზადებას. თუ ცოტას გადავაჭარბებთ, მისი დანიშნულება იყო სა-

შუალო განათლების ატესტატის გაცემის ფორმალური ფუნქციის შესრულება. უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელი მოწაფეები მე-10, მე-11 კლასებში, ფაქტობრივად, ემიჯნებოდნენ სკოლას და რეპეტიტორებთან მეცადინეობით სწავლებოდნენ იმას, რაც ამ სკოლას უნდა მიეცა მათთვის. ყველასათვისაა ცნობილი, თუ რა უჯდება აბიტურიენტის ოჯახს ეს. შედარებით კარგი ტრადიციები იყო შემორჩენილი სოფლის სკოლებში. მე მინახავს დიდთოვლობისაა მოწაფე და მასწავლებელი საათობით დროს ანდომებდნენ სკოლაში მისვლას, გაკვეთილი რომ არ გაცდენილიყო. ამის შედეგი იყო ისიც, რომ აბიტურიენტთა დიდი ნაწილი, რომლებიც კერძო მასწავლებლებთან ყოველგვარი დამატებითი მომზადების გარეშე ორიცხვობდნენ უმაღლეს სასწავლებლებში, ძირითადად სოფლის (რეგიონების) სკოლადამთავრებული მოწაფეები უნდა იყვნენ. **საშუალო სკოლაში უნდა იტვირთოს აბიტურიენტის მთლიანად მომზადების ფუნქცია.** კერძო მასწავლებლები არც ერთ ქვეყანაში არაა აკრძალული, მაგრამ ამ გზით განათლების მიღება წესი არსად არ გაუხდარა. ისე არ უნდა მოხდეს, რომ საშუალო სკოლის გვერდით, ფაქტობრივად, არსებობდეს მეორე “საშუალო სკოლა”. საამისოდ აუცილებელია, სკოლის მასწავლებლებს ისეთი პირობები შეუექმნათ, რომ მათ სკოლის გარეთ აბიტურიენტების მომზადებაზე კი აღარ იფიქრონ, არამედ მივიღო ენერგია სკოლაშივე გახარჯონ. იგივე უნდა ითქვას უმაღლესი სასწავლებლების ლექტორ-მასწავლებლებზეც. ასე რომ, თუკი პროგრამაც გამართვდება და მასწავლებელთა პირობებიც გაუმჯობესდება, მაშინ საშუალო სკოლადანვე შეაღებს უმაღლესი სასწავლებლის კარს სკოლის მოწაფე, როგორც ეს ერთ დროს იყო.

VIII. მეცნიერების რეფორმა გარდაუვალია

განათლების რეფორმა მჭიდრო კავშირშია მეცნიერების რეფორმასთან. ამ დარგში ბევრი რამაა შესაცვლელი. ინტელექტუალური საკუთრების განვითარებისათვის ხელისშეწყობა სახელმწიფო პოლიტიკის უმთავრეს ფასეულობად უნდა იქცეს. ჩვენი ქვეყნის გამედრება ამ ფაქტორზეცაა მნიშვნელოვნად დამოკიდებული. არიან ქვეყნები, რომლებსაც ინტელექტუალური საკუთრების პრუნვით მილიარდები შეაქვთ ქვეყნის ბიუჯეტში. ქართველი არამგვარი საკუთრების შექმნისთვისაა გაჩენილი, რაზედაც მეტყველებს ჩვენი მეცნიერების ისტორია. რეფორმის პროცესში არ უნდა დაზარალდნენ მეცნიერებანი, რომლებიც დედაბოძად ედგნენ როგორც ქართულ სახელმწიფოებრიობას, ისე ქართულ ცნობიერებას, კერძოდ, როგორიცაა ქართველოლოგიური მეცნიერებანი. მოკლედ, ხელის შეწყობა სჭირდება როგორც სულიერი ფასეულობების შექმენად მეცნიერებებს, ისე იმათ, რომელთა შედეგებიც კონებრივ ფასეულოებაში აისახება. საამისოდ კი **საჭიროა მეცნიერების ორგანიზაციის ისეთი სისტემის დამკვიდრება, რომელიც უზრუნველყოფს მეცნიერების შემოქმედებით თავისუფლებას.** მეცნიერეებისათვის მიუღებელია ადმინისტრაციულ-მმართველური სისტემები. არადა, იგი შეიძლება იხილოთ ნებისმიერი პატარა განყოფილების დონეზეც კი, როცა ბევრი ლაზარეშების, ისე იმათ, რომელთა შედეგებიც კონებრივ ფასეულოებაში აისახება. საამისოდ კი **საჭიროა მეცნიერების ორგანიზაციის ისეთი სისტემის დამკვიდრება, რომელიც უზრუნველყოფს მეცნიერების შემოქმედებით თავისუფლებას.** მეცნიერებისათვის მიუღებელია ადმინისტრაციულ-მმართველური სისტემები. არადა, იგი შეიძლება იხილოთ ნებისმიერი პატარა განყოფილების დონეზეც კი, როცა ბევრი ლაზარეშების, ისე იმათ, რომელთა შედეგებიც კონებრივ ფასეულოებაში აისახება. საამისოდ კი **საჭიროა მეცნიერების ორგანიზაციის ისეთი სისტემის დამკვიდრება, რომელიც უზრუნველყოფს მეცნიერების შემოქმედებით თავისუფლებას.** მეცნიერებისათვის მიუღებელია ადმინისტრაციულ-მმართველური სისტემები. არადა, იგი შეიძლება იხილოთ ნებისმიერი პატარა გან

ფოტოგალერეა

მთაზე ერთი კაცი მიდიოდა.

ავტორი: ბესო გულაშვილი

TV პროგრამა

21 დეკემბერი

რუსთავი - 2

07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელე-ლიპუცები" 10.00 სერიალი "ეკლეზი-მაგრე 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.50 კურიერი 12.20 სერიალი "შეყვარებუ-ლი ქალები" 13.30 მხ. ფილმი "პირდა-პირი მოქმედება" (გ) 15.25 "ქართული ფეხბურთი" 16.30 სერიალი "ეკლეზი-მაგრე 17.25 "ტელელიპუცები" 18.20 "რობოტი და რობოტუნა" 18.55 სერიალი "ბევერლი ჰილზი" 19.45 პა-ტრული 19.55 სერიალი "შეყვარებუ-ლი ქალები" 22.00 ლამის შოუ 23.00 დოკ. ფილმი 00.00 მხ. ფილმი "კაცი, რომელმაც ღმერთს უწვილა" (18) (ბი-

პირველი არხი

შესაძლებელია ცვლილებები 08.00 "ადრე" 10.00 დოკ. ფილმი "გრანდიო-ზული გაქცევები" 11.00 სერიალი "მემ-კვიდრე ლუნა" 12.00 "მთავარი" - სა-ინფ. პროგრამა 12.20 ანიმაციური ფი-ლმები "კლიფორდი" 13.00 "სარჩევი" 14.00 სერიალი "მაქსიმო ჩემს გულში" მე-2ს. 15.00 "მთავარი" 15.30 მხ. ფილმ "ორი ცხოვრება" 17.30 ქართული ტე-ლეფილმი 18.00 "მთავარი" 18.30 სერი-ალი "განთქმული ჯეტ ჯექსონი" მე-2 ს. 19.00 "პოლმარკი" წარმოგიდგენთ - "დევიდ კოპერფილდი" 1-ლი ს. 20.00 "მთავარი" 20.45 "ბაბილინა" 21.00 სე-

რიალი "მემკვიდრე ლუნა" მე-2 ს. 22.00 დოკ. ფილმი "პარალელური სამყაროე-ბი" 23.00 "პროფესიონალი" 23.30 მხ. ფილმი "სუპერ ჯაშუში" (გ) 01.10 სა-ინფ. გამომგება

მე-2

08.30 მუსიკა მზეზე 09.00 ტელეფურნა-ლი "მოდა" 09.30 "გეპატიჟებათ ბარტ ვულფი" 10.00 სერიალი "სინიორ ვიანე-ლი" 10.30 სერიალი "გუპი" 11.00, 13.00, 14.00, 16.00 საინფ. გამომგება "მზერა" 11.10 სერიალი "ჩენტო ვეტრინე" 12.05 კრიმინ. დრამა "სთმ: დანაშაულის ად-გილი ლას ვეგასი" 13.05 სერიალი "პო-ლიციელი ქალები" 14.15 არჩევანის ზღვარზე 15.10 შემეცნებითი პროგრა-

მა "ტაიმსლოტი" 16.05 სერიალი "ვე-ლური მთვარე" 17.00, 20.00 საინფ. გა-მომგება "მზერა" 17.20 სერიალი "პო-ლიციელი ქალები" 18.20 "გეპატიჟებათ ბარტ ვულფი" 18.50 "ჯეოსტარი" 19.00 სერიალი "ჩენტო ვეტრინე" 20.45 სერი-ალი "სინიორ ვიანელი" 21.15 სერიალი "გუპი" 21.45 კრიმინ. დრამა "სთმ: დანა-შაულის ადგილი ლას ვეგასი" 22.45 "არჩევანის ზღვარზე" 00.00 მხ. ფილმი "სიყვარული და ანარქია" (18) (ჯან კარ-ლო ჯანინი)

მეორე არხი

19.00 საბ. სერიალი "ჩემი საყვარელი ოჯახი" 19.25 სერიალი "ცხელი ზაფხუ-ლი" 20.15 დოკ. ფილმი "ცისფერი მატა-

რებელი" 21.05 "იმღერე რამე" 21.35 ტე-ლეზღაპარი 21.50 დოკ. ფილმი "კანის ფესტივალი" 22.35 მხ. ფილმი "თემო" (გ)

იმედი

07.00 სერიალი "რელიქვიების მაძიებე-ლი" 07.30 დოკ. სერიალი "ბუნების გე-ნიოსები" 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00 ქრონიკა 08.05 "იმედის" დილა 09.20 "დუბლიორი" 10.05 სერი-ალი "მოჯადოება" 11.15 სერიალი "მგლების ხორუმი" 12.20, 14.50, 17.10, 04.05 იმედის მელოდიები 12.40, 16.25, 03.25 ტე-მარკეტი 13.15 მხ. ფილმი "სი-ყვრულის მსხვერპლი" (პ. ბროსნანი) (გ) 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 03.25 ქრონიკა 15.20 სერიალი "ოცნების

სანაპირო" 16.40 დოკ. სერიალი "უცნო-ბი აფრიკა" 17.25 სპ. პროგრამა "გოლი" 18.05 სერიალი "მოჯადოება" 19.55 სე-რიალი "ოცნების სანაპირო" 20.55 სე-რიალი "27 დრაკონი" 1-ლი ს. 22.50 სე-რიალი "კექსი დიდ ქალაქში" 23.15 "პი-რველები" 23.55 მხ. ფილმი "ნემსიყლა-პია" (გ) (კ. კოსტენერი) 01.35 სერიალი "ნემ ბრიჯსი" 02.30 "გოლი - სერია "ა" (იტალიის ჩემპიონატი)

ატარბ

09.00 საინფ. დიჯესტი 09.20 კომედია "სახლი თავდაყირა" 11.05 მუსიკა 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 საინფ. გამომგება 11.45 "სტარტი" 12.15 სათავ. ფილმი "ზღაპრული პრინცი" 13.45 დოკ. ფილმი 14.45 ფანტასტიკა "მორიელეების მეფე" 16.15 მულტფილმი 17.45 ვესთერნი "ბლუბერი" 18.30 საინფ. გამომგება "ნოვოსტი" 20.05 მუსიკა 21.00 მხ. ფილ-მი "კეიშისა და ნისლის სახლი" 23.00 მუსიკა 23.30 საინფ. დიჯესტი 23.50 თორილერი "დანაშაულებათა სცენები"

1 OPT

06.00 "Доброе утро". 09.00, 12.00, 15.00, 18.00. Новости. 09.20 Худ. фильм "БЛАГОСЛОВИТЕ ЖЕНЩИНУ". 1-я с. 10.30, 19.00 Сериал "КЛОН". 11.30 "Смехотанорама". 12.20 Сериал "ЖЕНЩИНЫ В ЛЮБВИ". 13.30 Дисней-клуб: "Новые приключения Винни Пуха". 13.50 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ". 15.20 "Угадай мелодию" с Валдисом Пельшем. 15.50 Андрей Ташков в детективе "УБИЙСТВО НА МОНАСТЫРСКИХ ПРУДАХ". 1-я с. 17.00 "Пять вечеров". Вторник. 18.20 "Пан или пропал" 19.50 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ". 21.00, 23.30 Время. 21.30 Худ. фильм "БЛАГОСЛОВИТЕ ЖЕНЩИНУ". 2-я с. 22.40 Док. фильм "Цесаревич Алексей". 23.50 Крылья. "Ядерные дальнбойщики". 00.20 "Подводный мир Андрея Макаревича". 00.50 Алексей Серебряков в триллере "ШАТУН" 03.40 Сериал "Тантисственный континент".

НТВ

06.00 "Сегодня утром". 09.05 Сериал "МЕРТВЫЕ НЕ ЛГУТ-2". 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 "Сегодня" 10.15 Особо опасен! 10.55 "Стресс". Ток-шоу 11.50 Сериал "ИГРА НА ВЫБЫВАНИЕ". 13.30 Сериал "ПОЛИЦЕЙСКИЙ КЭТТС И ЕГО СОБАКА". 14.25 Сериал "РОДСТВЕННЫЙ ОБМЕН". 15.35 Чрезвычайное происшествие. 16.20 Ток-шоу "Принцип домино". 17.30 Криминальная Россия. 18.35 Чрезвычайное происшествие. 19.40 Сериал "ИГРА НА ВЫБЫВАНИЕ". 20.50 Сериал "РОДСТВЕННЫЙ ОБМЕН". 22.00 "Страна и мир". 22.40 Сериал "БАЛЬЗАКОВСКИЙ ВОЗРАСТ, ИЛИ ВСЕ МУЖИКИ СВО...". 23.50 Чрезвычайное происшествие. 00.15 Джон Траволта в детективе "ПРОКОЛ". 02.35 Бильярд. 03.10 Сериал "Дикий мир. Борьба за выживание: красные киты". 04.10 Сериал "ОДИССЕЯ-5". 04.55 Сериал "10-8". 05.40 Чрезвычайное происшествие.

სკანოვრდი

